

Projekt azonosító: ÉAOP - 6.2.1/K-13-2014-0002

„Kunszentmárton, a napfény és a vizek városa”

KUNSZENTMÁRTON VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„Kunszentmárton, a napfény és a vizek városa”
**KUNSZENTMÁRTON VÁROS INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA**

2015

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: ÉAOP - 6.2.1/K-13-2014-0002

Készítette: ITS Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft
(konzorcium tagja)

 TRENECON COWI

 MEGAKOM
TANÁCSADÓ IRODA

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Róka László
Régiós koordinátor	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Megyei koordinátor	Földi Zsuzsanna Ph.D.
Felelős tervező	Janza Frigyes
Településtervező	Csongrádiné Falk Judit (TT/1 01-0873)
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Csima Péter (TK/1 01-0065)
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Kelló Balázs (01-11882), Szőke Bálint (13-11114)
Társadalompolitikai szakértő	Janza Frigyes, Hangodi Krisztina
Gazdaságfejlesztési szakértő	Janza Frigyes, Guzmics István
Antiszegregációs szakértő	Janza Frigyes, Adorján Emese
Partnerségi szakértő	Janza Frigyes
Környezetvédelmi szakértő	Ádány Mihály
Energiaközmű tervező	Dima András (01-2130)
Műemlékvédelmi szakértő	Csongrádiné Falk Judit (É/1 01-0873), Nagy Tibor (É 15-0085)

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Kunszentmárton Város Önkormányzata –

Polyák Renáta városi koordinátor

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	7
1 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	10
1.1 A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	10
1.2 A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	22
2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	23
2.1 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	25
2.1.1 Városi szintű középtávú tematikus célok	26
2.1.2 Városrészi szintű területi célok	29
2.2 A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	29
3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	31
3.1 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	32
3.2 AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA	34
3.3 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	36
3.3.1 Kulcsprojektek	36
3.3.2 Hálózatos projektek	37
3.3.3 Egyéb projektek	41
3.4 A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIAI CÉLJAIHOZ	43
3.5 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	45
3.6 AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	49
4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	53
4.1 A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	53
4.1.1 A szegregátumok összehasonlító elemzése	55
4.1.2 A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése	57
4.2 AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK	59
4.2.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó programok, stratégiák	59
4.2.2 Az elmúlt években a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó beavatkozások	60
4.3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV	60
4.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	60
4.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	62
4.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	62
5 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	67
5.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	67
5.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez	67
5.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	70
5.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat	75
5.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	77
5.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata	77
5.2.2 A célok logikai összefüggései	87
5.2.3 A stratégia megvalósíthatósága	87
5.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	88
6 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	91
7 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	95
7.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	95

7.1.1	Városmarketing tevékenység.....	95
7.1.2	Befektetés ösztönzés.....	96
7.1.3	A szabályozási környezet kiszámíthatóvá és megismerhetővé tétele.....	96
7.2	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI.....	96
7.2.1	Az ITS megvalósításának intézményi háttere.....	96
7.3	A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK.....	99
7.4	A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN.....	100
7.5	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA.....	103
7.5.1	Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása.....	104
7.5.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása.....	114
MELLÉKLETEK.....		117
PARTNERSÉGI LÉPÉSEK DOKUMENTÁLÁSA.....		117

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Kunszentmárton SWOT analízise (megalapozó vizsgálat helyzetértékelő munkarész)	14
2. táblázat: Stratégiai célok és projektípusok kapcsolata	43
3. táblázat: A fejlesztések megvalósításának ütemezése	45
4. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	49
5. táblázat: A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)	56
6. táblázat: Lakhatási mutatók Kunszentmárton szegregátumaiban (2011)	57
7. táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai	63
8. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései	65
9. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz	68
10. táblázat: A városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódás	71
11. táblázat: A megyei szintű célrendszerhez való kapcsolódás	73
12. táblázat: A megyei ITP intézkedései és azok forrásmegoszlása	75
13. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai	78
14. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai	82
15. táblázat: A beavatkozások logikai összefüggései	89
16. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	92
17. táblázat: A Kunszentmártoni járás települései	100
18. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai	105
19. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai	106
20. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai	106
21. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések output indikátorai	107

Ábrajegyzék

1. ábra: Kunszentmárton városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig	30
2. ábra: Kockázatok pozicionálása	94
3. ábra: A Kunszentmártoni Közös Önkormányzati szervezeti felépítése	97
4. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása	114

Térképjegyzék

1. térkép: Kunszentmárton probléma és értéktérképe I. (infrastruktúra és társadalom)	20
2. térkép: Kunszentmárton probléma és értéktérképe II. (infrastruktúra és gazdaság)	21
3. térkép: 1-es számú akcióterület lehatárolása	32
4. térkép: 2-es számú akcióterület lehatárolása	33
5. térkép: Kunszentmárton 35 % feletti mutatóval rendelkező szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján	53
6. térkép: 30 % feletti mutatóval rendelkező szegregátumok	54
7. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe	57
8. térkép: A 2. számú szegregátum térképe	58
9. térkép: A 3. számú szegregátum térképe	58

Bevezetés

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján.

Az ITS célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Előzmények

Kunszentmárton Városa a korábbi időszakban nem rendelkezett Integrált Városfejlesztési Stratégiával, így módon jelen dokumentumnak nincs szakmai előzménye.

A Stratégia elkészítésének indokai

Az elmúlt időszak változásai, mind EU-s, mind hazai szinten alapvetően indokoltá teszik az Integrált Településfejlesztési Stratégiai kidolgozását. Az alábbiakban részletesen bemutatjuk a Stratégia kidolgozását indokoltá tevő **külső és belső tényezők változását**.

Belső tényezők változásai:

- Az elmúlt időszakban a városban folytatódtak, illetve felerősödtek egyes társadalmi-gazdasági folyamatok, egyértelműen érződtek a gazdasági világválság hatásai, folytatódtak a negatív demográfiai tendenciák.
- A város térségi szerepére markáns hatással van a járási rendszer kiépülése, és ehhez szervesen kapcsolódva a települési szerepkörök átalakulása. Kunszentmárton városában a korábbi időszakban számos jelentős fejlesztés megvalósult, így az ezek lebonyolításához kapcsolódó tapasztalatok értékelése, a releváns következtetések levonása is lehetséges.

Külső tényezők változásai:

- A hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben bekövetkezett változások, illetve a 2014-2020-as időszakra vonatkozó országos és megyei fejlesztéspolitikai elképzelések megfogalmazása. Különös tekintettel:
 - az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet megalkotására, melynek értelmében a Stratégia tartalmi követelmény rendszere jogszabályban rögzítésre került, a korábbiakhoz képest bővült, változott.
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadására, azokban történt változásokra (így a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió - 1/2014 (I.3) OGy. határozattal történő elfogadására; valamint az Országos Területrendezési Terv (OTRT) 2014. február 1-től hatályos módosításaira.
 - Az OFTK az országos fejlesztéspolitika átfogó célrendszerét és középtávú (2020-ra vonatkozó) céljait fogalmazza meg, foglalkozik a városhálózat szerkezetének alakulásával, a városfejlesztés nemzeti prioritásainak felvázolásával.
 - Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztését, felzárkóztatását, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket. Kulcsfontosságúnak tartja, hogy a vidéki települések népségmegtartó erejének erősödését, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztését, a gazdasági diverzifikációt, a helyi gazdaság megerősítését.

- A Megyei területfejlesztési koncepciók és programok 2014-ben történő felülvizsgálatára, megalkotására. Az egymással közel egy időben zajló tervezés eredményeként a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megye, a megyei jogú városok, valamint a megye többi városát érintő fejlesztések összehangolására, a fejlesztések egymást kiegészítő és egymást erősítő hatásainak kihasználására.
- Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok:
 - Elfogadásra került EU 2020 Stratégia; amelyben az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, mint főrendelt cél szem előtt tartva az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és a klíma/energiapolitika területén, amelyeket 2020-ig kíván megvalósítani a kohéziós politika eszközrendszerén keresztül. A kohéziós politika megvalósítását célzó ún. közös rendelkezéseket tartalmazó rendelet rögzíti azt a 11 tematikus célkitűzést, melyek támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU 2020 céljaihoz.
 - Az Európai Unió 2020-ig érvényes átfogó Stratégiájában kiemelt figyelmet kap a városok fejlesztése. Az ERFA prioritásainak mindegyike megvalósítható városi környezetben, a rendelet azonban kifejezetten városi problémák kezelésére irányuló beruházási prioritásokat is meghatároz.
 - az EU2020-hoz igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került hazánk Partnerségi Megállapodása (2015. szeptember), amelyben Magyarország a 2014-2020 időszakra vonatkozóan azonosította a legfontosabb kihívásokat és kitűzte a fő fejlesztési prioritásokat, melyek alapvetően meghatározzák az Európai Strukturális és Beruházási Alapok forrásainak eredményes és hatékony felhasználásának hazai feltételeit.
 - a Partnerségi Megállapodásban foglalt irányok mentén kidolgozásra kerültek és Brüsszel által részben elfogadásra kerültek, illetve elfogadás előtt állnak a következő támogatási időszak Operatív Programjai.
 - Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik megyei Integrált Területi Programok (ITP) tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

A külső és belső tényezők együttes változása miatt - a megyei jogú városok számára 2014-2015 során biztosított támogatást követően - a Belügyminisztérium EU-s támogatási forrás igénybevételével a járasszékhelyek számára is biztosítja, valamint szakmailag támogatja a tervezési munkát a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek köszönhetően az ország összes járasszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik az Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítése, a korábbi IVS-ek felülvizsgálata.

Az ITS szakmai-tartalmi felépítését meghatározó dokumentumok

A jelenleg készülő Integrált Településfejlesztési Stratégia szakmai-tartalmi felépítését:

- a 314/2012. (XI.8) Kormány rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési jogintézményekről tartalmi elvárásai;
- a Városfejlesztési Kézikönyv (Második javított kiadás, NFGM 2009. január 28.) tartalmi javaslatai, szakpolitikai iránymutatásai;
- Belügyminisztérium részéről jelen munka támogatására kidolgozott „Útmutató a kis-, és középvárosok és a fővárosi kerületek Integrált Településfejlesztési Stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” c. módszertani dokumentum segíti.

A Stratégia elkészítését a jogszabályi elvárások szerint részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló Megalapozó vizsgálat, valamint a Településfejlesztési Koncepció hosszú távú célrendszerének megalkotása előzte meg.

A Megalapozó vizsgálat számos tématerületet elemezve, számszerű adatokra, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia alkotás számára meghatározva a város és városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A megalapozó vizsgálati fázis elemzéseire a szakértők támaszkodhattak a KSH 2011. évi Népszámlálás eredményeire mind a városi, mind a városrészi elemzések során, valamint a Belügyminisztérium részéről a szakértői munkát támogató TEIR ITS modul adatállományára.

A központi elvárásokon, módszertani segédleteken túl az ITS készítői nagymértékben építettek a Kunszentmárton város önkormányzatának információszolgáltatására:

- a megalapozó vizsgálat jogszabályi elvárások szerinti kidolgozása érdekében helyi adatokra, ágazati koncepciókra, dokumentumokra;
- a stratégia alkotás fázisában a településfejlesztési koncepcióra, a 2014-2020 időszakra releváns helyi koncepciókra és programokra, így a 2015-2019 közötti időszakra irányuló Gazdasági Ciklusprogramban foglaltakra,
- a hatályos Településszerkezeti Tervre, valamint
- a stratégiai tervezés folyamatát végigkísérő partnerségi lépések (szakmai konzultációk, munkacsoport ülések, workshopok) keretében a helyi társadalom véleményét, elképzeléseit tartalmazó „soft” információkra.

A stratégia eredményessége

A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a Kunszentmárton városa a tervezett mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020 közötti időszakban;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban megvalósuló fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósuljanak meg;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közszféra mellett a magánszféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

1 Helyzetelemzés összefoglalása

1.1 A városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

■ A város térségi szerepkörei

Kunszentmárton település a Tiszazug kistérségben terül el. A Tiszazug a Tisza és a Hármas-Körös közötti szögletet foglalja magába, a település a Tiszazug központjaként működött sok éven keresztül. Bár a város agglomerációs településgyűrűjét Tiszaföldvár, **Tiszakécske**, Csongrád, Szarvas és Mezőtúr képezik, tényleges elő kapcsolat ma sokkal inkább Szentés városához köthető.

Kunszentmárton térségi szerepkörét egyrészt, mint a járási központi funkcióhoz kapcsolódó feladatokat azonosíthatjuk. A járáshoz 11 település tartozik: Cibakháza, Csépa, Cserkeszlő, Kunszentmárton, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszakürt, és Tiszasas települések.

2013. január 1-én megkezdte működését a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Kunszentmártoni Járási Hivatala. 2015. április 01-től a Kunszentmártoni Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya, valamint az Okmányirodai Osztály működik az Önkormányzati tulajdonú épületekben. A Kunszentmártoni Járási hivatal további két szervezeti egysége a Foglalkoztatási Osztály, valamint a Földhivatali Osztály.

A település vonatkozásában a járási funkció mellett kiemelendő a hagyományos, részben kistérségi szerepkörből adódó vonzáskörzet és szerepkör. Ennek egyik fontos területe az oktatás. A település általános iskolájába (Kunszentmártoni Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) más településekről bejáró tanulók száma jelentősen csökkent az elmúlt években, ami elmondható a Kunszentmártoni Gimnázium és Szakképző Iskola esetében is, ahol azonban 2013-ban a 141 fős létszámból továbbra is 60 fő volt bejáró tanuló.

Térségi szerepkör érvényesül az egészségügyi szakellátás területén, melyet a város és a környező települések részére Kunszentmárton Városi Egészségügyi Központ biztosít. A Központ, az egyes szakterületeknél változó ellátási területen, kistérségi betegellátást folytat.

Kunszentmárton térségi foglalkoztatási szerepköre szűkülni látszik az elmúlt időszakban. A munkanélküliségi adatok mellett alátámasztják ezt az ingázást bemutató statisztikák is. Az utóbbi években is tartósan magas munkanélküliség azt mutatja, hogy a hagyományos agrár-, illetve mezőváros kategóriához kapcsolódó foglalkoztatás nem nyújt elegendő ember számára megélhetést a városban.

■ Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák, foglalkoztatás

A lakónépesség csökkenése 2001 óta jelentős, a népességfogyás okai között mind a természetes fogyás, mind pedig az elvándorlás szerepet játszott. A természetes fogyás szempontjából a járási és városi adatok jelentősen kedvezőtlenebb képet mutatnak a megyei és országos adatokhoz képest, emellett a vizsgált időszak egészében negatív volt a város vándorlási egyenlege is. A népesség öregszik: az adatok azt mutatják, hogy Kunszentmárton város népességének korösszetétele a két népszámlálás időszaka alatt az idősebb korosztályok irányába mozdult el.

A munkanélküliek aránya 2011-ben a városban (7,6%) és szűkebb térségében (a járásban 7,6%) jelentősen meghaladta az országos átlagos szintet (5,7%) és a járási székhelyek együttes szintjét (5,8%). A munkanélküliség és annak magas szintje a teljes vizsgált időszakban jelenlévő problémaként azonosítható. Emellett – a kedvezőtlen foglalkoztatási adatokkal összefüggésben –

a jövedelmi, életminőségbeli viszonyok és a segélyezési adatok azt mutatják, hogy a település népessége az országos átlagnál kedvezőtlenebb körülmények között él.

■ **Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő**

A városban a Civil Információs Portál adatai szerint 86 bejegyzett civil szervezet működik. Ezek közül 77 önálló helyi szervezet, további 9 országos szervezet tagszervezete. A szervezetek a legnagyobb számban érdekvédelmi, kulturális és sport tevékenységet folytatnak. A kunszentmártoni kulturális élet egyik központja a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ, az alábbi intézményegységekkel: Deák Ferenc utcai Óvoda, Helytörténeti Múzeum, Szabó Gyula Művelődési Központ, József Attila Könyvtár. A helyi identitás erősítéséhez számos kiemelkedő építészeti emlék is hozzájárul. A város a meglévő kulturális értékeit és hagyományait mind a helyi közösségi élet fejlesztésében, mind a népesség-megtartásban, mind turisztikai szempontból jobban szeretné hasznosítani. Ezért a kulturális örökség ápolása, népszerűsítése az egyik fontos fejlesztési cél.

■ **Intézményrendszer (közszolgáltatások) és településüzemeltetés**

Kunszentmártonban a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a város Képviselőtestülete rendelkezik. A döntés előkészítési feladatokat Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A városban az Önkormányzat Városgondnoksága játszik fontos szerepet a város kommunális feladatainak elvégzése, az önkormányzati vagyongazdálkodás terén, ám további feladatai között meg kell említeni a közterületi feladatokat, illetve az óvodai- és iskolai étkeztetés lebonyolítását.

Az önkormányzat intézményei közé tartozik a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ, a Szociális Alapellátási Központ és Bölcsőde, a Kunszentmártoni Önkormányzat Városgondnoksága, a Városi Egészségügyi Központ és a Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal.

■ **Gazdaság szerkezet és dinamika**

Kunszentmárton esetében a mikro- és kisvállalkozásoknál rendkívül alacsony a hozzájárulás a működő vállalkozások megyei létszámához. Összhangban a megyei adatokkal, kimagasló a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működő cégek száma, de jelentős számú vállalkozás működik a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban és az építőiparban is.

A térség természeti adottságai természetesen nagymértékben meghatározzák a terület mezőgazdaságát. A növénytermesztés fő termékei: búza, kukorica, napraforgó, repce. Az állattartásban főként a sertés, a szarvasmarha és a baromfi tartása jellemző.

Általában kijelenthető hogy több, magas hozzáadott értéket képviselő cég települt meg a városban, melyek közül nem egy kis családi vállalkozásból nőtt ki magát nagy nemzetközi cégek beszállítójává. A térség adottságai – ipari park, közlekedési kapcsolatok stb. – kedveznek a befektetők idevonzásának, letelepítésének. Kunszentmárton gazdaságán belül meghatározónak mondható a feldolgozóipari szektor, ezen belül kiemelten a járműgyártáshoz kapcsolódó tevékenység. Kunszentmárton adottságai megfelelőek ahhoz, hogy térségi-gazdasági decentrumként számos beruházó számára biztosítson fejlesztési helyszínt.

A turizmus összességében ugyan nem meghatározó gazdasági szegmens a településen, ám a szektorban az elmúlt években a szűk kapacitások mellett is bővülés volt tapasztalható. A város szálláshelyein tehát elsősorban belföldi turisták foglaltak szobákat. A város szándéka, hogy a következő időszakban nagyobb hangsúlyt helyezzen a folyóhoz és a holtághoz kapcsolódó turisztika fejlesztésére.

■ Településrendezés

Kunszentmárton város a megye Déli részén, a Hármaskörös bal partján fekszik. A várost Nyugati oldalról a Hármaskörös folyó, Északi oldalról a 44. sz. főközlekedési út, míg déli oldalát a 44. sz. főközlekedési útról induló 45. sz. közlekedési út határolja. Ezen adottságok a város területének bővítését, terjeszkedését jelentősen korlátozzák. A település megközelíthetősége ugyanakkor megfelelőnek mondható az utak kiépítettségét tekintve, bár az autópályák elérhetősége és az országos és nemzetközi gyorsforgalmi úthálózatba való csatlakozás közvetlen lehetőségének hiánya miatt ez a potenciál csak részben használható ki. A város megközelíthetősége a tervezett M44-es gyorsforgalmi út megépülésével jelentősen javulhat.

Kunszentmárton település központja a Kossuth Lajos út és a Köztársaság tér, melyek területe a történelmi időkben is a magját alkotta a városnak, többek között a közelben elérhető községi révnek, a piacnak, valamint a XVII. században épült Szent Márton templomnak köszönhetően. A település mai utcaszerkezete a XIX. századtól kezdődő megfontoltabb települési rend miatt részben sakkáblaszerű utcahálózatot mutat.

A város területén a Római Katolikus Templom és vele a Római Katolikus Plébánia épülete, a Zsinagóga épület, a Felső-Temetői Kápolna, a Talányi Ház, a Helytörténeti Múzeum épülete és a Szentesi úti szélmalom áll országos védetség alatt.

A város arculatának megóvása érdekében a város önkormányzata az épített és a természeti környezet értékeinek helyi védelméről szóló 7/2015.(V.1) számú rendeletében határozott arról, hogy mely épületek tartoznak helyi védetség alá, valamint, hogy ezen épületeken mely feltételekkel lehet átalakításokat végezni.

■ Táj- és természeti adottságok

Kunszentmárton település a Tiszazug kistájegységben terül el, mely a Tisza és a Hármaskörös közötti szögletet foglalja magában. A település területe sík, azonban egyes vízjárta területek mélyebben fekszenek.

A település közigazgatási területéből 1435 hektárnyi terület a Körös-Maros Nemzeti Park részeként országos védetséget élvez, amelyen a korábban említett értékes ártéri társulások mindegyike megtalálható, az ott részletezett védett növény- és állatfajokkal.

A táji környezet kiemelt fontosságú elemei a kunhalmok, melyek jelentős tájképi, tájtörténeti, geomorfológiai, régészeti és biogeográfiai értéket képviselnek, emiatt a természetvédelemben különös figyelmet kell fordítani a megóvásukra.

A térség általános természetvédelmi állapotának kedvez az alacsony ipari behatás, a kisebb népsűrűség és a két nagy folyó, illetve azok nagyarányú lefűződött holtág-hálózatának megléte, mindazonáltal, a természeti állapot fenntartására a külterületek nagyarányú mezőgazdasági hasznosítása miatt fokozottan ügyelni szükséges.

■ Zöldfelületek

Kunszentmártonban ökológiai- és városklíma szempontjából nagyon kedvező, hogy a Körös-folyó és annak part menti zöldfelülete határolja a lakóterületeket. Ezek megőrzése, a holtágak helyreállítása a klímaváltozást mérséklő hatás miatt, valamint a zöldfelületi rendszerben betöltött szerepe miatt is fontos. Az erdőszűrség aránya viszont kifejezetten alacsony, ennek javítása az előzőek miatt kiemelt szempont.

A településen a zöldfelületek ugyan rendezettek, de zöldfelületi fejlesztés évek óta nem történt. A nem szabványos, megszüntetett játszóterek helyett újabbakat kell létrehozni - megfelelő kertépítészeti kialakítással. Emellett, amennyiben a lakosság szám és a lakossági igények

alátámasztják, a régi játszótereket új, szabványos játszótéri eszközökkel, utcabútorokkal kell felszerelni.

Gondoskodni kell arról, hogy az ipari területek, a közlekedő utak a lehetőségekhez mérten védődő létesítésével, védőfásítással legyenek elválasztva a lakóterületektől, valamint a védett területektől.

■ Közlekedési hálózat és minősége (külső és belső)

Közlekedési és gazdasági szempontból is jelentős hatással lehet az M44-es gyorsforgalmi út megépülése, melynek építési engedéllyel rendelkező terve a közúthálózat országos fejlesztését célzó terv részeként elkészült. Az út a tervek szerint Cserkeszőlő, Tiszakürt és Kunszentmárton településeket északon, míg Öcsöd települést délen kerüli el. A Kunszentmárton szempontjából lényeges fel-, illetve lehajtási lehetőség a Csengedi Holtág melletti útnál fog kiépülni. Ugyancsak tervezett fejlesztés a 45-ös főút település belterületét elkerülő szakaszának megvalósítása, mely az éri zártkerteken túli nyomvonalon kerül majd kiépítésre a település külterületén.

A város vonatkozásában az útburkolatok állapota változó, jelentős részük felújítást, szélesítést igényelne. A kiépítetlen utcák burkolása is szükséges lenne. Helyi tömegközlekedést a 2012. augusztus 22-től a Kunszenti Kft. által üzemeltetett helyi járatok biztosítják, melyek alkalmazkodnak az egyes üzemek munkarendjéhez, a Volán járatok többségének indulásához és érkezéséhez, valamint a vasúti menetrendhez.

A vasúti közlekedés az alapvető igényeket kielégíti, a vasútállomás épülete és peronjai műszaki állapotának javítására a MÁV Zrt. több ütemű felújítást hajtott végre, melyek során a teljes tetőszerkezet és a külső homlokzat megújult, de a belső utasellátó termek felújítására még nem került sor.

Gyalogos közlekedésnél a városközpont járdáinak egy része viacolor burkolatúvá épült át, ugyanakkor a járdák döntő többsége még mindig helyszínen öntött betontáblás technológiával épült. Továbbra is jellemző, hogy a szükséges mértékben nem jut forrás a járdafelújításra, és új járdaburkolatok kiépítésére, így ma is jellemző, hogy az utcák döntő többségében járda csak egyik oldalon található.

Az országos kerékpárút fejlesztési koncepcióban Kunszentmárton városát érinti a Tiszaug – Öcsöd kerékpárút, melynek a Cserkeszőlő – Kunszentmártoni szakasza már elkészült, tervezett a további megvalósítás. A helyi kerékpár forgalom szükségessé teszi, hogy kerékpárút, kerékpársáv kiépítésével biztosítva legyen a kerékpáros és a gépjármű közlekedés elválasztása.

A parkolás nem jelent különösebb problémát a településen.

■ Közművek és elektronikus hírközlés

A szennyvízelvezető hálózat az elmúlt időszakban folyamatos bővült, jelenleg 90%-os, a településen szennyvíztisztító telep üzemel. A vezetékes gázellátás 75%-os lefedettségű, míg az elektromos energia ellátás lefedettsége 100%-os. 2011-ben került sor Kunszentmárton, Rákóczi-Petőfi utcai csapadékvíz-elvezető rendszer felújítására és átépítésére. Az utcák kb. 2/3-ában van jobbról-balról is csapadékvíz elvezető rendszer, az 1/3-ában csak egyoldalas, míg nyomokban található olyan utca is, ahol semmilyen szintű csapadékvíz elvezető rendszer sincs kiépítve.

A belterületi vízelvezető rendszerek önkormányzati tulajdonban és kezelésben vannak. Kiemelt feladatként kell kezelni a továbbra is csatornázatlan területek belvízelvezetésének megoldását, a meglévő rendszerek folyamatos karbantartását.

■ Környezetvédelem és klímatudatosság / energiahatékonyság

Környezetvédelmi szempontból kockázatot jelent a csatornabekötés nélküli helytelen szennyvízelhelyezésből (lakossági szinten) eredő környezetterhelés, az illegális hulladéklerakás,

a közlekedési utak forgalomnövekedéséből származó zaj- és légszennyezés, valamint áradás esetén a Körös által hozott szennyeződések.

Energetikai szempontból több középület felújítása indokolt, itt kell megemlíteni a Polgármesteri Hivatalt,

1. táblázat: Kunszentmárton SWOT analízise (megalapozó vizsgálat helyzetértékelő munkarész)

Erősségek	Gyengeségek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák, foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet	
<ul style="list-style-type: none"> ■ emelkedő iskolai végzettség, azon belül különösen a felsőoktatásban végzettek száma 	<ul style="list-style-type: none"> ■ népesség csökkenés a természetes fogyás és elvándorlás következtében ■ az országos és megyei átlagtól továbbra is elmaradó iskolai végzettségi szint ■ öregedő lakosság ■ közmunkaprogramnak ellenére is elhanyagolható a munkanélküliség csökkenése ■ az országos átlagnál kedvezőtlenebb munkanélküliségi mutatók ■ az országos átlagtól elmaradó jövedelmi helyzet
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ az önkormányzattal együttműködő civil szervezetek ■ színes kulturális élet ■ aktív sportélet ■ az önkormányzat anyagi lehetőségeinek megfelelően támogatja a közösségi és civil kezdeményezéseket 	<ul style="list-style-type: none"> ■ egyes kulturális, sport és rekreációs intézmények infrastrukturális szempontból fejlesztést, modernizálást igényelnek ■ zöldterületek, parkok fejlesztésre szorulnak (pl. útmenti fásítások) ■ megfelelő műszaki színvonalú és állapotú kulturális, közösségi és sportrendezvények helyszínének hiánya
3. intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ az önkormányzat hatáskörébe tartozó közszolgáltatások megfelelően működnek ■ a településen működő intézmények számos EU társfinanszírozott projektben vettek részt ■ jól felszerelt, befogadó alapfokú oktatási intézmény 	<ul style="list-style-type: none"> ■ relatíve szűk humán kapacitás ■ az intézmények egy része energetikai felújítást igényel ■ egyes önkormányzati intézmények működtetése nem költséghatékony ■ az oktatási intézmények kihasználtsága csökkenő tendenciát mutat, összhangban a demográfiai folyamatokkal ■ önkormányzati tulajdonú épületek kedvezőtlen energetikai tulajdonságai ■ óvoda és bölcsőde és háziorvosi rendelő épületek rossz műszaki állapota ■ sportlétesítmények leromlott állapota ■ megfelelő üzemi konyha hiánya ■ központban működő étterem hiánya ■ bérlakások alacsony száma, és rossz műszaki állapota
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> ■ kedvező földrajzi elhelyezkedés, ■ megfelelő üzleti infrastruktúra, ■ kimagasló a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működő vállalkozások száma ■ jelentős számú vállalkozás működik a 	<ul style="list-style-type: none"> ■ város rossz közúti megközelíthetősége (M44 hiánya) ■ a működő vállalkozások száma megyei összehasonlításban is igen alacsony, és csökken

Erősségek	Gyengeségek
<p>gépgyártásban,</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a jelentősebb cégek nemzetközi beszállítói láncok tagjai ■ kihasználható ipari területek nagysága (Istvánházával együtt 4 iparterület) ■ a városban működő cégek magas forrás abszorpciók képessége ■ kedvező turisztikai adottságok (Körös, épített értékek stb.) ■ várhatóan 2018-ig elkészülő M44-es út 	<ul style="list-style-type: none"> ■ közép- és nagyvállalkozások alacsony száma ■ az ipari park fejlesztése dinamizálандó ■ a turisztikai adottságok alacsony hatásfokú hasznosítása ■ helyi kisvállalkozók tőkehiányossága ■ a kishajó kikötő helye nem önkormányzati tulajdonban van (ingatlanszerzés szükséges)
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> ■ a város gazdálkodása kiegyensúlyozott ■ emelkedő helyi iparüzési adó bevételek ■ adósság konszolidációval tehermentesített városi költségvetés 	<ul style="list-style-type: none"> ■ egyes önkormányzati létesítmények működtetése nem költséghatékony
6. táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> ■ a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi kezelése alatt országos, jogszabállyal védett területek található Kunszentmárton, Ócsöd, Szelevény, és Tiszaföldvár települések közigazgatási területén. A védett területek a Körös árterén találhatóak. ■ táji, természeti, turisztikai adottságok gazdagsága, védelem alatt álló természeti környezet, (NATURA 2000 területek: Bábockai legelő, a Körös hullámtere) ■ Kunszentmárton területén 1129 kunhalom található ■ 7 db ex lege szikes tó és mocsár található a területen ■ 5 db kistérségi védett szentély holtág található a város környezetében ■ helyi jelentőségű természetvédelmi területek: régészeti lelőhelyek, erdők, gyepesek, nádasok, néhány fa, facsoport, növénytársulás ■ a természeti környezet elemei ■ felszín alatti vizek, ivóvízbázisok, felszíni vizek, védett tavak vízfolyások, csatornák, öntözési lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> ■ kritikusan alacsony arányú erdőszűcsés, abból is igen kevés a természetközeli erdő ■ magas a monokultúrás szántóterületek aránya, ami a biológiai sokszínűség szempontjából rendkívül kedvezőtlen ■ kevés a mezővédő erdőszűcsés aránya ■ alacsony a természetközeli társulások aránya ■ a helyi természetvédelmi rendeletek (helyi védett területek lehatárolásával) hiányoznak, vagy ha vannak, akkor hiányosak. ■ a különböző tájhasználati módok ellentétes érdekei ■ belvízi helyzet ■ árvízi helyzet
7. zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> ■ az EU szabványnak megfelelőek a játszóterek a központi területeken. ■ helyi rekreáció lehetősége biztosított (Köröspart, Erzsébet liget) ■ jelentős, értékes külterületi zöldfelületi elem a Körös árter ■ kulturális, közösségi és sportrendezvények helyszíne lehet az Érpárti sporttelep 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a lakóterületek körüli zöldfelületek állapota esetenként elhanyagolt (településképet rontja a városközpontban is meglévő üres telkek, elhanyagolt porták állapota) ■ útmenti zölcsávok hiánya a belterületen ■ útmenti fásítás ritka, hiányos, vagy nem megfelelő fajkból áll a külterületi utak mentén. ■ hiányoznak a zöldfelületi rendszer összekötő elemei ■ tájidegen fajok megjelenése a Körös parton, holtágaknál ■ iparterületek, intézménykertek gyér lombos fa

Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none"> és cserje állománya ■ temetőkert tervezett fás állományának hiánya. ■ Csengedi kertsor közhasználatú zöldfelületeinek hiánya ■ erdőszűcség alacsony aránya
8. épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ változatos épített környezet (pl. műemléki épületek) ■ látogatható egyházi ingatlan ■ megújult, részben forgalomcsillapított városközpont és főtér ■ nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma magas (153 db) ■ déli tartalék beépítésre szánt területek állnak rendelkezésre ■ nagy kiterjedésű iparterületek állnak rendelkezésre ■ a településnek jelenleg 7 országos védettségű (műemlék) épülete van, ebből 3 egyházi tulajdonú ■ a településnek jelenleg 1 olyan épülete van, mely országos védelemre jelölt 	<ul style="list-style-type: none"> ■ hasznosítatlan bel- és külterületi barnamezős területek ■ a település építészeti/funkcionális szempontból egyközpontú ■ szecessziós főtér építészetiileg nagyon vegyes jellegű ■ védett épületek rossz állapota
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ modern autóbusz állomás ■ felújított vasútállomás ■ megépült a jelzőlámpás csomópont ■ 44.sz. főút közelsége 	<ul style="list-style-type: none"> ■ gyorsforgalmi út (M44) és autópályák hiánya, főváros megközelíthetősége rossz ■ a belső úthálózat minősége változó, jelentős fejlesztések szükségesek – 40,3 km belterületi út kiépítetlen ■ a kerékpáros útvonalak hiánya ■ kerékpárparkolók kialakítása és állapota ■ városközpont hiányzó távolsági autóbuszos kapcsolata ■ ipari park és Érpárti Sporttelep kerékpáros megközelíthetősége nem biztonságos
10. közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ energia infrastruktúra ■ helyi kiépített rendszerek ■ szennyvízelvezető hálózat folyamatos bővülése, jelenleg 90 % fölött ■ a vezetékes gáz 100 %-os lefedettségű ■ az elektromos energia lefedettség 100%-os ■ a településen szennyvíztisztító telep üzemel. ■ 2011-ben került sor Kunszentmárton, Rákóczi-Petőfi utcai csapadékvíz-elvezető rendszer felújítására és átépítésére 	<ul style="list-style-type: none"> ■ közmű-és közüzemi ellátásban meglevő hiányok (mennyiségi- és minőségi problémák) ■ a csatornahálózatra való rákötéshez szükséges lakossági önrész előteremtése a lakosságnak nagy terheket jelenthet ■ a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege gyakran megoldhatatlan feladatokat jelent a térségben élőknek. A város jelenlegi vízkormányzási eszközei és csatornái további fejlesztéseket igényelnek.
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> ■ légszennyezettség szempontjából kevésbé terhelt területei közé tartozik ■ ipari eredetű szennyező források nincsenek ■ önkormányzati szinten megkezdődtek a megújuló energiák felhasználásának kutatásai: 2 tanulmány foglalkozik napelemek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a hőtermelő berendezések korábban minden esetben átalakításra kerültek a közintézményekben, az akkori kor színvonalának megfelelő kazánok, illetve hőtechnikai szabályozók telepítésével, a tényleges, optimalizált hőfogyasztási

Erősségek	Gyengeségek
telepítésével 2 épületen	<p>nagyságrendek figyelembe vétele nélkül, melynek eredményeként minden egység túlméretezett</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kunszentmárton környezetében jelenleg szélenergia hasznosítás nincsen ■ a térségben a talajvíz alapvetően szennyezett, a termelt ivóvizet kezelni szükséges ■ állati eredetű hulladékgyűjtésre Kunszentmártonon nincs lehetőség

Lehetőségek	Veszélyek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák, foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet	
<ul style="list-style-type: none"> ■ a gazdaságfejlesztés területén várható beruházások a demográfiai tendenciák javulásához is hozzájárulhatnak 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a népesség további öregedése ■ a természetes fogyás és az elvándorlás folytatódása ■ a helyi gazdaság erősödésének hiányában a munkanélküliség problémája fennmarad
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ a települési identitás erősödése hozzájárul a város népességmegtartó képességének javulásához ■ a sport kulturális és turisztikai rendezvények közösségépítő erejének kihasználása ■ közösségi programoknál egyházak bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a sport, közösségi és kulturális infrastruktúra leromlása ■ az önkormányzat forráshiánya a fejlesztések önerős finanszírozását veszélyezteti ■ a civil szervezetek egymás közötti együttműködésének hiánya
3. intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ intézmények energetikai korszerűsítése ■ új feladatok és funkciók megjelenése ■ Művelődési Ház funkcionális bővítése, fejlesztése ■ idősek nappali ellátását biztosító épület funkcionális bővítése, fejlesztése ■ megváltozott munkaképességűek ellátása ■ idősek, betegek átmeneti ellátása ■ mentálhigiénés segítségnyújtás ■ középületek akadálymentesítése minden rekonstrukciónál ■ gazdaság- és vállalkozásfejlesztési funkciók erősödése ■ Érparti Sporttelep kihasználtságának bővítése ■ Sportcsarnok mellett tanuszoda építése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ további feladatelvonás az intézményrendszer egyes elemeinek elsorvadását eredményezheti ■ a jelenleg térségi szinten működő feladatellátás beszűkülése ■ a kedvezőtlen demográfiai folyamatok az oktatási intézményekben főlegesen, az egészségügyi és szociális intézményekben hiányzó kapacitásokat generálhatnak ■ helyi adóbevételek csökkenése
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> ■ helyi üzleti infrastruktúra további fejlesztése (ipari park és iparterületek továbbfejlesztése stb.) ■ helyi kis- és középvállalkozások hálózatos együttműködésének támogatása (klaszterek) ■ önfoglalkoztatás, önfenntartás ösztönzése, szociális szövetkezetek támogatása ■ a megújuló energiaforrások széleskörű hasznosítása a gazdaságban ■ aktív turizmus fejlesztése a térségben (vízi- 	<ul style="list-style-type: none"> ■ az elvándorló munkaerő tovább szűkíti a betelepülni szándékozó vállalkozások mozgásterét ■ az ipari parkba nem települnek be vállalkozások ■ a gazdaságfejlesztési célú EU-s források a fejlettebb térségekben koncentrálnak ■ kedvezőtlen pénzügyi-gazdasági folyamatok csökkentik a turisztikai keresletet ■ kihasználatlan turisztikai lehetőségek

Lehetőségek	Veszélyek
<p>horgászturizmus)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a jelenleg kihasználatlan turizmus kitörési lehetőséget nyújthat a célirányos fejlesztéssel, jól irányzott marketinggel ■ Tiszazugi turistaút, zárandokút kialakítása ■ a Bökényi duzzasztó átépítése a Körös folyó állandó hajózhatóvá tételének egyik feltétele ■ a Bökényi duzzasztóval a szabadföldi öntözéses kultúra bevezetése a terméshozam javítása érdekében ■ a gazdaságfejlesztési célú EU-s források addicionális finanszírozást jelentenek ■ magas hozzáadott értéket képviselő vállalkozások megtelepülésének támogatása ■ korszerű kereskedelemszerkezet és árukínálat megvalósítását célul kell kitűzni. A szolgáltatások területén belül szorgalmazni kell olyan szolgáltatások létrehozását, mely a városban nem működik, vagy nem megfelelő létszámban működik. 	
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> ■ önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenysége révén, helyi erőforrások bevonásával növekvő adóbevételek realizálása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ csökkenő helyi adóbevételek ■ növekvő nyomás a szociális finanszírozási rendszeren ■ csökkenő likviditás, szűkülő fejlesztési források
6. táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> ■ a kultúrtájak különleges vonzerőt jelenthetnek a hazai és külföldi turisták számára ■ a természeti értékek társadalmi felértékelődése ■ növekvő igények a hagyományos tanyasi életformák megismerésére ■ rendkívül sokoldalú idegenforgalmi fejlesztési lehetőség: egészségturizmus, tanyai vendéglátás, idegen-forgalmi tanyák, természetjárás, kerékpáros turizmus, sportolási lehetőségek ■ uniós pályázati lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a kunhalmok megrongálása (elhordják az emberek) ■ a pályázatokhoz szükséges önrész hiánya ■ az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbé válnak ■ helytelen földhasználat
7. zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Körös strand területének hasznosítása ■ Sporttelep zöldfelületként is történő továbbfejlesztése ■ Csengedi holtág rekonstrukciója ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ szükséges erdősítések, fásítások elmaradása. ■ közcélú zöldfelületi fejlesztések elmaradása forráshiány, vagy egyéb célra történő igénybevétel miatt.
8. épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ épített örökség megőrzésében, közösségi és turisztikai célú hasznosításában rejlő potenciál ■ a város egyközpontúságának oldásával kiegyensúlyozottabb lesz a települési funkciók térbeli eloszlása ■ középkori Kunszentmárton feltárása, régészeti tevékenység támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ forrás hiány miatt a rossz állapotú épületek állaga tovább romolhat
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ meglévő Cserkeszőlő és a Hármaskörös parti kerékpárutak bővítése, bekötése az országos hálózatba ■ M44 várható megépülése ■ a város megközelíthetőséget könnyítené vasúti közlekedés modernizációja Szolnok-Szentes, Lakitelek - Szentes nyomvonalon. ■ kerékpárutak kiépítése (Csongrádi út, Érperti sporttelep, ipari park) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ gyorsforgalmi utaktól való távolság ■ 45. sz. főút elkerülő szakaszának megépítésével a városi kereskedelmi forgalom csökkenése
10. közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Regionális (kistérségi) vízközmű rendszerek ■ uniós pályázati lehetőségek ■ a megújuló energia növekvő versenyképessége ■ szennyvízcsatorna-rákötésre vonatkozó jogi szabályozási lehetőséggel ösztönzés a rákötésre ■ Főtér alatt lévő régi csapadékvíz elvezető feltárása, hasznosítása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a pályázatokhoz szükséges önrész hiánya. ■ az átlagos talajvízszint általában viszonylag magasan helyezkedik el. ■ a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Kunszentmárton érzékeny területen fekszik. ■ a mezőgazdasági tevékenység (mérgek), tisztítatlan szennyvizek az élővizek minőségét veszélyeztetik ■ a szikkasztott szennyvizek talajvízszennyezők
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> ■ megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása ■ közösségi közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés elősegítése ■ uniós pályázati lehetőségek ■ környezettudatos, környezetvédő gondolkodás elterjedése ■ környezetterhelő anyagok (pl. szennyvíziszapok) hasznosítása ■ vállalkozások számára környezetirányítási rendszerek rendelkezésre állása ■ környezetvédő technológiák, módszerek rendelkezésre állása, a megújuló energia a helyi gazdaság motorja lehet ■ szélenergia hasznosítása ■ fatüzelés arányának növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tiszazugi Regionális Hulladéklerakó telítődése ■ uniós pályázati források felhasználása lassú, nehézkes ■ elmarad az innováció igényes technológiák elterjedése saját forrás hiánya miatt ■ nem alakul ki megfelelő együttműködés az érintett partnerek között ■ a környezet állapotát a Körösön érkező szennyezések veszélyeztethetik. ■ illegális hulladéklerakás ■ illegális hulladékégetés ■ csatornabekötés nélküli helytelen szennyvízelhelyezésből (lakossági szinten) eredő környezetterhelés ■ A környezetvédelmi és a gazdálkodási érdekek ellentéte, szigorú jogszabályi előírások

1. térkép: Kunszentmárton probléma és értéktérképe I. (infrastruktúra és társadalom)

Forrás: saját szerkesztés

2. térkép: Kunszentmárton probléma és értéktérképe II. (infrastruktúra és gazdaság)

Forrás: saját szerkesztés

1.2 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Kunszentmárton város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata nem jelölt ki városrészeket. A Belügyminisztérium által kiadott módszertani útmutató¹ megfogalmazása szerint „A városi szintű időbeli és térbeli összehasonlító elemzések mellett szükséges a városrészi elemzések megvalósítása is – amennyiben a városrészi területi bontásnak van jelentősége a város stratégiai céljai szempontjából és a releváns adatok rendelkezésre állnak.” Figyelembe véve, hogy Kunszentmárton esetében mind az átfogó célok, mind pedig a kapcsolódó tematikus célok a város egészére vonatkozóan értelmezhetőek, továbbá, hogy a város egyes tradicionális településrészei nem rendelkeznek jelentős funkcionális különbségekkel – kivéve ez alól a belvárost, melyben a szolgáltatások jelentős része koncentrálódik, illetve az iparterületeket – a megalapozó vizsgálat készítése során az a döntés született, hogy az ITS vonatkozásában városrészek kijelölésére nem kerül sor. Az egyes területi alapon is értelmezhető és elkülöníthető specifikus fejlesztések akcióterületi szinten kerülnek azonosításra.

¹ Útmutató a kis- és középvárosok és a fővárosi kerületek integrált településfejlesztési stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020 – Belügyminisztérium, 2015. március 11.

2 Középtávú célok és azok összefüggései

Kunszentmárton Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszere alapvetően a megalapozó vizsgálatban rögzített eredmények (erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek), valamint az előzetesen meghatározott problémák és értékek figyelembe vételével került kialakításra. A célok kialakítását az alábbi stratégiai szakanyagok és tervdokumentumok releváns tartalmi elemei szintén jelentősen befolyásolták:

- az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányok: a kohéziós politika 11 tematikus célja és az egyes támogatási alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap), illetve a célokhoz illeszkedő beruházási prioritások,
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (TFK),
- Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Konceptiója, Stratégiai Programja és Operatív Programja.

Fentiek mellett az ITS célrendszer kidolgozása során ugyancsak figyelembe vételre kerültek az alábbi dokumentumokban rögzített célok, fejlesztési irányok:

- Kunszentmárton Város Településfejlesztési Konceptiója 2009-2019
- Kunszentmárton Város Gazdasági Programja 2015-2019

Mivel a jelenlegi ITS készítés során a tervezési folyamat eredményeként nem készül településfejlesztési koncepció (a 2009-ben készített dokumentum 2019-ig hatályos), jelen dokumentumban kerül rögzítésre a város jövőképe és az ehhez kapcsolódó átfogó és tematikus célok. A TFK és az ITS célrendszere közötti kapcsolódást a 6.1.3 fejezetben részletesen is bemutatjuk.

A jövőkép pozicionálja a várost a régióban/tágabb térségben, meghatározza a társadalmi gazdasági és épített környezet domináns folyamatait. A jövőkép hosszabb időtávra, 2030-ig terjedően kerül meghatározásra.

Figyelembe véve az előzetesen megjelölt fejlesztések volumenét és komplexitását, a jövőkép a településre, illetve annak vonzáskörzetére vonatkozó térségi szerepkörére vonatkozóan az alábbiak szerint került kijelölésre:

Kunszentmárton Város Jövőképe

Szlogen: „Kunszentmárton, a napfény és a vizek városa”

„Kunszentmárton megerősíti és ellátja térségi szerepét a Tiszazugban, a meglévő és fejlesztett szolgáltatásokat a térség lakosságának igényeit figyelembe véve alakítva ki. A város – a bővülő munkaerő-piaci lehetőségeknek, a javuló gazdasági helyzetnek és a megújuló városi környezetnek köszönhetően – olyan életkörülményeket biztosít lakosai számára, mely hozzájárul a népesség megőrzéséhez és gyarapodásához, összetartó közösség kialakulásához.

Kunszentmárton város területi elhelyezkedése kedvező, Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Konceptiója „Közép-alföldi pólustérség”-ként határozza meg a Szolnok-Kecskemét központokkal, Szolnok - Abony - Cegléd - Nagykőrös - Kecskemét - Tiszakécske – Kunszentmárton - Martfű - Törökszentmiklós városok által határoltan kialakult térséget. Ezen belül Kunszentmárton, mint a Tiszazugi térség központja határozható meg egyértelmű gazdasági és szolgáltatási funkciói révén.

A városban több, magas hozzáadott értéket képviselő cég települt meg az elmúlt időszakban, a térség adottságai – ipari park, közlekedési kapcsolatok stb. – kedveznek a befektetők idevonzásának, letelepedésének. Kunszentmárton gazdaságán belül meghatározónak mondható a feldolgozóipari szektor, ezen belül kiemelten a járműgyártáshoz kapcsolódó tevékenység. A város adottságai megfelelőek ahhoz, hogy térségi-gazdasági decentrumként számos beruházó számára biztosítson fejlesztési helyszínt. Az elmúlt években komoly gazdasági fejlesztések történtek, elsősorban az ipari park területét érintve. A jövőben e területen alapvetően a közmű infrastruktúra fejlesztésére nyílik lehetőség, de a város tervezi az ipari park bővítését, kerékpáros megközelíthetőségének javítását is.

A turizmus jelenleg nem meghatározó gazdasági szegmens a településen, ám a szektorban az elmúlt években a szűk kapacitások mellett is dinamikus bővülés volt tapasztalható. A város szálláshelyein tehát elsősorban belföldi turisták foglaltak szobákat. A város szándéka, hogy a következő időszakban nagyobb hangsúlyt helyezzen a folyóhoz és a holtághoz kapcsolódó turisztika fejlesztésére, amely mellett egyéb turisztikai területek is szerepet kapnak.

A település demográfiai adottságai kedvezőtlenek: a tapasztalt népességfogyás okai között mind a természetes fogyás, mind pedig az elvándorlás szerepet játszott. A város népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése igen komplex kérdés, melyhez a fentebb már érintett gazdasági fejlődésen túl a települési természetes és épített környezet és a szolgáltatások fejlesztésének is hozzá kell járulnia.

Kunszentmárton pozitív jövőképeinek alapját az egészséges, öngondoskodó, összetartó és megerősödött identitástudattal bíró népesség adja, mely – köszönhetően a javuló gazdasági körülményeknek és a megfelelő orientáltsággal lefolytatott szakképzéseknek – élni tud a munkaerő piac által kínált munkalehetőségekkel.

Átfogó cél 1

Kunszentmárton térségi gazdasági szerepének erősítése a meglévő és lehetséges befektetők igényeinek megfelelő helyi üzleti infrastruktúra kialakításával és továbbfejlesztésével, a meglévő helyi gazdasági potenciálok és új lehetőségek kihasználásával

A helyi gazdaságfejlesztés a város jövője szempontjából meghatározó, az elkövetkező évek fejlődési iránya így jelentős hatással lehet a népesség számának, életminőségének alakulására is. Egyértelmű cél a lakosság megélhetését elősegítő **munkahelyek létrehozása**, mely a helyi **gazdaság dinamizálása**, a városi **befektetői környezet továbbfejlesztése** révén valósulhat meg. A fejlesztések építhetnek az **agrárágazatban** működő meglévő lehetőségekre, amely mellett a magas hozzáadott értéket felmutató **feldolgozóipari** vállalkozások is hozzájárulhatnak a cél eléréséhez. A gazdaságfejlesztési eszközrendszer elemeként élni kell minden kínálkozó lehetőséggel és jó gyakorlattal. Itt kell megemlíteni a **barnamezős ipari területek** fejlesztését, a helyi **vállalkozói együttműködések** támogatását (klaszterek, helyi kis- és középvállalkozásokra épülő beszállítói hálózatok erősítése stb.), a helyi **befektetés ösztönzési** tevékenység fejlesztését, valamint az **energiahatékonyság** üzleti szférán belüli érvényesítését is.

Kunszentmárton és térsége szempontjából kiemelt igényként jelentkezik a **turisztikai szektor fejlesztése**. E lehetőségeknek egy Tiszazugi komplex turisztikai csomag megvalósítása, valamint a mindeddig turisztikai szempontból nem megfelelően kihasznált Körös parti vízi turizmus felélesztése ad keretet.

A város szempontjából alapvető cél az elmúlt évek során tapasztalt népességcsökkenés lassítása, megállítása, amelyhez a fentebb ismertetett gazdasági megerősödés elengedhetetlen.

Csak új **munkahelyek létrejötte** vezethet a jól képzett, fiatal lakosság megtelepedéséhez, illetve az elvándorlást ösztönző folyamatok megállításához. A gazdasági potenciál erősítésének elengedhetetlen elemét képezi a **szakképzés** munkaerő-piaci igényekhez igazodó átalakítása.

Átfogó cél 2

A települési környezet, a településen elérhető szolgáltatások és a lakosság életminőségének javítása Kunszentmárton népességmegtartó képességének erősítése érdekében

Az átfogó cél több, egymáshoz kapcsolódó elem együttes teljesülésére épít. Fontos részét képezi a **városi infrastruktúra** átgondolt, mind a gazdaság-üzleti szféra, mind pedig a lakosság igényeihez illeszkedő fejlesztése, figyelembe véve Kunszentmárton helyi és térségi gazdasági-szolgáltatási funkcionális szerepét. Központi elemként említendő az egész város arculatának meghatározó részeként tekinthető **településközpont** modern igényeknek megfelelő megújítása.

A **települési környezet fejlesztése**kor figyelemmel kell lenni a legjelentősebb problémák megoldására, többek között a hulladékkezelés, a belvíz és csapadékvíz elvezetés biztosítására, melynek esetében a város legproblémásabb részeire szükséges fókuszálni. Kiemelt feladatként azonosítható a szennyvízhálózat kiterjesztése is a teljes lefedettség elérése érdekében.

A **városi szolgáltatások** minőségi és adott esetben mennyiségi (pl. idősellátás) fejlesztése szintén hozzájárul a településen élők elégedettségének és Kunszentmárton népességmegtartó erejének növekedéséhez. Mind az egészségügyi, mind az oktatási és szociális szolgáltatások terén igény mutatkozik átfogó fejlesztések megvalósítására. Az intézményi és szolgáltatásfejlesztési elképzelések megtervezésekor fontos szempontként kell számolni az **energia hatékonyság** szempontjainak érvényesítésével is.

A városi **úthálózat fejlesztésének** során egyértelmű hangsúlyt kapnak a **munkaerő mobilitás** szempontjából jelentősebb forgalmat bonyolító útszakaszok, valamint a közösségi közlekedés útvonalaként is funkcionáló utak, beleértve megfelelő buszfordulók, csomópontok és parkolók kialakítását is. Ugyancsak figyelmet kell szentelni a még **burkolatlan utak** szilárd burkolattal való ellátására, a gyalogos és járműves forgalom **közlekedésbiztonsági** szempontú fejlesztésére. A város **kerékpáros közlekedésének** fejlesztése során a településen belüli és kívüli, valamint a turisztikai szempontból jelentőséggel bíró szakaszokra is koncentrálni szükséges. A tervezett **M44-es út** megépülése Kunszentmárton külső elérhetőségének és egyben hosszú távú fejlődésének is egyik kulcsa lehet, különösen, ha kiegészül az M45 elkerülő szakaszának megépítésével.

Az infrastrukturális fejlesztésekhez többnyire kapcsolódva, de helyenként önálló programként is szükséges jelentős hangsúlyt fektetni a **hátrányos helyzetű emberek helyzetének javítására**, a **helyi és térségi közösségi együttműködések** fejlesztésére, a **lakosság identitástudatának erősítésére**, valamint célként kell megfogalmazni az **egészségesebb társadalom** preventív eszközökkel való megteremtését is.

2.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Kunszentmárton Város 2015-2020 között elérendő középtávú stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban. Az alábbiakban röviden áttekintésre kerülnek a város középtávú – tematikus– fejlesztési céljai.

2.1.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

A városi szintű, 7-8 évre szóló középtávú célok alapvetően ágazati bontásban kerülnek megfogalmazásra.

- T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében
- T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése
- T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése
- T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében

T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében

2001 óta jelentősen nőtt napi szinten ingázó foglalkoztatottak aránya, ami a helyi munkaerőpiac lehetőségeinek szűkülését jelzi. A munkanélküliség tartósan magas az országos szinthez képest, ami egyértelműen kapcsolható a kedvezőtlen gazdaságszerkezethez. A városban jelentős potenciált jelent a rendelkezésre álló iparterületek nagysága, melyből 2 db belterületen, 1 db pedig külterületen (ipari park) található.

A térség adottságai –a működő vállalkozások illetve a magas hozzáadott értékű tevékenységet folytató cégek alacsony száma, mezőgazdaság meghatározó szerepe stb. – nem kedveznek a befektetők idevonzásának, letelepítésének.

A Tiszazugi térség természeti adottságaira építendő turizmusfejlesztés (elsősorban vízi, kulturális és fesztiválturizmus, horgászturizmus) a feltételezések szerint jelentős hatással lehet a helyi gazdaság dinamizálására – elmaradása pedig hosszú távon visszafordíthatatlanná teszi a város elmaradását az ország potensebb területeitől. E fejlesztések egyik fontos kapcsolódó eleme a Bökényi duzzasztó átépítése a Körösön, mely a folyó hajózhatóságát tenné lehetővé.

A helyi gazdaságfejlesztés kiemelt célja a vállalkozások erősítése és versenyképességének növelése. Hozzájárulhat ehhez az ipari park területének bővítése, mely a potenciális befektetések egyik fontos célterülete lehet. A megfelelő fejlődési környezet megteremtése mellett a hatékony fejlesztés részét kell képezze a foglalkoztatói és munkaerő-piaci igényekhez igazított szakképzés kialakítása és az önkormányzat vállalkozási tevékenységét erősítő tevékenysége. Ennek részét képezheti a munkahelyteremtő vállalkozások helyi szintű támogatása, hozzájárulás a hatékonyabb működési feltételekhez.

A fejlesztések megvalósítása során törekedni kell arra, hogy a vállalkozók ipartelepeiket elsősorban az ipari park és a nyugati iparterület (a város Nyugati részén, a volt üzemek helyén) igénybevételeivel valósítsák meg, az ipari parkba minél több ipar települjön be, biztosítva ezzel a munkalehetőséget úgy a város, mint a környező települések lakosságának.

Támogatni szükséges a jelenleg hiányos szolgáltatások kialakítását: a városban a kereskedelmi és vendéglátó helyiségek száma alacsony és ugyancsak hiány mutatkozik egyéb kiskereskedelmi üzletekből is. A hiányzó szolgáltatások részére esetlegesen szolgáltató ház - inkubátor ház - helyét kell megteremteni.

A Körös-folyó városi szakaszának bevonása a turizmus fejlesztésébe az előzetes feltételezések szerint jelentős szunnyadó gazdasági potenciált szabadíthatna fel. A Körös parti vízi turizmus felélesztése (kikötő, strand, horgászat, tanösvény, stb.) nem csak a város, hanem közvetlen térsége számára is komoly fejlesztési lehetőséget jelenthet, amennyiben mindez párosulhat a település turisztikai arculatának javításával, a kulturális és rendezvényturizmus (gasztroturizmus) fejlesztésével. Kunszentmárton és a környező települések együttműködési szándékát jelzi, hogy

előzetesen megfogalmazásra került a Tiszazugi komplex turisztikai csomag kialakítása, melynek lehetséges elemei között szerepel például a tiszazugi zenei fesztivál népszerűsítése és megújítása.

T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése

Kunszentmártonban, mivel a 44-es út a város szélén halad keresztül, az átmenő forgalom nem éri el a kritikus mértéket, a belterületi úthálózat megfelelő. A 45-ös számú főút ugyanakkor keresztülhalad a belvárosban, mely a helyi lakosok számára mindenképpen zavaró. A kerékpáros közlekedés igen népszerű a városban, jelenleg a megfelelő minőségű és biztonságos közlekedést lehetővé tevő út többnyire nem áll rendelkezésre a városban és térségében.

Noha a városban nem kiugróan magas a járműforgalom, csúcsidőszakban a parkolók kapacitása nem bizonyul elegendőnek a Belvárosban. A város külső közlekedési kapcsolatait, befektető vonzó képességét jelenleg korlátozza a külterületi úthálózat rossz minősége, amely mellett a település vasúti megközelíthetősége sem nevezhető kedvezőnek.

Kunszentmártont változatos épített környezet jellemzi. Az ezt, valamint a zöldfelületeket érintő, tervezett fejlesztések megvalósíthatóságát egyértelműen behatárolja az önkormányzat pénzügyi helyzete. A zöldfelületek (utcai fasorok, jelentős zöldfelületű intézmény kertek) gondozása és új zöld területek kialakítása kedvező hatással van a településen élők életminőségére, a városközponttól kívüli zöldterületek funkcionális fejlesztésének elmaradása ugyanakkor ellentétes irányú következményekkel jár. Az épített értékek és különösen az országos védelem alatt álló objektumok állagának megóvása ugyancsak kedvező hatással lehet a településen élők életminőségére, így áttételesen ugyan, de közrejátszhat a település élhetőségének és gazdasági vonzerejének javulásában. Ily módon, hosszabb távon dinamikus bővülő gazdasági-társadalmi feltételrendszer alakulhat ki Kunszentmártonban. A város alapvetően egyközpontú település, helyi decentrumok kialakításával ezen állapot oldása lehetséges, kiegyensúlyozottabb lesz a települési funkciók térbeli eloszlása. Mindamelllett a városközpont funkcionális sokszínűségének fejlesztése településképi, gazdasági és turisztikai szempontból is kívánatos. A településszerkezeti terv által bővítendőnek jelzett belterület szerkezetét a fő közlekedési nyomvonalak határozzák meg, de találhatóak itt hasznosítatlan belterületi barnamezős területek is. A települési arculat lakosság és befektető barát formálása egyaránt fontos, különösen, ha figyelembe vesszük a tervezett turisztikai fejlesztéseket.

A megfelelő helyi közlekedési infrastruktúra, a komplex módon fejlesztett közlekedési rendszerek a városi lakosság életminőségét, a település népességmegtartó erejét javítják hosszabb távon. E tekintetben a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, illetve a belterületi közlekedési csomópontok minőségének javítása kiemelt jelentőséggel bír (pl. a 44-es főközlekedési út mellett Öcsöd felé vezető kerékpárút, vagy a Sporttelep kerékpáros megközelítésének kialakítása) és a közösségi közlekedés fejlesztése (Akadálymentesített fedett várók – busz- és vasútállomás – kialakítása) is prioritást élvez. A tervezett járda felújítási program a gyalogos közlekedés biztonságának növelését eredményezheti.

A város külső megközelíthetőségének alapeleme a tervezett M44-es autópálya megépülése. A gyorsforgalmi út gazdasági szempontból is jelentős változásokat eredményezhet a város számára, elsősorban a befektetők számára válhat vonzóbbá Kunszentmárton és térsége is.

A városban továbbra is vannak részben hiányos, területileg nem teljes lefedettséget nyújtó közmű szolgáltatások. A hiányosságok kiküszöbölése érdekében szükség van a belterületi csapadékvíz elvezető rendszer és a csatorna hálózat teljes körű kiépítésére, melynek ugyancsak érzékelhetjük lakossági elégedettségi és pozitív gazdasági következményeit.

A közvilágítás tervezett fejlesztése egyaránt hozzájárul az energiahatékonyság magasabb szintű biztosításához és a közbiztonság növeléséhez, melynek további erősítését térfelügyelő kamerarendszer kiépítése és fejlesztése is nagymértékben támogatja.

T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése

A város intézményrendszerének (humán és gazdasági) és közszolgáltatásainak magas szintű működését sok esetben infrastrukturális, műszaki problémák, helyenként a települési szintű funkciók jelenlegi szervezése akadályozza, de a fejlesztések volumenét a forráshiány is befolyásolja. Kedvező folyamatokat indíthatnak el ugyanakkor az egyes szakterületeken megnyíló fejlesztési lehetőségek, illetve az energiahatékonysági beruházások. Utóbbi a szolgáltatási színvonal javulása mellett hosszú távon egyértelműen javíthatja az önkormányzat pénzügyi helyzetét, ami ugyancsak hozzájárul a fejlesztésekre rendelkezésre álló forrástömeg gyarapodásához.

A fejlesztések kiemelt területe a szociális és egészségügyi ellátórendszer megújítása. A szociális szolgáltatások terén az idősödő társadalom gyarapodó igényeinek megfelelően igény mutatkozik az idősellátást biztosító intézmények színvonalának növelésére, a bentlakásos otthon férőhely bővítésére is. Kiemelt kérdés emellett a szociális alapszolgáltatások – köztük a közétkeztetés, a bölcsőde és a jelzőrendszer – magas színvonalú biztosítása, a meglévő rendszerek korszerűsítése. Az Önkormányzat szociális bérlakásainak állapota erősen leromlott, fejlesztésük ugyancsak indokolt, továbbá szükséges a bérlakásállomány növelése is. Az egészségügyi alapellátást biztosító épület teljes körű felújítása mellett a jelenleg már emelt szinten működő szakorvosi ellátás további fejlesztése, továbbá Segítő Ház kialakítása is indokolt.

A városi humán infrastruktúra további elemeiként a Művelődési Központ, a Közösségi Ház, a Múzeum és a Könyvtár esetében felmerülnek olyan hiányosságok, melyek a szolgáltatási színvonal romlásához vezetnek. Megoldásukkal nem csak a lakosság elégedettsége javítható, de az energiahatékonyság növelése (mely további közintézmények esetében is releváns kérdés, pl. KKÖH épület, volt járási hivatal épülete, Széchenyi lakótelepi iskola) a település pénzügyi helyzetének javulásához is hozzájárul. E téren további lehetőségek nyílhatnak meg a megújuló és alternatív energiaforrások folyamatos bevezetése révén.

T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében

A népesség korszerkezetének változása (öregedő lakosság), a kedvezőtlen demográfiai folyamatok (csökkenő lakónépesség) visszatükröződnek a helyi intézményrendszer kihasználtságának változásaiban. Kunszentmárton népességének képzettségi mutató ellentmondásosan alakulnak, hiszen míg a felsőfokú oktatásban végzetek száma nőtt, az általános iskola és a középiskolák tanulói létszáma jelentősen csökkent a vizsgált időszakban. Az intézmények alacsony kihasználtsága hosszabb távon egyéb kedvezőtlen hatásokat is elindíthat (pl. tanárok, pedagógusok elvándorlása, az intézmények népszerűségének csökkenése, stb.).

A város egyértelmű érdekeként felfogható közösségfejlesztés, a helyi kultúrára épített identitás tudat erősítése hozzájárulhat a település lakosságának elégedettségéhez, mindamellett a különböző rendezvények a szabadidő hasznos eltöltését is támogatják. Fontos szempontként jelenik meg a közösségi és sport területek kihasználtságának javítása, mely egyben a lakosság egészségesebb életmódjának elősegítését is támogatja. A már korábban említett közösségi területek fejlesztésekor – lehetőségek szerint – figyelembe kell venni új, mindenki számára elérhető sportolási lehetőségek biztosítását, továbbá szükség van a fiatalok igényeinek részletes felmérésére is. A megújított területekhez kapcsolódó programok, rendezvények lebonyolítása

során Kunszentmárton építeni kíván a városmarketing eszközeinek fokozottabb kihasználására és a civil szervezetek közreműködésére.

A települési szintű programok mellett elő kell segíteni a környező településekkel való együttműködést, az összefogás erősítését, mely egyben a térségi szerepkör növekedését is elősegítheti. E célokat szolgálhatják közös rendezvények, események, szakmai napok, turisztikai együttműködések.

A városi lakosság szociális helyzetének javítása ugyancsak fontos célkitűzése a településnek. Ezek között kell megemlíteni a gyermekszegénység elleni küzdelem folytatását (pl. Biztos Kezdet program), valamint komplex felzárkóztató programok elindítását a hátrányos helyzetű emberek részére.

Tárgazdálkodási szempontból komoly potenciált rejt, hogy a tanyasi életforma, a tanyasi gazdálkodás ma is jellemző a város környéki területekre. Ezen életforma megőrzése a helyi identitás, a helyi közösség megerősítése szempontjából is jelentőséggel bír, eltűnése komoly kulturális veszteség lenne.

A középtávú célok igazodnak a koncepció célrendszeréhez és a forrásokat biztosító OP-k célrendszeréhez is.

2.1.2 Városrészi szintű területi célok

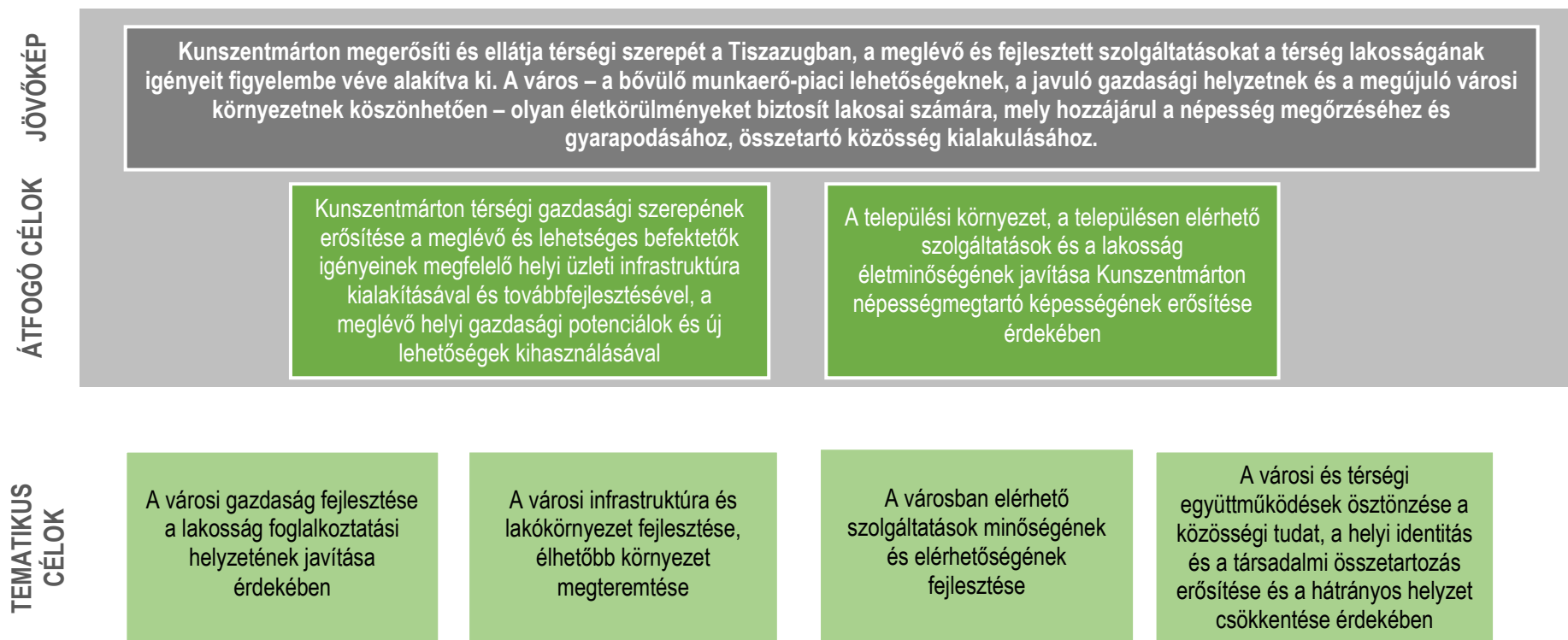
Kunszentmárton esetében nem kerültek kijelölésre városrészek.

2.2 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Nem releváns.

1. ábra: Kunszentmárton városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig

Forrás: saját szerkesztés

3 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

Kunszentmárton város középtávú fejlesztési elképzeléseit – a módszertannak megfelelően – a következő rendszer alapján csoportosítottuk:

1. Akcióterületi fejlesztések

A város esetében – figyelembe véve az akcióterületek kijelölésére vonatkozó módszertani alapelveket, valamint a tervezett fejlesztések jellegéből adódó reális lehetőségeket és adottságokat – 2 akcióterület került kijelölésre. Az 1. akcióterület a „**Városközpont akcióterület**” elnevezést kapta és az itt megvalósítandó, egymás hatását erősítő fejlesztések keretét szolgál. Az akcióterülethez kapcsolódóan városközpont megújítás, energetikai szempontú épület felújítás és közlekedési fejlesztési elem is megjelenik.

A 2. akcióterület a „**Zöld város akcióterület**” nevet kapta. A kapcsolódó fejlesztések alapvetően a Széchenyi lakótelep, valamint a Kossuth utcai lakótelep és környezetének zöld városrehabilitációs fejlesztéseit célozzák.

2. Kulcsprojektek

Kunszentmárton – ahogyan a célok meghatározásából és tartalmi elemeiből is kitűnik – a 2014-2020 közötti időszakban, majd hosszabb távon is építeni szeretne azokra a jelenleg csak kisebb mértékben kihasznált turisztikai potenciálokra, melyek jelentős hatással lehetnek a település gazdasági és társadalmi helyzetének alakulására.

A város szempontjából az egyik kiemelkedő fejlesztési lehetőség a gazdaság, ezen belül is az ipari park fejlesztése. A tervezett célok eléréséhez a terület bővítésére is szükség van. Az ipari parki fejlesztések egyértelmű gazdasági hatással és pozitív foglalkoztatási eredménnyel járhatnak.

Ennek megfelelően kulcsprojektként két fejlesztés került kijelölésre: a „Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés”, valamint az „Ipari park fejlesztése” került kijelölésre. A komplex fejlesztés 6 fejlesztési elemből épül fel, melyek a település három eltérő területén fognak a tervek szerint megvalósulni.

3. Hálózatos projektek

Hálózatos projektként több, egymáshoz kapcsolódó, azonos jellegű projektelemből álló projektek kerültek azonosításra. A Kunszentmárton esetében kijelölt hálózatos projektek érintik a közszolgáltatások fejlesztése, energiahatékonysági fejlesztések, közlekedésfejlesztés és környezeti fejlesztés témakörét.

4. Egyéb projektek

Az „Egyéb projektek” közé azok a fejlesztések kerültek besorolásra, melyek a fenti kategóriák egyikébe sem sorolhatóak be bizonyossággal. Emellett itt kerülnek megemlítésre azok a fejlesztések, melyek a település számára jelentőséggel bírnak, azonban megvalósításuk nem tartozik az önkormányzat közvetlen hatáskörébe.

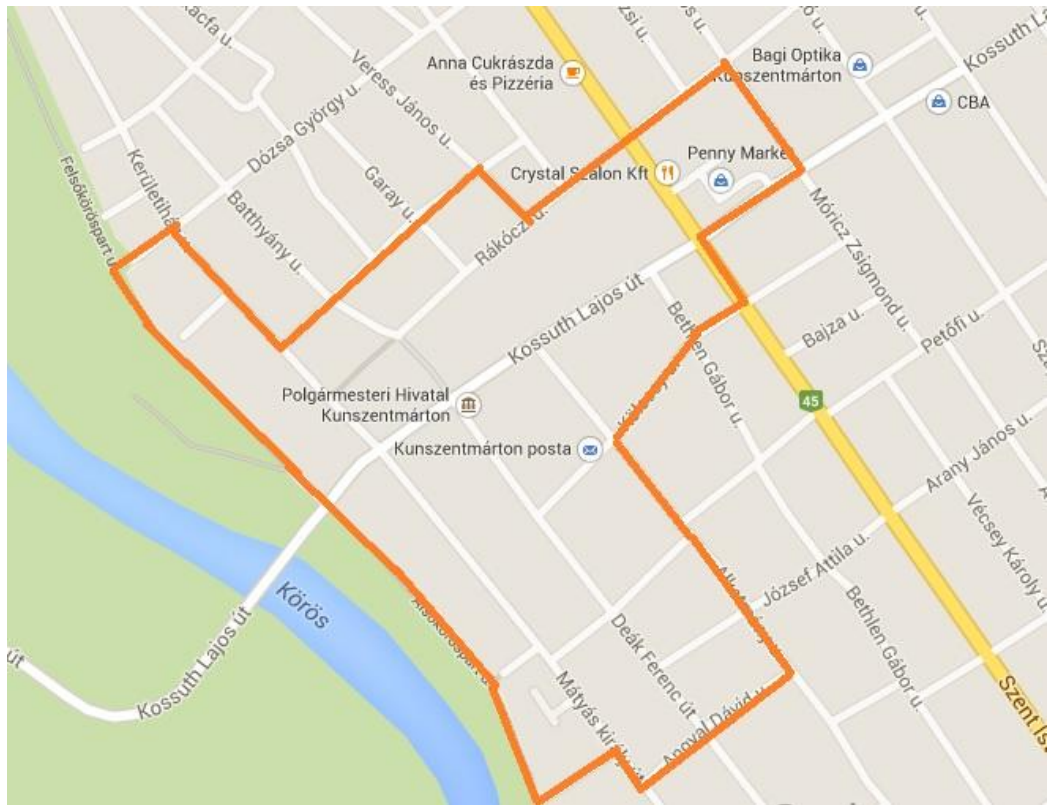
3.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása

Az alábbiakban röviden bemutatásra kerülnek a Kunszentmártonban lehatárolt akcióterületek. Noha a módszertan alapján a tervezés jelenlegi fázisában még nem feltétlenül célszerű az akcióterületek végleges és pontos lehatárolása, ezek jellege és elhelyezkedése már tervezhető, vagyis az alapvető adottságok alapján előzetesen – a mindenkori módosítás jogát fenntartva – lehatárolhatóak a fejlesztési területek.

Az alábbi térképek a Kunszentmárton városban előzetesen kijelölt akcióterületek elhelyezkedését mutatják be.

1. A Városközpont akcióterület bemutatása

3. térkép: 1-es számú akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

Az előzetesen azonosított fejlesztési programok egyértelműen építenek a fentebb említett központi szerepkörre és funkció gazdagságra.

1.1 Az akcióterület előzetes lehatárolása

Az akcióterület előzetes utcanév szintű lehatárolása a következő: 45-ös számú főútvonal, Kölcsey utca, Alkotmány utca, Katona József utca, Angyal Dávid utca, Mátyás király út, Alsókörsőpart út, Felsőkörsőpart út, Kerületi ház utca, Szilárdfy Jakab utca, Veress János utca, Rákóczi út, Zrínyi Miklós utca, Kossuth Lajos út.

1.2 Az akcióterület típusa

Városközponti, funkcionális centrum terület.

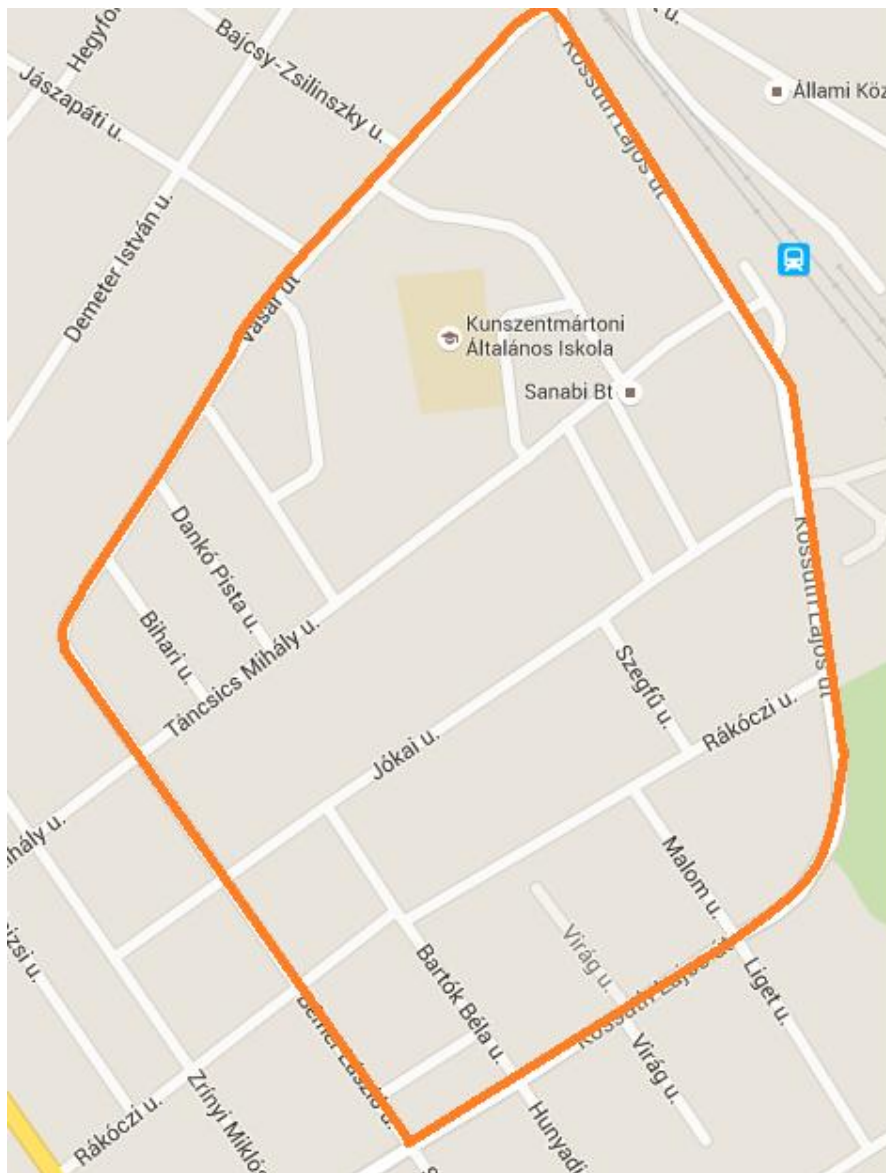
1.3 A kiválasztás indoklása

Kunszentmárton város hatályos településfejlesztési koncepciója kiemeli a város térségi központi szerepkörének erősítését a Tiszazug vonatkozásában, emellett a kisvárosi funkciók és a vonzóbb városi környezet kialakítását is kiemelt feladatként kezeli.

A fenti települési szerepkörhöz kapcsolódó funkciók jelentős részben a Városközpont akcióterületen összpontosulnak, mint a legtöbb kisváros esetében. A kijelölt akcióterület tehát Kunszentmárton leginkább funkciógazdagnak mondható, központi elhelyezkedésű területe, amely több jelentős fejlesztés helyszínéül is szolgál az elkövetkező időszakban.

2. Zöld város akcióterület

4. térkép: 2-es számú akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

2.1 Az akcióterület előzetes lehatárolása

Az akcióterület előzetes utcanév szintű lehatárolása a következő: Kossuth Lajos út, Széchenyi lakótelep, Vásár út, Brémer László utca.

2.2 Az akcióterület típusa

Zöld városfejlesztési akcióterület

2.3 A kiválasztás indoklása

Az ITS megalapozó vizsgálata kiemeli a városi zöldfelületi rendszer gyengeségeit, hangsúlyozva, hogy a településen a zöldfelületek ugyan rendezettek, de velük kapcsolatos fejlesztés évek óta nem történt. Az utak menti fasorok többnyire előregedettek, fásítási tervre, fasorfelújításra és tervszerű fásításra lenne szükség. Belterületi vonalas zöldfelületi elemek mennyiségi és minőségi fejlesztése is szükséges. A nem szabványos, megszüntetett játszóterek helyett újabbakat kell létrehozni - megfelelő kertépítészeti kialakítással.

A TelR nyilvántartása szerint ugyan növekedett 2012-ről 2013-ra a zöldfelületi ellátottság (több, mint 1 m²-rel lakosonként), de ez leginkább a demográfiai mutatók romlásának köszönhető és nem a zöldfelületek konkrét növekedésének. Jelenleg a városi mutató (10,9 16,9 m²/fő) ugyan meghaladja a Kunszentmártoni járás átlagát, de messze az országos átlag (16,9 m²/fő) alatt marad és ugyancsak elmarad a megyei átlagtól (12,7 m²/fő).

A megalapozó vizsgálat SWOT analízise is egyértelműen rögzíti a releváns gyengeségek között a lakóterületek körüli zöldfelületek esetenként elhanyagolt állapotát, az út menti zóldsávok, valamint a zöldfelületi rendszer összekötő elemeinek hiányát. Figyelembe véve, hogy a belvív, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege gyakran megoldhatatlan feladatokat jelent a térségben élőknek, a város jelenlegi vízkormányzási eszközei és csatornái további fejlesztéseket igényelnek. A Széchenyi lakótelep kacsán a közösségi terek hiánya ugyancsak megjelenik az elemzésben.

3.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

1. A Városközpont akcióterületen tervezett fejlesztések bemutatása

Az akcióterületi fejlesztés célja

A Városközpont akcióterület funkcionális fejlesztése a lakosság, a vállalkozások, illetve a befektetők számára vonzó és fenntartható városi környezet, települési arculat kialakítása révén.

A Városközpont akcióterületi fejlesztési elemei

- Városközpont megújítása

A fejlesztés elsődleges célja a lakosság, a vállalkozások, illetve a befektetők számára vonzó és fenntartható városi környezet, települési arculat kialakítása a Köztársaság tér 8. szám alatti épület, a volt Gőzfürdő, továbbá a Jász-Nagykun Kerületiház hármasszögletű egysége rekonstrukciójával: volt Bíróság (most Földhivatal), börtönépület (jelenleg múzeum) és a lakóépület (jelenleg látványtár) épületegyüttesek városképi szempontból történő felújításával, kerítés helyreállításával, közösségi funkciókkal való megtöltésével, a Köröspart városközpont felé való megnyitásával. Ehhez szükséges a Köztársaság tér 8. szám alatti szecessziós épületnek a Járási Kormányhivatal rendeletetésének megfelelő belső átalakítása, felújítása,

informatikai fejlesztése. A volt Gőzfürdő épületének turisztikai hasznosítása vállalkozók bevonásával történne.

Ennek során a városközpont növényállományának helyreállítása, uniformizálása és élhetőbb, modern, a terület rendeltetészerű használatához szükséges minőségi utcabútorokkal történő felszerelése; a városban élő, rászoruló lakók életminőségének javítása és a területen fellépő problémák komplex (infrastrukturális, társadalmi, szociális és közösségi célú) kezelése. A fejlesztés részét képezi a Köztársaság tér 8. szám alatti épület, valamint további épületek homlokzat felújítása és rekonstrukciója is.

A fejlesztés előzetesen kijelölt helyszínei: Köztársaság tér, Kerületiház utca, Kossuth utca, Körös part, főtéri parkok.

- **Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épületek energetikai szempontú felújítása**

Az épület a település egyik legjelentősebb építészeti örökségeként van számon tartva, története során számos funkciót ellátott, jelenleg részben közigazgatási funkcióknak, részben különböző non-profit szervezetek működésének ad helyszínt.

Az épület jelenleg műszakilag leromlott állapotban van, energetikai megújítása és fizikai állagmegóvása mindenképpen halaszthatatlan.

2. A Zöld város akcióterületen tervezett fejlesztések bemutatása

Az akcióterületi fejlesztés célja

A város sűrűn lakott, lakótelepi területeit övező zöldterületek minőségi megújítása, ezzel a lakosság, a vállalkozások, illetve a befektetők számára vonzó és fenntartható városi környezet, települési arculat kialakítása. Az lakosság elégedettségi szintjének növelése a megcélzott közterületi beavatkozások révén.

A Zöld város akcióterület fejlesztési elemei

- **A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja**

A kijelölt akcióterületen belül elsősorban a jelzett lakótelepek és környezetük teljes zöldfelületének, növényzetének megújítására van szükség. A növényzet mellett a területen minőségi utcabútorok és játszóeszközök (felntettek, idősek játszótérs, extrém sportpálya, fitnesspálya, stb.) elhelyezése is a tervek között szerepel a társasházak közötti üres területeken és a társasházak bejárata körül (a társasházi lakók igényeinek figyelembevételével). A Dani Margit Sportcsarnok épület körüli zöldfelület fog megújulni (gördeszka és bringa pálya és mini kresszpark). A területen kiegészítő tevékenységként megvalósítandó a közlekedő felületek megújítása, újak kialakítása, a meglévő parkolók helyreállítása, új parkolók kialakítása, továbbá a társasházi bejáratok személygépkocsival történő megközelítésének megoldása, ahol ez nem megoldott.

További, előzetesen megfogalmazott igények szerint sor kerülhet kutyafuttató kialakítására, illetve, az egész Széchenyi lakótelepet körbefogó futó útvonal kialakítására, pihenőhelyekkel közbeékelve és a meglévő sportpálya helyreállítására.

- **Csapadékvíz és belvíz elvezetési problémák megoldása**

A fejlesztés egyik célja a Széchenyi lakótelep G és H épülete mögötti terület csapadékvíz elvezetési problémájának megoldása (alternatív megoldásként csapadékvíz összegyűjtése, tárolása, újrahasznosítása). Ugyancsak fontos, kapcsolódó feladat a meglévő közlekedési utak egyes csapadékvíz- elvezetési problémájának felülvizsgálata, megoldása és a Kossuth úti

lakótelep társasházak mögötti részének csapadékvíz- elvezetési problémájának felülvizsgálata, megoldása.

3.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

Az alábbi fejezetben Kunszentmárton területén előzetesen azonosított azon fejlesztések rövid bemutatása történik meg, melyek tematikusan valamilyen elv alapján csoportosíthatóak, területileg, vagy tartalmukat tekintve kapcsolódnak egymáshoz. E projekteket típusuk szerint két nagyobb csoportba osztjuk Kunszentmárton esetében: a kulcsprojektek és a hálózatos projektek csoportjába.

3.3.1 Kulcsprojektek

Kunszentmárton város esetében egy – komplex – fejlesztés került kijelölésre kulcsprojektként. A kijelölés elvét és alapját kettős megközelítés adja. Egyrészt olyan fejlesztések nevesítése történik meg e fejezetben, melyek egymáshoz tematikusan erős kapcsolódást mutatnak, másrészt, a város jövője és a középtávon megjelölt célkitűzések szempontjából erős relevanciával bírnak.

Az alább nevesített fejlesztések nagymértékben hozzájárulhatnak a település jövőképek, valamint első átfogó céljának megvalósulásához. A jövőkép utal a „bővülő munkaerő-piaci lehetőségek és a javuló gazdasági helyzet” kialakítására, mely egyértelműen megfogalmazódik a kapcsolódó átfogó cél üzenetében is: „Kunszentmárton térségi gazdasági szerepének erősítése a meglévő és lehetséges befektetők igényeinek megfelelő helyi üzleti infrastruktúra kialakításával és továbbfejlesztésével, a meglévő helyi gazdasági potenciálok és új lehetőségek kihasználásával”. A helyi turizmus fejlesztését az első tematikus célkitűzés („A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében”) egyértelműen a gazdasági potenciál fejlesztéseként azonosítja, amely így a munkaerő-piaci helyzet javulásának egyik fontos lehetőségét is hordozza.

3.3.1.1 Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés

A kulcsprojekt tartalmi elemei

A projekt elsődleges célja a járásszékhely város és a térségi települések turisztikai értékeinek megőrzése, népszerűsítése, ezzel a térségi összefogás erősítése. A Tiszazug valamennyi települési önkormányzata fontosnak itéli meg a térség turizmusának fejlesztését. A város Önkormányzata, mint járási székhely, - kapcsolódva a TOP 1.2 projekthez - gesztorként kívánja megvalósítani a már meglévő, helyi- illetve kistérségi értékekre épülő turisztikai célokat.

1. Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban

A projekt rövid leírása: a központ kialakítása - infrastrukturális és tárgyi eszközök biztosításával - a Művelődési Ház felújításával és átépítésével valósulna meg az infrastrukturális feltételek megteremtése, szükséges eszközök beszerzése mellett. A tervek között szerepel egy olyan helyiség kialakítása, ahol a térségi turisztikai értékek gyűjtése, bemutatása, kiajánlása történne. Emellett a projekt részeként kiállítóterem létrehozása is megtörténne.

2. Kerékpárút kiépítése az Érpárti sporttelepig

A város turisztikai céljaihoz szorosan kapcsolódóan kívánja megvalósítani az Érpárti sporttelepig vezető kerékpárutat, mely a 45-ös főút elkerülésével biztonságos megközelítést tudna nyújtani a lovas turizmus fejlesztése érdekében, a lovassport kedvelői számára, a lovas pálya

megközelítésére, valamint a sportolási és egyéb szabadidős tevékenységeknek helyet biztosító városi sporttelep megközelítésére.

3. Térségi rendezvények szervezése

A projekt keretei között tervezett események a kulturális attrakciók (közgyűjtemények, közművelődési rendezvények), természeti örökség (természetes vizek, arborétumok, stb.) és hagyományőrző rendezvények, fesztiválok köré csoportosulnának, céljuk a helyi közösség összetartó erejének növelése és az identitástudat erősítése is. Ugyancsak célja e projektnek a fejlesztések és események ismertségének növelése, tájékoztató kiadványok elkészítése, marketing tevékenység.

4. Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján

A kishajó kikötő sétánnyal 2014. évben pályázati forrásból megvalósult. Erre építve kívánja az önkormányzat ezen irányban a turisztikai kínálatát bővíteni, szabadstrand kiépítésével. Az előzetes elképzeléseink között szerepel egy turisztikai létesítmény kialakítása büfével, hajó és kenubérlési lehetőséggel, melyet üzemeltetési szerződés keretében tervezünk megvalósítani.

3.3.1.2 Gazdaságfejlesztési kulcsprojekt

A kulcsprojekt tartalmi elemei

1. Kunszentmárton Ipari Park fejlesztése, bővítése

A projekt keretében az Ipari Park területe bővül, melynek célja a foglalkoztatás növelésének elősegítése, az ipari park infrastruktúrájának fejlesztésén és a működési feltételek kedvezőbbé tételén keresztül. Ehhez szükséges az idegen tulajdonban lévő területek megvásárlása, termelésből kivonása, feltáró út kialakítása, a terület közművesítése. A tervezett fejlesztéseken keresztül az Ipari Park alkalmassá válik regionális, valamint országos gazdaságélénkítő hatás kifejtésére egyaránt.

2. Az Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése

Az önkormányzat feladatai között fontos prioritást élvez a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése. Ehhez szorosan kapcsolódóan fontos szerepet kap a városi lakosság munkába járásának megkönnyítése, elősegítése. Ezt figyelembe véve az önkormányzat meg kívánja valósítani az Ipari Parkban működő gyárakban dolgozó lakosság munkába járásának biztosítására szolgáló kerékpárút kiépítését.

A kerékpárút mentén a közlekedők biztonsága érdekében szükséges közvilágítást is kiépíteni.

3.3.2 Hálózatos projektek

Hálózatos projektként több, egymáshoz kapcsolódó, azonos jellegű projektelemből álló fejlesztések kerültek azonosításra. A Kunszentmárton esetében kijelölt hálózatos projektek érintik a közszolgáltatások fejlesztése, energiahatékonysági fejlesztések, közlekedésfejlesztés és környezeti fejlesztés témakörét.

A településen a hálózatos projektek 5 témakör alapján kerültek beazonosításra. Az alábbiakban bemutatjuk az egyes kapcsolódó projektek előzetesen meghatározott tartalmi kereteit.

3.3.2.1 Közszolgáltatások fejlesztése

1. Háziiorvosi alapellátás fejlesztése

A Háziiorvosi Szolgálat Kunszentmárton, Kossuth Lajos út 6. szám; 198 hrsz. alatti épülete, valamint a hozzáépített gyermekorvosi és védőnői szolgálatnak helyet adó, külön bejáratú épületrésze régi építésű, hőtechnikailag elavult és szerkezeti felújításra szorul. Az épület külső nyílászáróit, a mai elvárásoknak megfelelő hő- és hangszigetelt nyílászárókra kell cserélni, valamint a falazatokat külső hőszigeteléssel kell ellátni az udvar felőli részen. A jelenleg használt, régi cirkó kazán hatásfoka lecsökkent, cseréjére szorul a gépészet teljes felújítása mellett. A főépületrész régi típusú, igen magas belmagasságának álmennyezet beépítésével történő csökkentése, szintén jelentősen megkönnyítené a fűtési rendszer optimális hatásfokának elérését. A tetőszerkezet héjalása cseréjére szorul, a fedélszék elemeinek szükség szerinti megerősítése mellett. Az épület belső részén szükséges elvégezni a nyílászárók cseréjét, a belső burkolatok teljes cseréjét, festés - mázolás, illetve belső – tartószerkezet nem érintő – népegészségügyi előírásoknak megfelelő alaprajzi kialakítását. Az épület elektromos hálózatának teljes cseréje, valamint infokommunikációs rendszer kerül kiépítésre. A háziiorvosi rendelői funkciót elősegítő eszközök (bútorok, berendezések) kerülnek beszerzésre. Az akadálymentes közlekedés megfelelő biztosítása érdekében a telken belüli közlekedő útvonalakat, járdákat újra kell építeni, az akadálymentes bejáratot (kiépített rámpát) fel kell újítani. A gyermekorvosi és védőnői szolgálatnak helyet adó, belső udvar felőli, külön bejáratú épületrészben helyet kell biztosítani a beteg kézmosó- wc helyiségeknek. Ezen épületrésznél szintén szükséges a teljes belső burkolatok cseréje, teljes gépészeti, ill. elektromos felújítás, festés - mázolási munkák; külső nyílászáró cserék, tetőhéjazat cseréje, továbbá az infokommunikációs rendszer kiépítése. A háziiorvosi szolgálat felújítása, bútorzatának, berendezéseinek cseréje, valamint a belső udvar akadálymentes kialakítása által a háziiorvosi rendelőt felkereső lakosok egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos komfortérzete javul.

2. Szociális ellátó rendszer fejlesztése

A Kunszentmárton, Mátyás király út 21/A szám; 3521 hrsz. alatti ingatlanon lévő épület egyik részében jelenleg az időskorúak nappali ellátása történik. Az épület másik része jelenleg üres. Az épület hőtechnikailag elavult, és szerkezeti felújításra szorul. A megfelelő energetikai kialakítás érdekében az épület külső nyílászáróit, a mai elvárásoknak megfelelő hő- és hangszigetelt nyílászárókra kell cserélni, valamint a falazatokat külső hőszigeteléssel kell ellátni. A fűtésrendszer hatásfoka lecsökkent, a jelenleg használt, régi kazán cseréjére szorul, a gépészet teljes felülvizsgálata, felújítása mellett. Az épület elektromos hálózatának teljes cseréje, valamint új burkolatok, infokommunikációs rendszer kerül kiépítésre. A szociális ellátó rendszer fejlesztése érdekében a tárgyi épületben helyet kap a Szociális Alapellátási Központ és Bölcsőde tagintézménye: a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Tanyagondnoki Szolgálat. A tárgyi feltételek biztosításához, az épület szerkezeti felújítása mellett, szükséges a megfelelő eszközök, bútorok, berendezések beszerzésre, ill. a meglévők cseréje. A szociális ellátórendszer munkáját elősegítő tanyagondnoki gépjármű tárolására, ill. a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz érkező adományok tárolására szolgáló melléképületrészt szintén szükséges szerkezeti felújítani, átépíteni.

3. Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban

Az Önkormányzat tulajdonában lévő jelenleg is működő, Kunszentmártoni Alapfokú Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Széchenyi épületében (Széchenyi lakótelep), meglévő konyha helyiségek eredetileg is konyhaüzemhez lettek tervezve, ezért csak minimális átalakítás szükséges a tervezett települési szintű üzemi konyha kialakításához. Szükséges a meglévő konyhatechnológia felülvizsgálata, a mai higiéniai és az élelmiszer- biztonságot szavatoló

szabályozásoknak megfelelő átalakítása; ezek mellett a meglévő elektromos, illetve gépészeti hálózat, továbbá a belső burkolatok felújítása. A meglévő, iskolás gyermekek étkezésére is alkalmas étkező helyiség bútorzata felújításra, cseréjére szorul.

4. Szociális bérlakás felújítás, építés, vásárlás

A projekt célja a városban élő, szociálisan rászoruló lakók életminőségének javítása és a területen fellépő problémák komplex – infrastrukturális – társadalmi – szociális és közösségi célú kezelése. Ennek érdekében szükséges a Kunszentmárton, Mátyás király út 7/B. szám, a Deák F. u. 3. szám; a Köztársaság tér 8. szám; valamint a Kerületiház u. 39. szám alatti ingatlanon lévő önkormányzati szociális bérlakások felújítása, korszerűsítése, a lakások komfort- fokozatának javítása, valamint szociális célú lakások vásárlása. A megvalósuló infrastrukturális fejlesztések hozzájárulnak a hátrányos helyzetű népesség lakhatási körülményeinek javításához.

5. Bölcsőde felújítása

Az épület felújítása által, amelynek eredményeként a teljes elektromos hálózat és a burkolatok is ki lesznek cserélve, a biztonságos üzemeltetés feltételei javulnak. Az épület energetikai korszerűsítésével az üzemeltetési költségek csökkennek jelentős mértékben.

Mindezek mellett a bölcsődei nevelés egészségesebb, biztonságosabb környezetben történhet, mely a gyermekek szempontjából elengedhetetlen. Az épületben lévő melegítő konyha felújítása is szükséges. A 2009-ben módosult csecsemőgondozási díj/GYED támogatási rendszer átalakításával várhatóan nő az igény a bölcsőde ellátás iránt, mely szintén indokolja a projekt megvalósítását.

6. Óvodák felújítása

Az épület külső nyílászáróit, a mai elvárásoknak megfelelő hő- és hangszigetelt nyílászárókra kell cserélni, valamint a falazatokat külső hőszigeteléssel kell ellátni. A jelenleg használt, régi kazánok hatásfoka lecsökkent, cserére szorulnak, a gépészet és elektromos hálózat teljes felújítása mellett. Az épületek belső részén szükséges elvégezni a nyílászárók cseréjét, a belső burkolatok felmérés szerint szükséges cseréjét, festés-, mázolás munkálatokat. Az akadálymentes közlekedés megfelelő biztosítása érdekében a közlekedő útvonalakat, járdákat felmérés szerint szükséges helyeken újra kell építeni, az akadálymentes bejáratokat (rampákat) fel kell újítani. Az épületek felújításával a biztonságos üzemeltetés feltételei javulnak. Az épületek energetikai korszerűsítésével az üzemeltetési költségek jelentős mértékben csökkennek. Mindezek mellett, az óvodai nevelés egészségesebb, biztonságosabb környezetben történhet, mely a gyermekek szempontjából elengedhetetlenül fontos.

3.3.2.2 Energiahatékonysági fejlesztések

1. Középiskola és Gimnázium korszerűsítés, energiahatékonyság növelése - 2 épület esetében

Mindkettő középiskolai épületről elmondható, hogy felújításra szorulnak, energiahatékonysági szempontból elavultak. Az előzetesen felmért szükséges munkálatok között meg kell említeni a nyílászárók cseréjét, az épületek hőszigetelését, fűtési rendszerük korszerűsítését, szükség szerinti tetőfelújítást, napelemes rendszer kiépítését. Az intézmények részben térségi feladatokat is ellátnak, így a fejlesztések nem csak települési, hanem szélesebb térségi hatásával is számolni lehet.

A felújítási munkálatok eredményeként az épületek fenntartási költsége csökken, CO₂ kibocsátás csökken, az épületet használók komfortérzete javul.

3.3.2.3 Települési közlekedésfejlesztés

1. Telekparti út és Vég u. felújítása

Mindkét út esetében elmondható, hogy azok felújítása a város peremén lévő településrész élhetőbbé válását tenné lehetővé, valamint nagymértékben javítaná az itt lévő vállalkozások fennmaradását, a foglalkoztatottság további bővítését. Kiemelendő a meglévő munkahelyek védelmének fontossága, azok biztonságos közúti megközelítése, valamint a jövőbeli fejlesztések elősegítése, mivel a területen főként szállítmányozással foglalkozó cégek vannak többségben.

2. Kerékpárút kiépítése a Csengedi holtághoz

A Csengedi üdülőrész Kunszentmártonhoz tartozik, területén leginkább hétvégi házak találhatók. A Csengedi holtág jelen állapotában belvízi tározóként működik, további hasznosításához víz utánpótlás, tisztítás, forgatás, haltelepítés szükséges. A Csengedi holtág, mint külterületen lévő természetes vízünk horgász paradicsomként, valamint a gyermekek részére kezdő kajakos-kenus pályaként tudna működni, a vízi jártasság elsajátítását tenné lehetővé.

A holtágban az Önkormányzatnak nincs tulajdona, ugyanakkor a település lakossága aktívan használja. Függetlenül jövőbeni hasznosításától, a holtág kerékpáros megközelíthetőségének javítása mindenképpen indokolt.

3.3.2.4 Környezeti fejlesztések

1. Csapadékvíz hálózat fejlesztése

A tervezett beruházás keretében a város legproblémásabb – település ÉNY-i (melybe a Széchenyi lakótelep is beletartozik), és DNY-i területei - szakaszaira fókuszálunk, melyekre még 2011. évben elkészült a csapadékvíz elvezetés elvi vízjogi engedélyezési terve, mely csapadékvíz elvezető rendszer újabb 10 km hosszon újítaná meg a csapadékvíz elvezetést. A tervezett nyomvonalak nagy részén, a Sörház utcában, a Jászapáti utcában jelenleg is üzemelő csatornák vannak. A többi érintett utcában a tervezett nyomvonalak a meglévő szikkasztó árkok nyomvonalába vannak tervezve.

2. Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme

A Kunszentmárton 2450/5 hrsz. alatti felhagyott hulladéklerakó telep rekultiváció I. Üteme 2011. évben valósult meg. A rekultiváció a környezetvédelmi hatóság által kiadott határozata alapján valósult meg, mely előírja a város 2450/5 hrsz. -ú területén felhagyott és bezárt kommunális szilárdhulladék lerakó I-II. ütemű rekultivációját és 2024-ig tartó utógondozását. A II. ütem szerinti bányagödör rekonstrukció a nádas területének rendezését tartalmazza, mintegy 40500 m² területen. A rendezés során 30-40 centiméter vtg humuszos átázott talaj eltávolítása (kb. 16200 m³) történik meg, majd a tervezett terepszint átlagosan 0,60 m vtg feltöltéssel (kb.: 24300 m³) kerül kialakításra. A nádas területén húzóódó övárok kiépítése is a II. ütem része, mely mintegy 761 fm övárok kiépítését jelenti, melyből 28 fm lapburkolatú.

3. Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban

Kungyalu főutcáján jelenleg is működő csapadékvíz elvezető rendszer van, lejtése is megfelelő. Az oda csatlakozó utcák belvízelvezető rendszerének kiépítése szükséges, körülményektől függően mederlapos és földmedrű kivitelben, összesen mintegy 1500 méter hosszan.

3.3.3 Egyéb projektek

Az „Egyéb projektek” közé azok a fejlesztések kerültek besorolásra, melyek a fenti kategóriák egyikébe sem sorolhatóak be bizonyossággal. Emellett itt kerülnek megemlíteni azok a fejlesztések, melyek a település számára jelentőséggel bírnak, azonban megvalósításuk nem

tartozik az önkormányzat közvetlen hatáskörébe, illetve, amelyekről a jelenleg elérhető információk meglehetősen szűkösek.

1. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére

Az Önkormányzat kiemelt céljának tekinti az idős, beteg emberekről való gondoskodást. A célcsoportba alapvetően azon idős emberek tartoznak, akik állapotukból adódóan – hozzátartozók hiányában – nem tudnak probléma esetén kihez fordulni. Ehhez szükséges egy központot kialakítani, ahova a segélykérés beérkezik, illetve biztosítani kell a személyi feltételeket is a feladat ellátásához.

2. Utak, járdák fejlesztése

Az önkormányzat részletes felméréssel rendelkezik a településen található utak és járdák minőségét tekintve. A legfontosabb fejlesztések köre is igen tekintélyes, azonban az ITS készítésekor a kapcsolódó forrás meglehetősen bizonytalan. Ennek megfelelően a kapcsolódó fejlesztések részletes listáját az ITS-hez csatoltan mutatjuk be.

3. Csapadékvíz hálózat további fejlesztése

A csapadékvíz elvezető rendszer fentebb említett fejlesztésén túl a város jelentős területén szükséges a rendszer további kiépítése fejlesztése. Mivel a településen e célra előzetesen tervezett fejlesztési forrás a TOP-ból biztosítható és annak költségkeretei meglehetősen korlátozottak, azon fejlesztéseket, melyek jelenleg nem képezik a megyei ITP programcsomag részét, e helyen szerepeltetjük.

Az önkormányzat a csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztési szükségletét előzetesen felmérte, azonban az ITP-n kívüli fejlesztésekhez kapcsolódóan költségbecsléssel nem rendelkezik.

4. Bökényi duzzasztó fejlesztése

A Hármas-Körös 5,6 folyókilométerében 1905-1907 között épült vízlépcső célja az, hogy a békésszentandrási vízlépcsőig lehetővé tegye a hajózást, és a folyószakasz mentén biztosítsa az öntözéshez szükséges vizet. Ez a mű volt az első vasbeton szerkezetű vízepítési műtárgy Magyarországon. A terveket dr. Zielinszky Szilárd műegyetemi tanár készítette. A vasszerkezeteket a MÁVAG szállította. A duzzasztómű 35m széles tűsgát, amely a mederbe lefektethető 27 db keretlábból, 15 db tütartó csőből és az azokra támaszkodó 350 db, 464 cm hosszú vörösfenyő gerendából áll. Az üzemi duzzasztás 3,53 m. A hajózsilip 10 méter széles és 68 méter hosszú. Az átzsilipelhető legnagyobb uszály 1000 tonnás. A kamra feltöltése és ürítése a zsilipfalban elhelyezett oldalcsatornák segítségével történik. A kapuszárnyak kézi mozgatású vasszerkezetek.

A duzzasztómű jelenleg nem működik. A duzzasztó Szenteshhez tartozik, Csongrád megyében van, így a felújítás nem tartozik az önkormányzat feladatai közé, azonban a duzzasztó felújítása révén Csongrád és Békésszentandrás között szabályozhatóvá válna a vízszint, biztosítva a folyamatos öntözést, illetve hozzájárulna a hajózhatóság javításához, a horgászturizmus fellendítéséhez.

3.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai céljaihoz

Az alábbi táblázatban az egyes, fent bemutatott fejlesztési ötletek, valamint a középtávú városi szintű célok kapcsolódása kerül bemutatásra.

2. táblázat: Stratégiai célok és projekt típusok kapcsolata

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> - Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban - Kerékpárút kiépítése az Érparti sporttelepig - Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján - Érparti sporttelep öltöző tetőterének beépítése, közösségi, civil és klubélet kialakítása - Kunszentmárton Ipari Park fejlesztése, bővítése - Az Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> - Telekparti út és Vég u. felújítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Városközpont megújítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Bökényi duzzasztó fejlesztése
T2: A városi infrastruktúra és		<ul style="list-style-type: none"> - Kerékpárút kiépítése a 	<ul style="list-style-type: none"> - Városközpont megújítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Utak, járdák fejlesztése

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése		<ul style="list-style-type: none"> - Csengedi holtághoz - Csapadékvíz hálózat fejlesztése - Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme - Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épületeinek energetikai szempontú felújítása - A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja - Csapadékvíz és belvíz elvezetési problémák megoldása a Zöld város akcióterületen 	<ul style="list-style-type: none"> - Csapadékvíz hálózat további fejlesztése - Bökényi duzzasztó fejlesztése
T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése		<ul style="list-style-type: none"> - Háziorvosi alapellátás fejlesztése - Szociális ellátó rendszer fejlesztése - Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban - Szociális bérlakás felújítás, építés, vásárlás - Bölcsőde felújítása - Óvodák felújítása - Középiskola és Gimnázium korszerűsítés, energiahatékonyság növelése (3 épület esetében) 		<ul style="list-style-type: none"> - Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	<ul style="list-style-type: none"> - Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján - Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban - Térségi rendezvények szervezése 		<ul style="list-style-type: none"> - Városközpont megújítása - A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja 	

3.5 A fejlesztések ütemezése

3. táblázat: A fejlesztések megvalósításának ütemezése

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
			Városközpont akcióterület tervezett fejlesztései	2015. október	2019. december															
Városközpont megújítása	2018. január	2019. december																		
Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épületek energetikai szempontú felújítása	2015. október	2016. december			1	1														
A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja	2017. január	2018. december																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Csapadékvíz és belvíz elvezetési problémák megoldása a Zöld város akcióterületen	2017. január	2018. december																		
Kulcsfejlesztések	2016. május	2019. december																		
Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban	2017. január	2019. december																		
Kerékpárút kiépítése az Érpárti sporttelepig	2017. január	2019. december																		
Térségi rendezvények szervezése	2017. január	2019. december																		
Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján	2016. május	2017. december																		
Kunszentmárton Ipari Park fejlesztése, bővítése	2017. január	2018. december																		
Az Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése	2017. január	2018. december																		
Hálózatos fejlesztések	2015. június	2020. december																		
Háziorvosi alapellátás fejlesztése	2016. január	2017. december																		
Szociális ellátó rendszer fejlesztése	2016. január	2017. december																		
Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban	2015. szeptember	2016. december																		
Szociális bérlakás felújítás, építés, vásárlás	2016. január	2019. december																		
Bölcsőde felújítása	2017. január	2018. december																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
			Óvodák felújítása	2017. január	2018. december															
Középiskola és Gimnázium korszerűsítés, energiahatékonyság növelése - 2 épület esetében	2016. január	2020. december																		
Telekparti út és Vég u. felújítása	2018. június	2019. március																		
Kerékpárút kiépítése a Csengedi holtághoz	2018. október	2019. december																		
Csapadékvíz hálózat fejlesztése	2016. október	2017. december																		
Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme	2016. szeptember	2017. március																		
Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban	2018. március	2019. december																		
Egyéb fejlesztések	2016. január	2021. december																		
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére	2017. január	2018. december																		
Utak, járdák fejlesztése	2016. január	2020. december																		
Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	2016. január	2016. december																		
Bökényi duzzasztó fejlesztése	2018. január	2020. december																		

A beavatkozások ütemezését befolyásoló tényezők bemutatása

A táblázat a fejlesztések előzetesen tervezett ütemezését tartalmazza. A tervezett fejlesztések tényleges időbeli lebonyolítását számos tényező befolyásolhatja, melyeket az alábbiakban röviden felsorolunk:

- a fejlesztési források rendelkezésre állásának időbelisége: a pályázati felhívások megjelenésének időpontja,
- a szükséges saját forrás mértéke és a forrás rendelkezésre állásnak ütemezése,
- a fejlesztések előkészítési költségének elszámolási ütemezése,
- a műszaki előkészítések időigénye és lebonyolításának zökkenőmentessége,
- a projektek megvalósításának üteme, esetleges kockázatok kedvezőtlen alakulása,
- a megvalósítás (kivitelezés) során realizálódó kifizetések üteme, gyorsasága, a kifizetési kérelmek elfogadásának és teljesítésének sebessége.

3.6 Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Kunszentmárton város tervezett fejlesztéseinek előkészítése közel egy éve zajlik, melynek keretében az önkormányzat egyrészt a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat által kialakított Integrált Területi Programhoz kapcsolódóan tett javaslatokat a településen tervezett fejlesztések kapcsán. E munka eredményeként összeállt azon preferált projektek listája, melyeket a város e program keretein belül, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 1-5. prioritási tengelyeihez kapcsolódó támogatási konstrukciókból kíván finanszírozni. Ezeket a fejlesztéseket az alábbi táblázatban vastag betűvel szedve jelöltük.

Emellett, a tervezési folyamat során számos, egyéb fejlesztési szükséglet is felmerült, melyek többsége szintén a TOP forrásaiból finanszírozható, a rendelkezésre álló forráskeret felhasználásának alakulásától függően. Ezeket a fejlesztéseket az alábbi táblázatban normál betűvel szerepeltettük.

Egyes fejlesztési elképzelések esetében még nem látható a pontos tartalom, illetve a város még nem rendelkezik olyan szintű előkészítettséggel, amely alapján a költségeket előzetesen meg tudná becsülni. E fejlesztések esetében a táblázat releváns cellájában a nincs adat (na.) kifejezést szerepeltettük.

Minthogy a települési önkormányzat szempontjából leginkább releváns fejlesztések a TOP finanszírozásával valósulhatnak meg, Kunszentmárton előzetesen rögzített programja is főként ennek az operatív programnak a finanszírozási lehetőségeivel tervezett.

A TOP mellett fontos lehetőséget jelent a város és lakosai, a helyi vállalkozások, intézmények részére a vidéki térségek és kistépülések fejlesztéseit támogató Vidékfejlesztési Program, a többek között kis- és középvállalkozások fejlesztéseit is finanszírozó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), illetve a Környezet- és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP).

Az alábbi táblázat típusonként rögzíti az egyes fejlesztési elképzeléseket, melyekhez az indikatív költségvetés megjelölése mellett hozzárendelésre kerülnek a releváns operatív programokban megjelenő finanszírozási lehetőségek is.

4. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterületi projektek	Városközpont megújítása	570	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
	Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épületeinek energetikai szempontú felújítása	190	TOP 3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterületi projektek	A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja	305	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
	Csapadékvíz és belvíz elvezetési problémák megoldása a Zöld város akcióterületen	45	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
Kulcsprojektek	Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban	75	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Kerékpárút kiépítése az Érpárti sporttelepig	40	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Térségi rendezvények szervezése	125	TOP 5.3. A helyi kohézió és identitás erősítése
	Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján	30	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Kunszentmárton Ipari Park fejlesztése, bővítése	250	TOP 1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése
	Az Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése	150	TOP 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés
	Hálózatos projektek	Háziorvosi alapellátás fejlesztése	134,2
	Szociális ellátó rendszer fejlesztése	130	TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
	Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban	100	TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
	Szociális bérlakás felújítás, építés, vásárlás	185,94	TOP 4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja
	Bölcsőde felújítása	80	TOP 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
			javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével
	Óvodák felújítása	170	TOP 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével
	Középiskola és Gimnázium korszerűsítés, energiahatékonyság növelése - 2 épület esetében	200	TOP 3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése
	Telekparti út és Vég u. felújítása	272	TOP 1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés
	Kerékpárút kiépítése a Csengedi holtághoz	150	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Csapadékvíz hálózat fejlesztése	635	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
	Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme	210	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
	Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban	50	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
Egyéb projektek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére	na.	TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
	Utak, járdák fejlesztése	1.500	na.
	Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	na.	TOP 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
	Bökényi duzzasztó fejlesztése	na.	KEHOP

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (mintegy 4.100 millió Ft) alapvetően a Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) finanszírozási

lehetőségeire épít. A táblázatban szerepeltetett becsült összeg – előzetesen értékelve a tényleges lehetőségeket – meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét.

A pénzügyi megvalósítás alapját a TOP Jász-Nagykun-Szolnok megye ITP forráskerete képezi, amely 53.780 millió forint, amely alapvetően nem tartalmazza a megyeszékhely település fejlesztési szükségleteit. Kunszentmárton, optimista becslés esetén, az egyéb objektív körülményeket is mérlegelve, az ITS tervezésekor feltételezi, hogy az ITS projektjeinek, valamint a TOP fejlesztéseinek megvalósítása során lehetősége adódik a lehető legnagyobb mértékű forrás lehívására, amelynek érdekében törekszik a megfelelő operatív menedzsment kialakítására. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni azt is, hogy mivel az elérhető források pontos összetétele sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak egyértelműen.

Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS operatív menedzselésének részét képezi.

4 Anti-szegregációs program

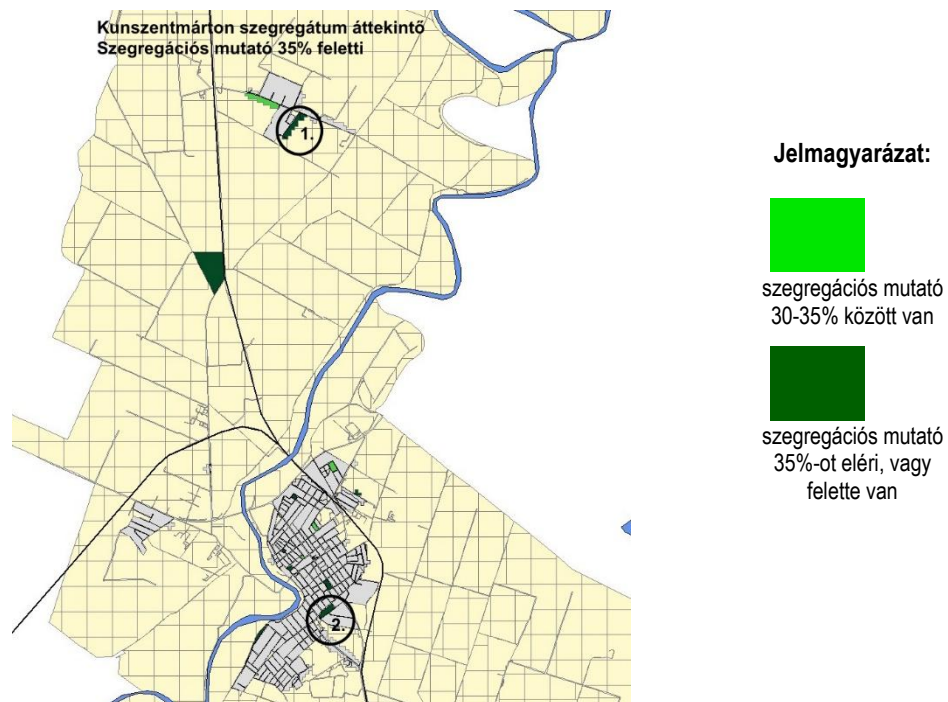
4.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia részeként el kell készíteni Kunszentmárton város Anti-szegregációs Programját, amelynek kidolgozása a következő lépésekből áll:

- a szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása;
- az azonosított területek helyzetelemzése;
- célkitűzések és beavatkozások megfogalmazása a szegregált, valamint a szegregációval veszélyeztetett területekre.

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával. Járásközpont települések esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek tekinthetők **szegregátumnak**, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a **szegregációval veszélyeztetett területek** esetén az érték 30% és 35% közé esik.

5. térkép: Kunszentmárton 35 % feletti mutatóval rendelkező szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

Forrás: KSH, 2011

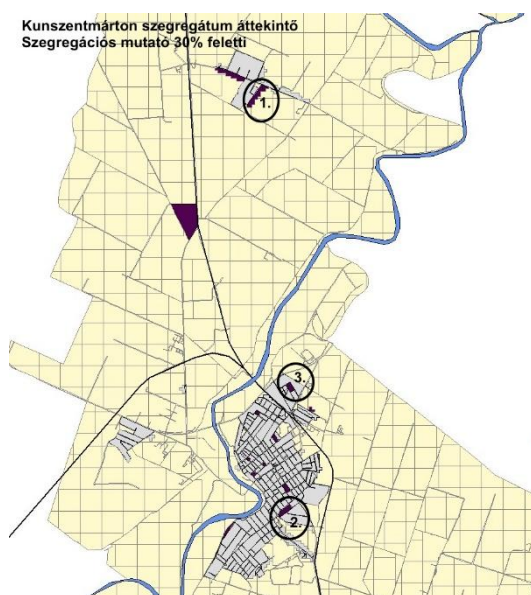
A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területek a szegregációval veszélyeztetett településrészek. A statisztikai hivatal által készített térkép több olyan területet is megjelöl a városban, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt (50 fő alatti lakosságszám) mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

Jelen helyzetelemzésünk során a 30 % feletti szegregációs mutatóval rendelkező szegregátumokat mutatjuk be, mivel a 3. számú terület 35 % feletti mutató esetén „csak” veszélyeztetettnek számít, ugyanakkor a veszélyeztetettség az elmúlt időszakban nőtt.

A KSH által lehatárolt három 30 % feletti mutatóval rendelkező szegregátum az alábbi városrészekben található:

- 1. sz. szegregátum: Kungyalu, Móra Ferenc út
- 2. sz. szegregátum: Munkácsy út és Érpárt u. közötti terület
- 3. sz. szegregátum: Öcsödi úti lakótelep, Babits Mihály, Juhász Gyula, Krúdy Gyula utca által határolt terület

6. térkép: 30 % feletti mutatóval rendelkező szegregátumok

Forrás: KSH, 2011

Az 1. és a 2. szegregátum 35 % feletti szegregációs mutatóval (39,4 és 35 %) rendelkezik, míg a 3. szegregátum 30 % feletti mutatóval (32,7 %)

A város területén a szegregációs index mértéke 11,2 %. A szegregátumokban 35 és 39% között található ezen érték. A három szegregátumban összesen 205 fő él, ami a város lakosságának 2,3 %-a. Az aktív korúak körében a foglalkoztatottak aránya 25-35 százalékponttal marad el a szegregátumokban a városi arányhoz (54 %) képest. Ugyanezen korosztályban a legfeljebb 8 osztállyal rendelkezők aránya 20-31 százalékponttal marad el a szegregátumokban a városi arányhoz (17,4%) képest. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya szignifikánsabban alacsonyabb a város egészére vonatkozóan. E mutató tekintetében az 1. szegregátum a legrosszabb helyzetű, ahol a felsőfokú végzettségű emberek aránya csupán 1,9 %. A legkedvezőtlenebb iskolázottsági és foglalkoztatási mutatókkal szintén az 1. számú szegregátum rendelkezik.

4.1.1 A szegregátumok összehasonlító elemzése

Elhelyezkedés

Kunszentmártonban összesen kettő, a közigazgatásilag Kunszentmártonhoz tartozó Kungyaluban pedig egy db 30 % feletti mutatóval rendelkező szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve az 1. sz. szegregátum Kungyaluban található, a 2. és a 3. számú szegregátum a város két területére koncentrálódik. Továbbá, bár általában Kunszentmárton úthálózata és közműveinek kiépítettsége kielégítő, éppen ezeken a területeken található hiányosságok a szennyvízhálózati ellátottságban.

Demográfia

A szegregátumok összlakossága 2001 és 2011 között kis mértékben csökkent. 2011-ben Kunszentmárton szegregátumaiban a település összlakosságának 2,3 %-a, 205 fő élt. A szegregátumokban a népességszám az alábbiak szerint alakul:

- 1. sz. szegregátum: Kungyalu, Móra Ferenc út: **67 fő**
- 2. sz. szegregátum: Munkácsy út és Érpárt u. közötti terület: **67 fő**
- 3. sz. szegregátum: Öcsödi úti lakótelep, Babits Mihály, Juhász Gyula, Krúdy Gyula utca által határolt terület: **71 fő**

A szegregátumok népessége a 2001-hez képest kis mértékben változott, ugyanakkor egyes esetekben a népesség változása jelentős volt. (A szegregátumok lakónépességének csökkenését magyarázhatja az a statisztikai tényező, hogy 2001-ben a szegregátumok lehatárolásának a határértékeket magasabban állapították meg)

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik, de a legfontosabb megállapítás, hogy a szegregátumok helyzete rendkívül eltérő:

- a fiatalok (0-14 évesek) aránya a 2. és 3. szegregátumban is magasabb a városi átlagnál, az 1. sz. szegregátumban kicsivel átlag alatti;
- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül az 1. sz. szegregátumban a városi átlag alatt marad, ugyanakkor a 3. sz. szegregátumban jelentősen meghaladja azt. A 2. sz. szegregátumban az arány a városi arálynak megfelelő
- a 60 éven felüliek aránya az 1. sz. és a 2. sz. szegregátumban meghaladja a városi arányt (jelentősebben), míg a harmadik szegregátumban a városi arány alatt van (jelentősebben)

Szociális mutatók

A szegregátumok egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy a mutatók többsége esetében a szegregátumok helyzete kedvezőtlenebb a városi átlagnál. A statisztikai mutatók alapján vegyes kép rajzolódik ki, hiszen szinte minden szegregátum esetében vannak olyan mutatók, amelyek alapján az adott szegregátum tekinthető a legrosszabb helyzetűnek, ugyanakkor összességében az északi városrészben található 1. sz. szegregátum (Kungyalu) a legkedvezőtlenebb helyzetű.

5. táblázat: A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Kunszentmárton	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	17,4	48,5	37,5	44,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,8	1,9	8,7	5,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,4	66,7	75,0	57,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	11,2	39,4	35,0	32,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,0	30,0	23,3	40,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	45,1	74,1	66,7	41,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	46,4	33,3	27,3	76,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	55,5	67,2	64,2	57,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	17,0	45,5	54,2	30,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,8	27,3	25,0	13,3
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok		

Forrás: KSH (2011), saját szerkesztés

Lakhatási
körülmények

A lakásállomány tekintetében nem rendelkeznek kedvezőtlen mutatókkal a szegregátumok. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya az 1. és a 2. szegregátum esetében jóval a városi átlag alatt van, a 3. sz. szegregátumban a városi átlagnak megfelelő. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül az 1. sz. és a 2. sz. szegregátumokban a városi átlag alatti (a 2. sz. szegregátumban a városi átlag csupán fele), a 3. sz. szegregátumban pedig csak kissé haladja meg a városi átlagot.

6. táblázat: Lakhatási mutatók Kunszentmárton szegregátumaiban (2011)

Mutató megnevezése	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Kunszentmárton	3997	17	14,1
1. szegregátum	28	10,7	12,0
2. szegregátum	31	9,7	6,9
3. szegregátum	17	17,6	17,6
Jelmagyarázat:	Legrosszabb érték		

Forrás: KSH (2011), saját szerkesztés

Környezet és életminőség

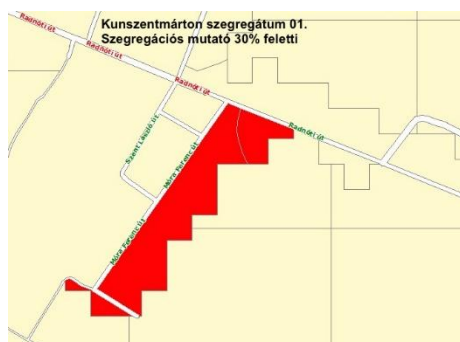
Az Önkormányzat **kiemelten** törekszik a **belvízelvezetés és csapadékvíz elvezetés** hiányosságainak megszüntetésére. E tekintetben az 1. sz. szegregátum (Kungyalu) van a legrosszabb helyzetben, ahol jelen ITS keretében belvízelvezető rendszer kiépítését tervezi a város.

A természetes és az épített **környezet** kisebb-nagyobb mértékben **mind a három szegregátumban általános és folyamatos karbantartásra, pontszerűen rekonstrukcióra** szorul. A probléma **egységesen, valamennyi szegregátumban** jelentkezik, és - mivel egyes ingatlanokon az ott lakók a lakókörnyezetük állapotát elhanyagolják – a megismétlődő beavatkozások ellenére újratermelődik.

4.1.2 A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése

4.1.2.1 1. számú szegregátum

7. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A KSH Kungyaluban a Radnóti és Móra Ferenc út által határolt területet szegregátumként határolta le. A szegregációs mutató értéke 39,4%. A területen élők száma jelenleg 67 fő. A 0-14 éves népesség aránya 3 százalékponttal elmarad a város egészére vonatkozó arányszámtól. A 60 év felettiek aránya 41,8 %, míg a városi arányszám 27,4 % Az aktív korúak több mint kétharmada (66,7%) nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 74 százalékában egyetlen foglalkoztatott sincs.

4.1.2.2 2. számú szegregátum

8. térkép: A 2. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A KSH a Munkácsy út - Alkotmány u. – Érpárt u. által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A területen élők száma jelenleg 67 fő. A szegregációs mutató értéke: 35 %. A 0-14 évesek aránya 15 %, ami 3,5 százalékponttal magasabb a városi aránynál. A 60 év felettek aránya 2 százalékponttal alacsonyabb a város egészére vonatkozó arányszámnál. Felsőfokú végzettséggel az itt lakók 8,7 %-a rendelkezik. Az aktív korúak 75 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 67%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

4.1.2.3 3. számú szegregátum

9. térkép: A 3. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A KSH a Mikszáth K. u. - Petőfi u. mindkét oldala - Névtelen utcák által határolt tömböt szegregátumként határolta le. A szegregációs mutató 43 %. A terület lakónépessége 279 fő. A 0-14 évesek aránya 22 %, ami csak kicsivel magasabb a városi aránynál. A 60 év felettek aránya alacsony, mintegy 15 %, de ezzel a számmal csak 4 százalékponttal marad el a városi aránytól. Az aktív korúak 67 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 46 %-ában egyetlen foglalkoztatott sincs. A területen található lakások száma 96 db, ennek harmada komfort nélküli vagy félkomfortos. Egyszobás lakások száma 14 db. A laksűrűség 2,9 fő/lakás.

4.2 Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

4.2.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó programok, stratégiák

Kunszentmárton Város Önkormányzata az elmúlt években több konkrét intézkedést tett a szegregációs folyamatok lassítása, megakadályozása érdekében. A városban korábban IVS nem készült, ezért kifejezetten anti-szegregációs program sem született.

Kunszentmárton Város szintén 2013-ban fogadta el **helyi esélyegyenlőségi programját**, melynek átfogó célja, hogy **Kunszentmárton** település Önkormányzata érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Kunszentmárton Város Önkormányzata 2009-ben fogadta el Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét, ami ugyan a 2009 – 2014-es időszakra készült, az abban foglalt **alábbi célokat** a város továbbra is érvényesnek tartja:

- a városban a diszkriminációmentesség, valamint az egyenlő, bánásmód elvének teljes körű érvényesítése, a szegregációmentesség elvének érvényesítése,
- a nevelési-oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása; különösen 3 éves kortól a teljes körű óvodáztatás biztosítása, ingyenes étkezés és tankönyv biztosítása, a felvételi körzetek folyamatos felülvizsgálata, szükséges korrekciója, pedagógusok továbbképzése, valamint szakmai-pedagógiai innováció
- az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a városban élő hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – a következő területeken:
 - a felvételi eljárás, a beiratkozás folyamatában,
 - a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
 - az ismeretközvetítő eljárásokban (programok, módszerek alkalmazásában),
 - a gyermekek/tanulók egyéni fejlesztésében,
 - a tanulásszervezésben, a tanulói előmenetelben,
 - a személyiségfejlődés és az egyéni teljesítmény értékelésének gyakorlatában,
 - az értékelés és hozzáadott érték mérésének gyakorlatában,
 - a pályaorientáció során, a továbbtanulási irány(ok) és helyszín(ek) kiválasztásában,
 - a közoktatási intézmények humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
 - a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.
 - (...)

Határozott célkitűzés az, hogy a város közoktatási hálózatában folyamatosan kiterjedjen

- a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása, és az integrált nevelés-oktatás érvényesülése.

4.2.2 Az elmúlt években a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó beavatkozások

Kunszentmártonban az elmúlt időszakban több olyan fejlesztés is történt, melynek közvetett, vagy közvetlen anti-szegregációs hatásai voltak. Ezek közül anti-szegregációs szempontból a legjelentősebbek:

- IKT eszközök beszerzése a XXI. századi iskolai oktatás színvonalának elérése érdekében Kunszentmártonban
- Kunszentmárton Városi Általános Iskola komplex fejlesztése
- Kistérségi startmunka mintaprogram
- Bentlakásos Idősek otthona korszerűsítése Kunszentmártonban
- Közmunka programokban a hátrányos helyzetűek nagy arányban kerülnek bevonásra, több közmunka programban tanulhatnak is, melynek során különböző képezéseket szerezhetnek.

4.3 Anti-szegregációs intézkedési terv**4.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések****1.1.1.1 ITS beavatkozásai**

Az ITS 4. fejezetében bemutatott beavatkozások és projektek egy része közvetetten, egy része közvetlenül is a szegregáció mérséklését eredményezi:

Közvetlen hatású beavatkozások:

- Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban - közvetlen hatás az 1. sz. szegregátum esetében
- Kerékpárút kiépítése az Érpárti sporttelepig – közvetlen hatás a 2. sz. szegregátum esetében
- Érpárti sporttelep öltöző tetőterének beépítése, közösségi, civil és klubélet kialakítása – közvetlen hatás a 2. sz. szegregátum esetében

Közvetett hatású beavatkozások

- Háziorvosi alapellátás fejlesztése – közvetett hatás mindhárom szegregátum és a város hátrányos helyzetű lakosságának vonatkozásában
- Szociális ellátó rendszer fejlesztése - közvetett hatás mindhárom szegregátum és a város hátrányos helyzetű lakosságának vonatkozásában
- Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban - közvetett hatás mindhárom szegregátum és a város hátrányos helyzetű lakosságának vonatkozásában
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére - közvetett hatás mindhárom szegregátum és a város hátrányos helyzetű lakosságának vonatkozásában

- Szociális bérlakás felújítás, építés, vásárlás - közvetett hatás mindhárom szegregátum és a város hátrányos helyzetű lakosságának vonatkozásában

1.1.1.2 Szegregáció mérséklésének eszközei

A társadalmi és térbeli szegregáció mérséklése és megszüntetése sokrétű és kizárólag hosszútávon megvalósítható folyamat, amely során a következő – fizikai és nem fizikai jellegű – eszközök alkalmazandók és alkalmazhatók:

- **Oktatási integráció és felzárkóztatás:** a közoktatás rendszerében nyújtott teljesítmény alapvetően meghatározza a későbbi magasabb oktatási szintekre való bejutás lehetőségét, ezáltal a várható munkaerő-piaci státuszt és az elérhető jövedelmet. A szegénység újratermelődésének megakadályozásához tehát nagyrészt az oktatáson keresztül vezet az út, erre azonban az önkormányzat befolyása az érintett köznevelési intézmények fenntartói viszonyainak megváltozása óta korlátozott.
- **A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása:** a szociális szolgáltatások esetében hangsúlyosan figyelmet kell fordítani egyfajta egyensúlyra: egyfelől nem célszerű minden szolgáltatást a szegregátumba telepíteni, mert az közvetett módon tovább erősíti a szegregált állapotot, másfelől fontos a szolgáltatók aktív jelenléte is, mert csak ezáltal biztosítható, hogy minden érintett egyenlő eséllyel hozzáférhessen a jogszabályilag járó ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz. Ez az eszköz valósul meg a tervezett szociális típusú beavatkozások ITS-ben való szerepeltetésével (szociális alapszolgáltatások, házi segítségnyújtás, üzemi konyha)
- **A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása:** a közfoglalkoztatás országosan elterjedt rendszere mellett elő kell segíteni az elsődleges munkaerőpiacra való vissza-, illetve bevezetést is, amelynek hatékony eszközei a személyes mentoráláson alapuló munkaerő-piaci programok. Ezek jellemzően egyéni tanácsadást, képzési lehetőséget és átmeneti időtartamra munkalehetőséget is biztosítanak. Ez az eszköz az ipari park fejlesztésével és a komplex turisztikai csomag végrehajtásával válik kézzelfoghatóvá.
- **Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel:** a hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól. A prevenció és a célzott felvilágosítás mellett azonban azt is biztosítani kell, hogy az érintett lakosság könnyen és gyorsan megkaphassa a szükséges egészségügyi ellátásokat. Ez az eszköz valósul meg a tervezett egészségügyi típusú beavatkozások ITS-ben való szerepeltetésével (házi orvosi alapellátás fejlesztése)
- **Intenzív közösségfejlesztés:** a szegregátumok relatív helyzetének megítélése és az ott élők életminősége nagymértékben függ a rendelkezésre álló közösségi terek számától, minőségétől, használhatóságától. A közösségfejlesztési programok tervezésébe, megvalósításába, a felmerülő problémák megoldásába célszerű bevonni
 - egyrészt a szegregátumok lakosait, mivel így növelhető a programok elfogadottsága és hatásossága,
 - másrészt civil szervezeteket, mert ezek többnyire a közsféra szereplőinél rugalmasabban tudják kezelni a felmerülő konfliktusokat, és hatékonyabban tudnak közvetíteni a szereplők között.
- **A lakhatási feltételek átfogó javítása:** az életminőséget alapvetően befolyásolja a lakóingatlanok mérete, komfortfokozata és állapota – mindezen mennyiségi és minőségi mutatók a szegregátumok esetében jellemzően kedvezőtlenek. A rossz minőségű lakásállomány felszámolása történhet részleges vagy teljes felújítással, kisméretű lakások összevonásával, esetleg bővítéssel, indokolt esetben akár szanálással is. Az önkormányzat mozgásterét korlátozza, hogy a lakóingatlanok többsége magántulajdonú. Az egyes

lakóingatlanokat érintő fejlesztések mellett elengedhetetlen a helyi infrastrukturális ellátottság hiányainak pótlása (pl. közkifolyók és szemétyűjtők számának és elhelyezkedésének optimalizálása). Legalább ennyire fontos a lakókörnyezet esztétikai megújítása – akár új zöldfelületek kialakításával is –, amibe ideális esetben az érintett lakosság bevonható. Kunszentmártonban konkrét intézkedésként Kungyalu (3. sz. szegregátum) belvízelvezető rendszerének fejlesztése valósul meg.

- **Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása:** Ezen elsősorban településtervezési eszközökkel és közlekedési fejlesztésekkel lehet javítani (pl. ilyen fejlesztés az ITS-ben az érparti kerékpárút megépítése, illetve a közösségi közlekedés fejlesztését szolgáló beavatkozások).
- **A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal:** a szegregátumokban élők integrációja csak akkor valósulhat meg maradéktalanul, ha mind a közvetlenül érintettek, mind a város teljes lakossága körében egyértelművé válnak a szegregált állapot megszüntetésének egyéni és ösztársadalmi szintű előnyei. A társadalmi befogadás elősegítését kisebb léptékű, interperszonális jellegű szemléletformálással és közösségi rendezvényekkel lehet elérni, amelybe lehetőség szerint minden korosztályt és társadalmi csoportot bevonnak.

4.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztésekkel szemben alapvető elvárás, hogy ne idézzék elő zárványok, szegregátumok kialakulását, és semmilyen formában ne erősítsék a szegregációs folyamatokat. Ennek eléréséhez a következő intézkedések végrehajtása szükséges:

- az előző alfejezetben megfogalmazott intézkedések minél nagyobb arányú beépítése a tervezett fejlesztésekbe
 - egyfelől önálló anti-szegregációs tartalmú projektek kidolgozásával – akár nagyobb volumenű akcióterületi vagy tematikus projektként, akár kisebb költségvetésű, de lokálisan hatékony projektként,
 - másfelől lehetőség szerint más projektekben való megjelenítéssel (pl. egy, a szociális vagy egészségügyi szakemberek számára szervezett képzés tematikájába beépíthető a hátrányos helyzetű személyekkel való eredményes együttműködéshez szükséges készségek elsajátítása is);
- az anti-szegregációs szemlélet maximális érvényesítése az egyes projektek előkészítése és megvalósítása folyamán, amellyel többek között megelőzhető, hogy egy-egy fejlesztéssel érintett városrész felértékelődése spontán népcseréhez, dzsentrifikációhoz vezessen – önmagát felerősítő negatív folyamatokat idézve elő a település más területein;
- tényleges társadalmi párbeszéd és partnerség városi, akcióterületi és – szükség esetén – projektszinten egyaránt, amely során fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása);
- a szegregátumban élők foglalkoztatásának elősegítése a projekt-megvalósítás során (ez részben a közfoglalkoztatás keretében teljesíthető, részben pedig előírható közbeszerzési feltételként).

4.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

- A város szegregált területein a következő többnyire **közös problémák** jelennek meg:
 - alacsony iskolázottság,
 - a munkanélküliség és a tartós munkanélküliség nagy aránya

- roma népesség magas aránya,
- az állami vagy helyi önkormányzati támogatásból élők nagy száma,
- az iskoláskorú gyermekek lemorzsolódása a nevelési/oktatási intézményekben,
- a továbbtanulásra való hajlandóság hiánya,
- nagy arányban lévő leromlott, szűk lakások, alacsony komfort fokozatú lakások, lakáskörülmények.

4.3.3.1 Anti-szegregációs célok

Kunszentmárton célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

7. táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai

Horizontális célok	Alcéllok
1. Oktatási integráció biztosítása	Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése A lemorzsolódás csökkentése
2. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése
3. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése Új szociális szolgáltatások biztosítása

4.3.3.2 Általános – horizontális anti-szegregációs intézkedések

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása, Kunszentmárton számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. Ennek tudatában a város messzemenőig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinek, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését.

A város – és a szegregált területek hátrányos helyzetű - lakói részére új szolgáltatások bevezetését tervezik. Ezek részben szociális, részben egészségügyi közösségfejlesztő beavatkozásokat tartalmaznak. Az óvodai nevelést jelentősen segítené, ha az óvoda rendelkezne saját fejlesztő pedagógussal, ehhez pedagógiai asszisztens alkalmazására van szükség. Az új óvodában hetente alapozó terápiát javasolt biztosítani az 5. életévet betöltött gyermekek részére. A terápia rendkívül alkalmas a képességek sokirányú fejlesztésére, esetleges képességbeli hiányosságok pótlására, illetve a megkésett beszédfejlődésű, valamint a különböző részfunkció zavaros (térirány zavaros, dyslexia, dysgráfia veszélyeztetett) gyermekek fejlesztésére. Nagyon jól alkalmazható továbbá figyelem- és magatartás zavaros gyermekek kezelésére is.

A devianciák kiszűrése, a megfelelő fejlődés és a sikeres felnőtté válás érdekében létre kell hozni egy szakmaközi hálózatot, amely a rendszeresen megtartott szakmai műhelyek keretében összehangoltabb, eredményesebb és hatékonyabb szolgáltatásokat tud biztosítani, a szükséges

jelzőrendszer kialakításával. A hálózatban az alábbi szakterületek képviselői kerülnek meghívásra: közoktatási intézmények munkatársai, egészségügyi intézmények, szociális és családsegítő munkatársak, igazgatási és foglalkoztatási intézmények munkatársai.

A hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának megelőzése, az utcai devianciák, a fiatalkori bűnözővé válás elkerülése és a BTM nehézségekkel küzdő gyermekek problémáiban való segítségnyújtás biztosítása érdekében Kortárs-segítők képzését támogatására van szükség. A KLIK helyi tankerületével együttműködve segítheti az iskolai drogprevenció, a stressz prevenció és a családi életre nevelés témakörökből rendhagyó órák rendezését. A kortárs csoport fontos helyszín a serdülők számára, hogy elsajátítsák a személyiségfejlődésükhöz szükséges készségeket, a társas viselkedési formákat.

A szociális intézményben dolgozó segítő szakemberek számára támogatást kell nyújtani a munka során jelentkező testi, szellemi, érzelmi kimerülés megelőzése érdekében, a családsegítő munka fejlesztésében. A házi segítségnyújtás szolgáltatás megerősítése, fejlesztése szükséges.

A fiatal szülők részére – a védőnők és a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó kollégák aktív közreműködésével rendezvénysorozatot lehet szervezni a gyermekneveléssel kapcsolatos kompetenciák erősítése érdekében.

Az alacsony státuszú lakosok foglalkoztatásának elősegítése érdekében az önkormányzat előnyben részesíti a beruházások során azon vállalkozásokat, akik alacsony státuszú lakosságból választanak munkavállalókat.

A városban gondot okoz a hátrányos helyzetű – különösen a szegregátumokban élő - aktív korú lakosság körében az általános iskolai végzettség hiánya. Az önkormányzat – lehetőségeihez mérten - támogatni kívánja a 7-8. osztály megszerzését körükben.

A foglalkoztatottság elősegítése érdekében az önkormányzat megvizsgálja szociális szövetkezet létrehozásának lehetőségét, melyben maga is aktív szerepet vállal. Végül, de nem utolsósorban, a közmunka program szélesítése során – ahogy eddig is - a hátrányos helyzetű emberek programba történő beillesztése is kiemelt célja a városnak.

8. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
1. Oktatási integráció biztosítása	Alapozó terápia biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére	Óvodavezető	Saját forrás	2016-
	Tanoda-program megvalósítása	Polgármester	EFOP	2016-
	Kortárs-segítők képzése	szociális intézmény vezetője	Saját forrás	2016-
	Óvodapedagógusok továbbképzése	Polgármester	EFOP	2016-
2. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	Önkormányzati beruházások esetében a helyi alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató cégek előnyben részesítése a kiválasztás folyamatában	Polgármester	nem releváns	2015-
	7-8 osztály megszerzésének támogatása, felnőttképzés	Polgármester	Saját forrás	2016-
	Szociális szövetkezet létrehozása	Polgármester	GINOP vagy EFOP	2017
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Házi segítségnyújtás fejlesztése	Polgármester	Saját forrás	2016-
	Szupervízió folyamatos biztosítása a szociális intézmény segítő munkatársai részére	polgármester	saját forrás és EFOP	2015-
	A fiatal szülők részére gyermeknevelési kompetenciák megerősítése	szociális intézmény vezetője	saját forrás és EFOP	2016-

4.3.3.3 Terület (szegregátum) specifikus anti-szegregációs intézkedések

Nem ismert a díjhátralék miatt közművekről lekapcsolt lakások száma, de a közműszolgáltatókkal együttműködve a kártyás, előrefizetős mérőórák kihelyezését szükséges továbbra is kezdeményezni azon családok esetében, ahol a közművek díjhátralék miatt lekötésre kerültek az ingatlanokról.

5 A stratégia külső és belső összefüggései

5.1 Külső összefüggések

5.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire

Az alábbi fejezetben a város középtávú célrendszere tematikus célkitűzéseinek és az EU 2020 11 tematikus célkitűzés és beruházási prioritás rendszerének kapcsolatát mutatjuk be.

Kunszentmárton város ITS-e 4 tematikus célkitűzést jelölt ki, az alábbiak szerint:

- T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében
- T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése
- T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése
- T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései az alábbiak:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A tematikus célokhoz beruházási prioritások kerültek kijelölésre.

Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be.

9. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
<p>T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében</p>	<p>1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése</p>	<p>b) a vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és felsőoktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása, különösen a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által</p>
	<p>3. a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése</p>	<p>c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása d) a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében e) a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén</p>
	<p>4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban</p>	<p>a) megújuló energiaforrások gyártásának és forgalmazásának támogatása b) a vállalkozásokban az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése</p>
	<p>8. a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása</p>	<p>b) foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek az ESzA alkalmazási körén kívül esnek</p>
	<p>10. az oktatásba, és a</p>	<p>d) az egész életen át tartó tanulás</p>

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
	képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása; beleértve a szakoktatás és szakképzés minőségi javítását, valamint a gyakornoki rendszerek és munkaalapú tanulás kialakítását, mint pl. a duális képzési rendszerek
T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	6. a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	e) a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
	4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	e) minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxidkibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését
T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	c) az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra b) a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
	10. az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek	a) beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
	fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	
T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem	d) aktív befogadás, különös tekintettel a foglalkoztathatóság javítására e) a társadalom peremére szorult közösségek - például romák - integrációja

5.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

OFTK-hoz illeszkedés

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

■ Szakpolitikai célok:

- **Versenyképes, innovatív gazdaság**
- **Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése**
- **Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság**
- Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
- **Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom**
- Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
- **Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme**

■ Területi célok:

- Az ország makro-regionális szerepének erősítése
- **A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat**
- **Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése**
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- **Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése**
- **Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása**

A fentebb bemutatott OFTK specifikus célok közül a vastag betűvel kiemelttek esetében mutatható ki kapcsolat a Kunszentmárton ITS-ében meghatározott tematikus célkitűzések vonatkozásában.

Kunszentmárton és közvetlen környezete, vonzáskörzete a 311/2007 számú kormányrendelet² alapján a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik. Az országos rangsor szerint a kistérség a 174 magyarországi kistérség közül a 44. legrosszabb komplex mutatóval rendelkező területe az országnak.

Ennek megfelelően az OTFK célok közül erős kapcsolódás érzékelhető azokkal a célkitűzésekkel, amelyek az ország hátrányosabb helyzetű területeinek felzárkóztatását jelölik meg elérendő állapotként. Erős hangsúlyt kap emellett a település (és környezetének) felzárkóztatása, a területi különbségek mérséklése, melybe a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális hátrányok csökkentése egyaránt beleértendő.

Az alábbi táblázat az egyes városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódásokat szemlélteti. A táblázat harmadik oszlopa rövid értelmező magyarázatot ad a kapcsolódás megértéséhez.

10. táblázat: A városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódás

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó OFTK specifikus cél	A kapcsolódás rövid bemutatás
T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	Erős kapcsolódás mutatható ki az OFTK célkitűzései közül az 1. átfogó célhoz – „Értéktéremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés” kapcsolódó - Versenyképes, innovatív gazdaság specifikus céllal.	Az OFTK specifikus célkitűzése koncentrálna a települések gazdasági csomóponti szerepének és fejlesztői kapacitásának erősítésére, a kis- és középvállalkozások és a helyi gazdaság szerepének megerősítésére.
	Ugyancsak erős a kapcsolódás az OFTK 4. átfogó céljához – „Térségi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet” – illetett alábbi specifikus céllal: - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	Az OFTK célja egyebek mellett a leszakadó, hátrányos helyzetű térségek, külső és belső perifériák fejlesztését nevesíti speciális gazdaságpolitikai eszközökkel, a saját meglévő társadalmi és gazdasági erőforrásai kibontakoztatásával.
	Ugyancsak az OFTK 4. átfogó célhoz kapcsolódó specifikus cél: - Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	Az OFTK egyebek mellett a városok sajátos gazdasági profiljával történő fejlesztését hangsúlyozza, mely Kunszentmárton esetében is kiemelt célkitűzés.
	Emellett az 1. átfogó célhoz – „Értéktéremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés” – kapcsolódó - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás specifikus céllal is szoros kapcsolódás mutatható ki.	Az OFTK célja hangsúlyozza a vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítását, az agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság megteremtését, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítását. Kunszentmárton gazdasága nagymértékben támaszkodik az agrárgazdasághoz és az élelmiszer

² 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet a kedvezményezett térségek besorolásáról

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó OFTK specifikus cél	A kapcsolódás rövid bemutatás
		feldolgozáshoz.
T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	<p>Az OFTK célkitűzései közül egyrészt a 4. átfogó célhoz – „Térségi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet” – illeszkedő</p> <ul style="list-style-type: none"> - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása <p>specifikus céllal határozható meg közvetlen kapcsolódás.</p>	<p>Az OFTK célja a társadalmi mobilitást támogató közlekedési infrastruktúra kialakítását hangsúlyozza, beleértve a városon belüli közlekedést, a foglalkoztatási központok elérhetőségének biztosítását és az országos szinten szükséges fejlesztéseket.</p> <p>Kunszentmárton szempontjából a közlekedés infrastruktúra fejlesztése a településen belül, illetve a város kapcsolódása az országos közúti gyorsforgalmi hálózathoz is kiemelt terület.</p>
	<p>Ugyancsak kapcsolódás mutatható ki az 1 átfogó célhoz illeszkedő</p> <ul style="list-style-type: none"> - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és – ellátás <p>specifikus célkitűzéssel.</p>	<p>Az OFTK ezen célkitűzés hangsúlyozza a vidéki értékekre és az ott történő települési infrastrukturális és szolgáltatási fejlesztésekre alapozva a vidéki életforma presztízsének javítását, a fiatalok vidékre településének ösztönzését.</p> <p>Kunszentmártonban a tervezett közterületi és intézményi infrastruktúra fejlesztések eredményeként a lakosság életminőségének javulása és a település népességmegtartó erejének növekedése prognosztizálható.</p>
	<p>Az OFTK 3. átfogó céljának – „Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme” – kapcsolódó</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme <p>céllal is szoros kapcsolódás mutatható ki.</p>	<p>Az OFTK-ban megfogalmazott célon belül többek között az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonság megteremtésére, az egészséges ivóvíz ellátás, az élővilág sokféleségének, a tájak sokféleségének és értékeinek, illetve az épített örökség értékeinek megőrzésére, illetve az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása jelenik meg.</p> <p>Kunszentmárton esetében a Körös folyó közelsége, az ártér egyedi környezetének megővése az OFTK idézett részében megfogalmazott környezeti célokhoz és elvekhez való kapcsolódást mutatja.</p>
T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	<p>Az OFTK célkitűzései közül elsősorban a 4. átfogó célhoz – „Térségi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet” – kapcsolódó alábbi specifikus célokkal határozható meg közvetlen kapcsolódás:</p>	<p>Az OFTK célként fogalmazza meg a vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, táji, kulturális, valamint épített örökségeire és értékeire alapozott fejlesztést, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatását, a közszolgáltatásokhoz</p>

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó OFTK specifikus cél	A kapcsolódás rövid bemutatás
	<ul style="list-style-type: none"> - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés 	<p>való hozzáférés biztosítását és a foglalkoztatás növelését a hátrányos helyzetű vidéki térségekben. Kunszentmárton – a Tiszazug központjaként – több szempontból is kiemelkedő szolgáltatói szerepet játszik a város és kistérsége, illetve a járás területét figyelembe véve.</p>
<p>T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében</p>	<p>Egyértelmű illeszkedés mutatható ki az OFTK 2. átfogó céljához – „Népességi fordulat, egészséges és megújuló társadalom” – kapcsolódó - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom specifikus cél esetében.</p>	<p>Az OFTK specifikus célja Kunszentmárton szempontjából is kiemelkedően fontos beavatkozási területeket nevesít. Többek között megemlíthető a kulturális hagyományok és örökség megőrzése, az identitás erősítése, a közösségi és családi életre nevelés, az öngondoskodási képesség, valamint a társadalmi befogadás, felelősségvállalás és szolidaritás erősítése.</p>

Megyei területfejlesztési koncepcióhoz / programhoz illeszkedés

Jász-Nagykun-Szolnok megye 2013-ban elfogadta területfejlesztési koncepcióját, majd a következő évben erre szorosan épülő területfejlesztési programját. Utóbbi dokumentum 3 átfogó, 9 stratégiai, ezen belül 5 területi és 4 specifikus célt jelöl ki.

A megyei program 5 területi célkitűzése a megye 5 különböző területi egységére vonatkozik. E célkitűzések közül a „Tiszazug és Körös mente pozíciójának és önfenntartó képességének javítása” területi célkitűzés a Tiszazug és Körös mente térség települései együttműködésen alapuló településhálózat fejlesztést jelöli ki célként, kiemelve az elérhetőség javításának fontosságát. A cél meghatározása szerint a Tisza, mint ökosztráda jelenik meg a térségben, mely a szabad vállalkozási zónákkal kiegészülve biztosítja a kistélepülések felzárkózását.

11. táblázat: A megyei szintű célrendszerhez való kapcsolódás

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó megyei területfejlesztési koncepció / program célkitűzés	A kapcsolódás rövid bemutatás
<p>T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében</p>	<p>Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési program specifikus stratégiai céljai közül:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése 	<p>A cél meghatározása szerint a hagyományokon alapuló agrárvertikum a hozzá kapcsolódó feldolgozóiparral együttműködve jelentősen erősíti hazai és nemzetközi pozícióit, versenyképessége növekedésnek indul az agrárgazdálkodás folyamatos fejlesztése révén, melynek hatására vonzó tényezővé válik a befektetők számára. Bár a cél a gazdaság egy szűkebb szegmensét emeli, alapvetően a térség</p>

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó megyei területfejlesztési koncepció / program célkitűzés	A kapcsolódás rövid bemutatás
		gazdasági potenciáljának javítása és a foglalkoztatás növelése kap benne szerepet.
T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési program specifikus stratégiai céljai közül: - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása	A megyei program megjelölt specifikus célkitűzése átfogó infrastrukturális és elérhetőséget javító fejlesztéseket céloz meg így a második városi célkitűzés kapcsolódása egyértelműen kimutatható annak alapvetően infrastruktúra fejlesztési tartalma miatt.
T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési program specifikus stratégiai céljai közül: - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása - Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása	A megyei program megjelölt specifikus célkitűzése átfogó infrastrukturális és elérhetőséget javító fejlesztéseket céloz meg így a második városi célkitűzés kapcsolódása egyértelműen kimutatható annak alapvetően infrastruktúra fejlesztési tartalma miatt. A második idézett cél tartalmi leírásában a támogató intézményrendszer infrastrukturális feltételeinek javítása is megjelenik, így a kapcsolódás itt is kimutatható.
T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési program specifikus stratégiai céljai közül: - A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása - Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása	A megyei program idézett tematikus célkitűzései egyrészt a lakosság képzettségi szintjének javítását, egészségi állapotának javulását célozzák meg, másrészt a hátrányos helyzetű és sérülékeny társadalmi csoportok munkaerőpiachoz, alapvető szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférését hangsúlyozza. A városi stratégia célja hasonló módon jelöli meg az elérendő célt, azonban jelentősebb súlyt helyez a belső társadalmi összetartozás erősítésére.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 66/2015. (V.13.) KH számú határozata elfogadta a véglegesített „**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program 2014-2020**” (megyei ITP) című dokumentumot.

A megyei ITP célrendszere továbbviszi a fentiekben bemutatott megyei területfejlesztési koncepció célrendszerét. Így elmondható, hogy a 15. táblázatban bemutatott illeszkedés vizsgálat egyben az ITP-re is vonatkozhat.

Az 1702/2014. (XII.13.) Kormányhatározat alapján az IH ITP útmutató szerint Jász-Nagykun-Szolnok megye 77 településére jutó keret TOP prioritások és intézkedések szerinti megoszlása kerekítve következő:

12. táblázat: A megyei ITP intézkedései és azok forrásmegoszlása

A megyei ITP intézkedései	A megyei ITP forrásmegoszlása
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	20,09 milliárd Ft
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	9,96 milliárd Ft
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	13,53 milliárd Ft
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4,16 milliárd Ft
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkozás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	6,04 milliárd Ft

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megye ITP

Amint a fenti táblázat adataiból is látható, a Kunszentmárton város ITS-ében tervezett fejlesztések jelentős része egyértelműen kapcsolódik a megyei ITP csomag intézkedéseivel, amelyek a TOP egyes prioritásainak feleltethetőek meg.

5.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

5.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

A 6/2009.(I.29.) határozat rendelkezik Kunszentmárton város Településfejlesztési koncepciójának elfogadásáról. A koncepció célrendszere az alábbiak szerint kialakításra:

Jövőkép:

Kunszentmárton város legyen olyan járásközpont:

- mely maradéktalanul ellátja **kistérségi központi szerepkörét** a Tiszazugban,
- saját, valamint vonzáskörzetének lakosságának igényeit kielégítve felel meg **kisvárosi funkcióinak**,
- Kunszentmárton a mainál **vonzóbb, versenyképes várossá** fejlődjön,
- Tiszazug térség többi településével együttesen összefogva, **idegenforgalmi szerepet** töltsön be.

Az ehhez kapcsolódó stratégiai célok:

- Népességmegtartó város
- Versenyképes helyi gazdaság
- Központi szerepköri intézményrendszer

Amint látható, az ITS célrendszere nagymértékben épít a TFK-ban meghatározott jövőképre és célokra. Egyaránt fontosnak tartja a TFK-ban meghatározott gazdasági jellegű fejlesztéseket –

köztük a turisztika és idegenforgalom erősítését – hangsúlyozza a település térségi szerepkörének erősítését és a városi funkciók (szolgáltatások) lakossági igények szerinti kialakítását. A TFK célok között megjelenik az az ITS-ben is kiemelt népességmegtartó erő növelése.

Az elfogadott TFK-ra építve készült el és került elfogadásra a 400/2009.(X.10.) Képviselő-testületi határozattal Kunszentmárton város teljes közterületére készült Településszerkezeti Terve, valamint a 36/2009.(XII.11.) rendelettel hatályosított Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv.

5.1.3.2 Illeszkedés az önkormányzat gazdasági programjához

Kunszentmárton 2015 márciusában elkészítette a település gazdasági programját. A program készítése az ITS kidolgozásával párhuzamosan zajlott, a készítők tájékozódni tudta a dokumentumok formálódó tartalmát illetően. A gazdasági program – rövid helyzetelemzést követően – felvázolja a legfontosabb tervezett fejlesztési igényeket, melyek jelentős része az ITS-ben is helyet kapott.

A gazdasági program alapján az Önkormányzat 2015-2020 évekre vonatkozó fejlesztési elképzelései az alábbiak:

- Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épületek felújítása, energetikai felújítása
- Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban
- Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme
- Házi orvosi alapellátás fejlesztése
- Szociális ellátórendszer fejlesztése
- Csapadékvíz hálózat kiépítése és felújítása
- Ipari Park bővítése
- Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése
- Bölcsőde felújítása
- Óvodák felújítása
- Térségi turisztikai csomag
- Telekparti út és Vég u. felújítása
- Városközpont rehabilitáció
- Szociális bérlakás felújítás, építés

Amint látható, a fenti fejlesztési lista valamennyi eleme megjelenik az ITS-ben rögzített beavatkozások között is, így az összhang teljesnek mondható.

5.1.3.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

A település 2009-ben elfogadott környezetvédelmi programja Az elérni kívánt környezetvédelmi célok, célállapotok meghatározása során az alábbi célokat rögzíti:

- A levegőminőség javítását, a zaj-és rezgés terhelés csökkentését szolgáló célkitűzések
- A fenntartható vízgazdálkodást szolgáló célkitűzések
- Energiagazdálkodás racionalizálását szolgáló célkitűzések

- Természet - tájvédelmet, kül - és belterületi zöldfelület fejlesztést szolgáló célkitűzések
- A korszerű hulladékgazdálkodást szolgáló célkitűzések
- Környezetbiztonság növelését szolgáló célkitűzések
- Környezeti tudat és szemlélet fejlesztését szolgáló célkitűzések

Az ITS a fenti célkitűzések közül egyértelműen feladatokat és fejlesztéseket fogalmaz meg „a fenntartható vízgazdálkodást, az energiagazdálkodás racionalizálását, a természet - tájvédelmet, kül - és belterületi zöldfelület fejlesztést, valamint a korszerű hulladékgazdálkodást szolgáló célkitűzések vonatkozásában, így az ITS egyértelműen kapcsolódik a város környezetvédelmi programjához és elősegíti annak megvalósulását.

5.2 Belső összefüggések

5.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggéseket, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A fejezet alapjául a megalapozó vizsgálat 3.2 fejezete szolgál.

13. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
1. Csökkenő népesség	2	2	2	2	8
2. Munkanélküliség	3	1	1	2	7
3. Kihasználatlan turisztikai lehetőségek, pedig a jelenleg kihasználatlan turizmus kitörési lehetőséget nyújthat a célirányos fejlesztéssel, jól irányzott marketinggel	3	1	1	1	6
4. A Bökényi duzzasztó átépítése a Körös folyó hajózhatóvá tételének egyik feltétele. A város idegenforgalmi fejlődésének egyik lehetősége a hajózás kialakítása	2	3	1	0	6
5. Természetes fogyás és elvándorlás	3	2	2	2	9
6. Az oktatási intézmények csökkenő kapacitás kihasználtsága	1	1	1	2	5

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
7. Alacsony a hozzájárulás a működő vállalkozások létszámához	3	2	1	1	7
8. Nagyobb beszállítói hálózatok, klaszterek nem alakultak ki	3	2	1	1	7
9. Hiányzó regionális kerékpárút hálózat, még nem jól működő térségi turisztikai kapcsolatok és összefogás	3	3	1	1	8
10. Utak, járdák állapota több helyen fejlesztésre szorul	2	3	1	1	7
11. A Körös-part turisztikai célú fejlesztése csak részben valósult meg	3	2	1	1	7
12. Közösségi közlekedés fejlesztésre szorul (buszforduló, parkok kialakítása)	1	3	1	1	6
13. Belvárosi szociális bérlakások fejlesztésre szorulnak	2	1	3	1	7

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2: A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3: A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4: A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
14. Belváros komplex fejlesztésének II. üteme nem valósult meg	1	3	2	1	7
15. A Belvárosban az épületállomány állagmegóvása szükséges	1	3	1	0	5
16. Az utak kiépítettsége, állapota javításra szorul, főleg a város külterületén	1	3	1	0	5
17. Szegregátum 2. és Szegregátum 3.	1	3	2	2	8
18. Hiányos a kerékpáros úthálózat (pl. Érpárti Sporttelep megközelítése)	1	3	1	1	6
19. Közösségi terek hiánya	1	3	1	1	6
20. Kulturális, közösségi és sportrendezvények helyszíne fejlesztésre szorul (Érpárti sporttelep)	1	3	1	1	6
21. Csapadékvíz elvezetési rendszer nem teljes körű	1	3	1	0	5

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
22. Ipari parkba vezető út közlekedési szempontból nem biztonságos	3	1	0	0	4
23. Ipari parkba vezető kerékpárút hiánya	1	3	0	0	4
24. Keleti Iparterület elérhetősége (Vég u.) nem megfelelő	1	3	0	0	4
25. Déli iparterület hulladéklerakó rekultiváció II. ütem még nem valósult meg	1	3	1	0	5
26. Telekparti út felújításra szorul	1	3	0	0	4
27. Utak és járdák rossz állapota	1	3	0	0	4
28. Szegregátum 1. Kungyalu területén, rossz infrastruktúra	1	3	2	2	8
A kapcsolódások összesített erőssége	48	69	30	24	

Ahogy a fenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a városi szintű problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése „A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése”. A települési problémákat közel hasonló mértékben csökkentheti „A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében” célkitűzés teljesülése. Az értékelő táblázat adatai szerint „A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése” tematikus cél a város problémáinak kezelése tekintetében némileg kisebb, de koránt sem elhanyagolható szereppel bír, amelynek oka, hogy a célkitűzés a lehetséges és szükséges fejlesztések egy szűkebb szegmensével áll kapcsolatban. Hasonló mondható el a „A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében” cél vonatkozásában is. A problémák között egyesek esetében azt láthatjuk, hogy több célkitűzés együttesen képes hatni megoldásukra – például a demográfiai és gazdasági-foglalkoztatási jellegű problémák – míg más esetekben azt tapasztaljuk, hogy feloldásuk egy-egy cél megvalósulásával is megtörténhet.

14. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
1. Kulturális sokszínűség, kulturális örökség az épített környezetben	1	1	1	3	6
2. Kunszentmártonban és környékén komoly lehetőségei vannak a vízi turizmusnak, a Körös part számos további lehetőséget jelent	3	1	1	2	7
3. K+F+I szektor Kunszentmártonban jelentős	3	0	1	0	4

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
4. Magas kerékpáros arány a városban	0	3	1	0	4
5. A vasúti kapcsolatok kedvezőek	3	1	2	0	6
6. Jó külső közúti megközelíthetőség átmenő forgalom nélkül	2	2	1	0	5
7. Kunszentmárton város vezetékes ivóvízzel és vezetékes gázzal teljesen ellátott	2	2	2	0	6
8. Kunszentmárton Város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása nagy százalékban megoldott	2	2	2	0	6
9. Térségi járóbeteg ellátás magas színvonala biztosított a városban	1	0	3	0	4
10. Hármaskörös, Bábockai –legelő megőrzési területek	1	2	0	0	3

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
11. Körös-part gyönyörű természeti környezet, számos fejlesztési lehetőség (szabadstrand, vízitourizmus)	3	2	1	1	7
12. Belvárosi közösségi szolgáltatások megléte	1	1	3	2	7
13. Művelődési ház, idősök napközbeni ellátása, egészségügyi központ a Belvárosban	0	2	3	2	7
14. Kiemelkedő kulturális értékek	2	2	0	2	6
15. Új, korszerű buszállomás	2	2	2	0	6
16. Bölcsőde, óvoda és általános iskola	1	0	3	2	6
17. Középiskola, Sportcsarnok és Könyvtár	1	0	3	2	6
18. Kunszentmárton vasútállomás	2	2	1	0	5

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
állapota megfelelő					
19. Adott a terület egy komplex közösségi és sportközpont létrehozásához (pl. civil szervezetek közösségi tevékenységéhez)	3	2	1	2	8
20. További bevonható fejlesztési területek	3	1	2	0	6
21. Jó közösségi közlekedési viszonyok	2	1	2	0	5
22. A városban 3 iparterület is található, fejleszthető	3	1	1	1	6
23. Ipari Park cím, meglévő vállalkozások	3	1	1	1	6
24. Az üzleti környezetet érintő komoly infrastrukturális fejlesztések történtek (ipari park), a főútvonalai megközelíthetőség	3	1	1	1	6

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok				
	T1: A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	T2. A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	T3. A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	T4. A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	A kapcsolódások összesített erőssége
kiváló					
25. Déli iparterület rekultiváció I. ütem	3	1	0	0	4
26. Holtág természeti környezete, jelentős turisztikai vonzerő	3	1	0	1	5
27. Hétvégies, nyugodt lakókörnyezet	1	2	1	1	5
A kapcsolódások összesített erőssége	54	36	39	23	

Az értékelő táblázatból látható, hogy Kunszentmárton „A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében” célkitűzés teljesüléséhez építhet leginkább meglévő adottságaira, azaz a gazdaság megfelelő irányú fejlesztéséhez viszonylag sok adottság rendelkezésre áll. „A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése” és „A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése” célkitűzések közel azonos szinten alapozhatnak a települési adottságokra és előzetesen azonosított települési erőforrásokra. A „Komplex gazdaságfejlesztés a helyi munkaerőpiac dinamizálása érdekében” célkitűzés esetében közel azonos kapcsolatot sikerült azonosítani. „A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében” célkitűzés teljesüléséhez viszonylag kevesebb adottság áll rendelkezésre.

Az adottságok és a célok viszonyában kiemelkednek a gazdasági beruházásokat lehetővé tevő adottságok, amelyek további fejlesztése és minél szélesebb körű funkciókkal történő hasznosítása az egész város fejlődése szempontjából meghatározó lehet.

A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai

Mivel Kunszentmárton városban nem kerültek kijelölésre városrészek, külön területi célok sem lettek meghatározva. Ennek megfelelően jelen alfejezet feltöltése nem releváns.

5.2.2 A célok logikai összefüggései

A fejezet célja a városi és városrészi célok közötti összefüggések vizsgálata lenne, azonban Kunszentmárton esetében nem kerültek kijelölésre városrészek, így városrészi célok sem lettek meghatározva.

5.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők jelentős része az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, ezeket lásd részletesen a 7. „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” fejezetben. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők:

- **Partnerségi viszonyok:** a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráció, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerségi kérdéseket a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” című fejezet fejti ki.
- **Felelős vezetés:** a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” tárgyalja.
- **Nyomonkövetés, rugalmas tervezés:** a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez

monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a 8.5 „Monitoring rendszer kialakítása” című fejezet tartalmazza.

- Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 4.5 „A fejlesztések ütemezés”, valamint a 4.6 „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve” című fejezet tartalmazza.

5.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott, **az önkormányzat döntése értelmében a 2020-ig terjedő időszakban prioritást élvező fejlesztések** között azonosítható logikai összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes beavatkozások milyen mértékben kapcsolódnak más beavatkozásokhoz, mennyiben segítik, vagy éppen rontják azok eredményességét. Az alábbi táblázatban a beavatkozások közötti összefüggések erősségét egy -2 – 0 – +2 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, a -2 az erős negatív hatást, míg a „+2” érték az erős pozitív kapcsolódást jelöli.

Az alábbi, a beavatkozások logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

Az alábbi, a beavatkozások logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A Kunszentmártonban tervezett fejlesztések kapcsán egymás hatását, eredményességét rontó tevékenységeket nem azonosítottunk. A fejlesztések többnyire enyhe, vagy erős pozitív hatással vannak egymásra, illetve az esetek egy részében a kapcsolódás hiányát jeleztük.
- Alapvető kapcsolódások érzékelhetőek az azonos célú és jellegű fejlesztések között, mint például:
 - közterületi jellegű fejlesztések (pl. közlekedési fejlesztések, Városcsopont fejlesztése, stb.)
 - gazdaságfejlesztést célzó tevékenységek (gazdaságfejlesztési és turisztikai fejlesztések)
 - különböző városi szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységek (közszolgáltatási fejlesztések, energia hatékonyság növelő fejlesztések, szolgáltatási jellegű környezeti beruházások, stb.)
- Egyes központi fejlesztési tevékenységekhez számos egyéb tevékenység kapcsolódik szorosan és erősíti egymás hatását:
 - számos egyéb fejlesztés hatását erősítheti a Városcsopont akcióterületi fejlesztése
 - a gazdaságfejlesztési és turizmus fejlesztési (kulcsprojekt) beruházások közvetlenül és közvetett módon (pl. bevételt generáló hatásuk révén) jelentősen erősíthetik, segíthetik más fejlesztések megvalósulását és hatását

Fontos kiemelni, hogy a fenti elemzés és az alábbi táblázatos bemutató előzetes, szubjektív értékítéleteken alapul.

15. táblázat: A beavatkozások logikai összefüggései

Beavatkozások		Akcióterületi beavatkozások		Kulcs-projektek		Hálózatos projektek				Egyéb projekt				Össz.
		Város-központ megújítása	Zöld város fejlesztés	Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés	Gazdaság-fejlesztési projektek	Közszolgálatások fejlesztése	Energi-hatékonysági fejlesztések	Települési közlekedés-fejlesztés	Környezeti fejlesztések	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idősebb és beteg emberek részére	Utak, járdák fejlesztése	Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	Bökényi duzzasztó fejlesztése	
Akcióterületi beavatkozások	Városközpont megújítása	Nr.	2	2	2	1	1	2	1	0	1	1	0	13
	Zöld város fejlesztés	2	Nr.	1	1	1	1	2	2	0	2	2	0	14
Kulcs-projektek	Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés	1	2	Nr.	2	1	1	0	1	0	0	0	1	9
Hálózat	Gazdaságfejlesztési projektek	2	1	2	Nr.	1	1	1	1	0	1	1	0	11

Beavatkozások	Akcióterületi beavatkozások		Kulcs-projektek		Hálózatos projektek				Egyéb projekt				Össz.
	Város-központ megújítása	Zöld város fejlesztés	Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés	Gazdaság-fejlesztési projektek	Közszolgálatok fejlesztése	Energia-hatékony-sági fejlesztések	Települési közlekedés-fejlesztés	Környezeti fejlesztések	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére	Utak, járdák fejlesztése	Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	Bökényi duzzasztó fejlesztése	
Közszolgáltatások fejlesztése	1	1	0	1	Nr.	2	0	2	2	0	1	1	11
Energiahatékony-sági fejlesztések	1	1	1	1	1	Nr.	0	2	0	0	0	0	7
Települési közlekedésfejlesztés	2	2	2	1	1	0	Nr.	1	0	2	1	0	12
Környezeti fejlesztések	2	2	1	1	0	0	1	Nr.	0	1	2	1	11
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős és beteg emberek részére	0	0	0	0	2	0	0	0	Nr.	0	0	0	2
Utak, járdák fejlesztése	2	2	2	1	1	0	2	1	0	Nr.	1	0	12
Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	1	2	1	1	1	0	1	2	0	1	Nr.	0	10
Bökényi duzzasztó fejlesztése	1	0	2	2	0	0	0	2	0	0	2	Nr.	9
A kapcsolódások összesített erőssége	15	15	14	13	10	6	9	15	2	8	11	3	Nr.

6 A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

A 2007-2013-as fejlesztési időszakot követően, már a 2014-2020-as programozási periódus előkészítése során érzékelt lehetett azokat a jelentősebb változtatási igényeket, melyek az Európai Unió, mint finanszírozó partner részéről merültek fel. Ennek eredményeként több, eddig kevésbé ismert, vagy kisebb hangsúlyt viselő elem jelent meg, melyek a városi fejlesztések előkészítését és lebonyolítását is befolyásolják. Ezek között kell kiemelni az indikátorok határozottabb számon kérhetőségét, valamint a forrásfelhasználás tematikus koncentrációját, melyek a kockázatelemzés és kockázatkezelés jelentőségét növelik.

Az alábbi fejezetben részletesen felmérjük az egyes tényezőkből fakadó, az eddig beazonosított, illetve a jövőben felmerülő fejlesztési elképzelések, projektek – és ezzel együtt jelen stratégia – megvalósítását veszélyeztető kockázatokat. Külön hangsúlyozni szükséges, hogy a legnagyobb kockázattal a jelenlegi projektszintű előkészítési szinten mindössze megbecsülhető indikátorok megvalósulása bír.

A kockázatok elemzését a fontosabb kockázati csoportok beazonosításával kezdjük, majd téma specifikus módon – immár a kockázat kezelési stratégia keretében – javaslatokat fogalmazunk meg az egyes kockázati elemek kezelésére.

A különböző kockázati tényezőket tematikus csoportokba rendezve Kunszentmárton integrált településfejlesztési stratégiájának megvalósítása kapcsán az alábbi kockázati faktorokat azonosíthatjuk be:

- Pénzügyi-gazdasági kockázati tényezők: e szempontból kiemelendő a nem megfelelő finanszírozásból, a bizonytalan makrogazdasági tényezőkből adódó kockázati elemek, az egyes támogatási konstrukciók specifikus jellemzői, továbbá a saját forrás előteremtésének kockázata említhető meg. Kockázati tényezőként jelenik meg az utófinanszírozás következményeként a cash-flow biztosításának kérdése is.
- Jogi-jogszabályi és intézményi keretekből adódó kockázati tényezők: ide sorolandók a kapcsolódó jogszabályi környezet előre nem kiszámítható változása, a közbeszerzési törvény végrehajtásából és tervezett módosításából adódó kockázati tényezők, valamint a szűk intézményi kapacitásból adódó problémák (megfelelően képzett, elegendő tapasztalattal rendelkező humán erőforrás rendelkezésre állása stb.).
- Műszaki kockázatok: itt említhetők meg az egyes projektek megvalósítása során felmerülő specifikus kockázati elemek, többek között az építési szabványok, vagy a magyartól eltérő nemzetközi technológiai szabványok kérdése, de relevánsnak tekinthető a kivitelezés ütemezése és az esetleges időbeli csúszásokból eredeztethető kockázati elemek.
- Társadalmi szempontú kockázatok (lakossági ellenállás, közvélemény stb.): a stratégia megvalósítása kapcsán további kockázati tényező a társadalmi hasznosság megfelelő kommunikációjának elmaradása, az esetleges érintett érdekcsoportok ellenállása a tervezett beruházás kapcsán.

Az alábbi táblázat segítségével nem csupán felmérjük a lehetséges kockázatok körét, de a jellemző kockázati tényezőkhöz egy valószínűségi mutatót (magas; közepes; alacsony), valamint egy hatás mutatót (jelentős; közepes; alacsony) is rendelünk. Míg az első a bekövetkezés valószínűségi szintjét, utóbbi a bekövetkezés esetén kiváltott hatás erősségét hivatott

érzékelteni. Az egyes felsorolt kockázati tényezőkhez kapcsolódóan rögzítjük a lehetséges kezelés módját és a szükséges beavatkozások körét is.

16. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

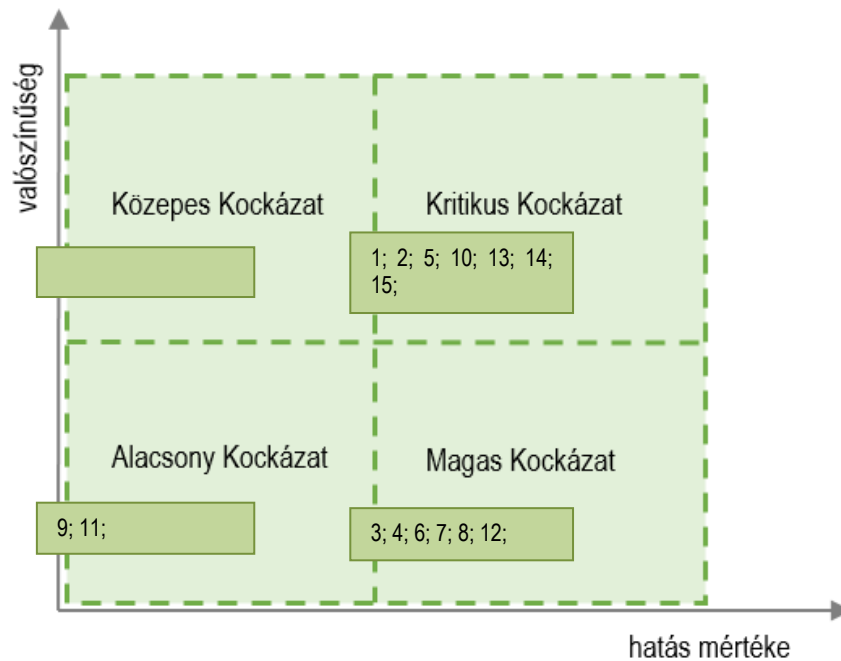
	Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
1.	A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányba változása	közepes	jelentős	Az jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése. Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez, a helyi szabályozás módosítása.
2.	Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (időbeli elhúzóadások)	magas	jelentős	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről. Tapasztalt szakértő alkalmazása. A közbeszerzési dokumentumok szakmai előkészítettségének biztosítása.
3.	Hatósági dokumentumok beszerzési nehézségei	közepes	közepes	A hatsági ügyintézési határidők figyelembe vétele az ütemezés tervezésénél. Előzetesen kalkulálni szükséges az esetleges késéssel.
4.	Saját forrás előteremtésének kockázata	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása.
5.	Hazai illetve Európai Unió fejlesztési források elmaradása	közepes	jelentős	Több szintű tervezés, a fejlesztési lehetőségek folyamatos nyomon követése. A forrás lehívás késedelmére való felkészülés.
6.	Cash-flow akadozása, a folyamatos finanszírozás problémái	alacsony	jelentős	Pénzügyi terv készítése a kiemelt mérföldkövek beazonosításával. A cash-flow folyamatos nyomon követése.
7.	A programozási időszak során változik a szakpolitikai prioritás rendszer és a hatékonyabb forrás abszorpciót biztosító programok irányába áramlik a forrás	alacsony	jelentős	A helyi és térségi döntéshozók közös fellépése érdekeik képviselője érdekében.

	Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
8.	A tervezett projektek megvalósítási költsége jelentősen meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, pontos és részletes költségvetések készítése. Tartalékkeret meghatározása.
9.	A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	A megfelelő szakmai háttér biztosítása.
10.	Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
11.	Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	Megfelelő referenciák alkalmazása a tervezők és kivitelezők kiválasztása során.
12.	Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	Felkészülés a lehetséges többletmunkák előfordulására az előkészítés során.
13.	Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	közepes	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása, megfelelő monitoring rendszer kialakítása, az indikátor értékek teljesülésének folyamatos nyomon követése.
14.	A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	jelentős	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán, települési befektetés ösztönzési program indítása Kunszentmártonban.
15.	Társadalmi szempontok kockázatai: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	jelentős	Nyílt, konszenzusra törekvő kommunikáció a fejlesztések kapcsán. A lakosság folyamatos tájékoztatása, a felmerülő lakossági javaslatok beépítése a programba.

A kockázatok számszerűsítésével a kockázatokat pozicionálni lehet a bekövetkezési valószínűség és a hatás mértékének összevetése alapján. Ezek ábrázolására az alábbi ábra szolgál.

2. ábra: Kockázatok pozicionálása

Forrás: saját szerkesztés

Az elemzés alapján megállapítható, hogy a stratégia megvalósulására ható tényezők jelentős része kritikus, illetve magas kockázatokat rejt. Ezek értelmében Kunszentmárton város önkormányzatának jelentős figyelmet kell fordítania a jogszabályi környezet változására, a közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatokra (ezek között is kiemelendő a közbeszerzési törvény várható változása), a fejlesztés finanszírozási alapját jelentő források elmaradása által előálló helyzetre, az esetlegesen jelentkező műszaki problémákra, az indikátorok teljesítéséhez kapcsolódó problémákra. Ugyancsak kiemelt figyelmet kíván a befektetők és partnerek megfelelő kezelése, valamint a fejlesztések társadalmi elfogadottságának biztosítása.

Nem elhanyagolható problémát jelenthet a szükséges hatósági dokumentációk beszerzése és a finanszírozás zökkenőmentes biztosítása, amely mellett a szakpolitikai váltás természetesen igen jelentős zavart és kockázatot teremthet a megtervezett stratégia megvalósításában.

7 A megvalósítás eszközei és nyomon követése

7.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A fejezet célja azon nem beruházási jellegű eszközök áttekintése, melyeket a települési önkormányzatnak – javasolt alkalmazni a stratégiai célok elérése érdekében.

7.1.1 Városmarketing tevékenység

Kunszentmárton tervezett fejlesztéseinek középpontjában olyan gazdaságfejlesztési orientációjú fejlesztési csomag áll, melynek megvalósulása jelentősen befolyásolhatja a település jövőjének alakulását. A tervezett projektek érintik a vállalkozó környezet javítását, többek között az ipari park fejlesztése révén, de jelentős hangsúlyt kap a turisztika, mint a gazdaság eddig helyben kevésbé kihasznált szegmense.

Valamennyi fejlesztést megvalósító település egyik legfontosabb eszközeként kell értelmezni a városmarketing tevékenységet, amelynek egyik elsődleges feladata a település és vonzáskörzete által nyújtott szolgáltatások, üzleti, beruházói lehetőségek, turisztikai látnivalók „láthatóvá tétele”. Fontos mindez a lakosság, a lehetséges beruházók, vállalkozók, valamint a turisták szempontjából is. A településmarketing tevékenység részeként – nem nélkülözve a befektetés ösztönzés gyakorlatát – a város honlapján elérhetővé kell tenni a legfontosabb társadalmi és gazdasági adatokat, fejlesztési célokat és a vállalkozások számára kiemelten érdekes ingatlanokra, területekre vonatkozó információkat. A városmarketing tevékenység révén a települést piacon értékesítendő terméknek kell tekinteni, amelynek során az eladható, értékesíthető termékelemeket fel kell ajánlani a potenciális vevők számára. Ennek értelmében termékként kell tekinteni az ipari parki területekre, a város egyéb kijáánlható fizikai létesítményeire, a már említett szolgáltatásokra és az itt elérhető turisztikai élményekre is. A városmarketing tevékenység legmegfelelőbb formájában városmarketing stratégia mentén zajlik, melynek szerves részét képezheti a települ egyéni imázsának kialakítása is. Ennek a tevékenységnek a legalapvetőbb formái ma is elérhetőek a város honlapján, azonban a sikeres marketing tevékenység érvényesítése érdekében jelentősen ki kell azt terjeszteni.

A városmarketing tevékenység céljai közé tartozik az ITS, mint középtávú fejlesztési stratégia tartalmi elemeinek megismertetése és elfogadtatása a lakossággal és a gazdasági, civil szereplőkkel. Az ehhez kapcsolódó kommunikáció már az előkészítés időszakában elindult fórumokkal, egyeztetésekkel, Kunszentmárton kérdőíves felmérést is végzett. A megvalósuló kétirányú kommunikáció révén az észrevételek figyelembevételével és beépítésével készültek el a végleges stratégiai dokumentumok. A kommunikáció révén ismerhetik meg a helybéliek a stratégia tartalmát és ütemezését.

A konkrét fejlesztések előkészítésekor ugyancsak javasolt a nyílt kommunikáció folytatása, különösen a jelentősebb építési tevékenységek esetében, melyek a településen élők életkörülményeit jelentősebb mértékben befolyásolhatják.

A célcsoportok között első helyen kell említeni a helyi lakosságot. A városban működő civil szervezetek, vállalkozások, intézmények érdeklődése speciálisabb, ezért ezeket a célcsoportokat egyedi kommunikációs eszközök segítségével lehet hatékonyan tájékoztatni. A hatóságokkal és az infrastruktúraszolgáltatókkal tervezett rendszeres egyeztetés a zökkenőmentes megvalósítást segíti elő.

7.1.2 Befektetés ösztönzés

A befektetés ösztönzési tevékenység legfontosabb célja a település gazdasági volumenének és teljesítő képességnek javítása, amelyhez természetesen hozzájárul a város bevételeinek növekedése, közvetett módon a lakosság életkörülményeinek javulása és a település népszerűségmegtartó képességének emelkedése is.

A befektetés ösztönzési tevékenység részeként javasolt e tevékenység részletes, stratégiába foglalt kidolgozása, kapcsolódó kiadvány elkészítése, az települési honlap ilyen irányú folyamatos karbantartása. Szükség van a potenciális beruházók érdeklődésére számot tartó területeket, ingatlanok pontos felmérésére és nyilvántartására, annak érdekében, hogy a cégek betelepüléséhez megfelelő ingatlanokat lehessen biztosítani, szükség esetén kialakítani. Az infrastruktúra korszerűsítésén felül kiemelten fontos a település meglévő és a későbbiekben fejlesztésre kerülő, gazdaságilag hasznosítható területeinek megfelelő kihasználása.

Mindezek érdekében az önkormányzatnak aktív, proaktív befektetés-ösztönzési tevékenységet kell folytatnia. A lehetőségek szerint együtt kell működni azokkal az országos szervezetekkel, amelyek közreműködnek a befektetők kiejánlásában.

A befektetés ösztönzés közvetett eszközeként a helyi adótörvényben – a helyi lehetőségek figyelembe vételével – biztosítani kell a vállalkozói megtelepedést megfelelően ösztönző adókedvezmények kialakítását.

Figyelembe kell venni és élni kell annak lehetőségével, hogy Kunszentmárton területén, mint szabad vállalkozási övezetben megtelepülő vállalkozások 70%-os támogatási intenzitású finanszírozásban részesülhetnek az EU-s pályázatokon.

7.1.3 A szabályozási környezet kiszámíthatóvá és megismerhetővé tétele

A stratégia sikeres megvalósításához szükség van az önkormányzat megfelelő jogalkotói és jogalkalmazói magatartására, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítására és fenntartására.

Az önkormányzatnak a szabályozásban is egyértelművé kell tenni azokat a célokat és prioritásokat, melyek a település hosszú távú érdekeit szolgálják.

A szabályozásnak koncentrálnia kell a helyi gazdasági és társadalmi környezet megfelelő irányú fejlődésének elősegítésére, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

7.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

Kunszentmárton város korábban nem készített Integrált Városfejlesztési Stratégiát és a korábban tervezett projektek megvalósításának támogatására sem hozott létre Városfejlesztő Társaságot.

Kunszentmártonban a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a város Képviselőtestülete rendelkezik. A döntés előkészítési feladatokat a Kunszentmártoni közös Önkormányzati Hivatal látja el. A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere az alábbiak szerint alakul.

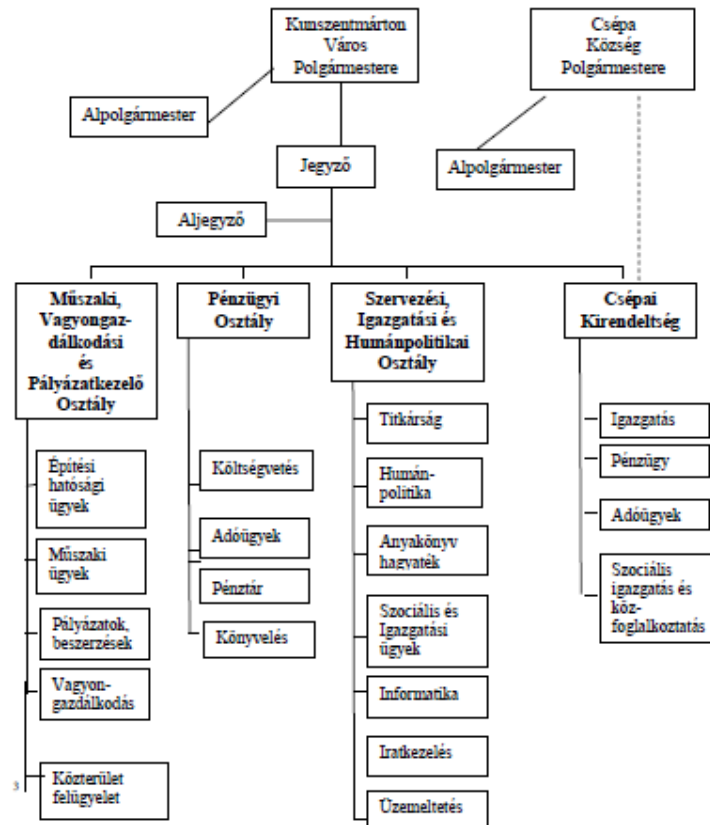
7.2.1 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

A Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal az ellátandó feladatok fajtái és jellege alapján a következő (ügy) osztályokra, mint belső munkaszervezeti egységekre tagolódik:

- Pénzügyi Osztály;
- Szervezési, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály;
- Műszaki, Vagyongazdálkodási és Pályázatkezelő Osztály;
- Csépai Kirendeltség.

3. ábra: A Kunszentmártoni Közös Önkormányzati szervezeti felépítése

Forrás: Kunszentmárton Közös Önkormányzati Hivatal Szervezeti és működési Szabályzata

A fejlesztésekkel kapcsolatos, jelenleg meglévő és működő intézményi háttér a Műszaki, Vagyongazdálkodási és Pályázatkezelő Osztály szervezetén belül került kialakításra. Az osztály az alábbi egységeket foglalja magába:

- Műszaki iroda
- Építési Hatóság
- Pályázatkezelő iroda
- Közterület felügyelet

A Pályázatkezelő iroda jelenleg 2 fő szakember közreműködésével látja el feladatait. Ez a létszám, jelenleg, a 2014-2020-as EU források megnyílását megelőzően el tudja látni a

legszükségesebb feladatokat, azonban a későbbiek során mindenképpen javasolt a létszám bővítése és a szaktudás szélesítése is.

A Pályázatkezelő iroda munkáját az Önkormányzati Hivatal egyéb irodái és osztályai is támogatják. Ki kell emelni elsősorban a Műszaki, Vagyongazdálkodási és Pályázatkezelő iroda szervezetén belül működő további két iroda tevékenységét, egyrészt a Műszaki irodát, mely a tervezett fejlesztések műszaki tartalmának meghatározása során tud hathatós segítséget nyújtani, valamint az Építési Hatóságot, mely az építési engedélyeztetés folyamat terén tud támogatást nyújtani a pályázatkezelő iroda munkatársai számára.

Ugyancsak jelentőséggel bír e szempontból a Pénzügyi osztály és az annak keretein belül működő Költségvetési iroda.

Ahogy azt fentebb is jeleztük, Kunszentmártonban a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a város Képviselőtestülete rendelkezik. A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása a Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatalon belül működő Műszaki, Vagyongazdálkodási és Pályázatkezelő Osztály feladata, mely osztályvezető irányítása mellett, a Jegyző szakmai felügyelete mellett végzi a munkáját. Az osztály az önkormányzat SZMSZ-e alapján elkészíti a feladatkörét érintően megjelenő pályázatokat és közreműködik a hazai, valamint az európai uniós pályázatok összeállításában. Az osztály feladatai közé tartozik továbbá az építési hatósági ügyek, környezetvédelmi hatósági ügyek, vízjogi hatósági ügyek, vagyongazdálkodási és műszaki ügyek intézése, pályázatok, beszerzések lebonyolítása, továbbá a közterület felügyelet és a fakivágás.

A beruházásokkal kapcsolatos feladatokat az SZMSZ az alábbiak szerint határozza meg:

- ellátja az önkormányzati beszerzésekkel, beruházásokkal és felújításokkal, a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos feladatokat, az e tárgyban hozandó testületi döntések szakmai előkészítése során együttműködik a Pénzügyi Osztállyal;
- elkészíti a feladatkörét érintően megjelenő pályázatokat és közreműködik a hazai, valamint az európai uniós pályázatok összeállításában.

Figyelembe véve, hogy az elkövetkező időszakban – már 2015 második felétől – az EU-s források elérhetővé válásával a fejlesztési tevékenységre sokkal nagyobb figyelem fog terelődni, feltétlenül javasolt a jelenleg működő szervezeti rendszer átgondolása az alábbi szempontok szerint:

- Szükség lesz a TOP-hoz kapcsolódó megyei Integrált Területi Programhoz (ITP) kapcsolódó projektek zökkenőmentes lebonyolítására. Az ITP elvileg stabil pénzügyi keretet nyújt a legfontosabb területfejlesztési feladatok megoldásához, azonban a források felhasználásáért – előre láthatóan – legalább megyei szinten verseny várható. A forrásfelhasználás optimalizálása és a tervezett fejlesztések lebonyolítása érdekében összehangolt, jól előkészített munkára van szükség, mely stabil intézményi háttérrel kíván.
- 2. Az ágazati operatív programokból elérhető további fejlesztési források igénybevétele folyamatos pályázatfigyelést és egyéb előkészítő tevékenységeket kíván.
- 3. A település alapvető érdeke a gazdaságfejlesztés elősegítése. Ennek érdekében ki kell terjeszteni – a 8.1 fejezetben leírtakkal összefüggésben – a befektetés ösztönzési tevékenységet. Ugyancsak szükség van a tervezett turisztikai fejlesztések népszerűsítésére, kapcsolódó marketing tevékenység lebonyolítására.
- Szorosan össze kell kapcsolni az alábbi tevékenység elemeket:
 - projektgenerálás: új, az eddigiekhez kapcsolódó projektötletek felkutatása és előkészítésük támogatása

- projektfejlesztés: a megvalósítható projektötlek kibontása, továbbfejlesztése a részletesebb követelményrendszerek megismerését követően
- forrás- és erőforrás tervezése: a pénzügyi források előzetes felmérése mellett fontos a szükséges humánerőforrás kapacitás felmérése is, hiszen az elkövetkező mintegy nyolc év során a város számos kiemelkedő fejlesztést bonyolíthat le, amennyiben élni tud a lehetőségekkel; a feladatok lebonyolítása sokszor egymással párhuzamosan fog történni, ami kiemelt terhelést jelenthet a szakemberek számára
- a folyamatos és zökkenőmentes megvalósítás érdekében olyan belső és részben akár külső szakértőkből álló csoport kialakítása javasolt, melyben a különböző szakterületek egymást támogatva jelenhetnek meg; kiemelten kell kezelni a műszaki, pénzügyi, menedzsment és közbeszerzési témákat

Fentiek megvalósítása érdekében a településnek olyan operatív menedzsment szervezetet kell kialakítania, amely alkalmas a tervezett fejlesztések megvalósításának koordinálására. Figyelembe véve e fejlesztések volumenét és a projekt előkészítés és megvalósítás összetettségét, az ITS megvalósításához kapcsolódóan javasolt két, elkülönülő szint létrehozása a menedzsment területén:

- a stratégiai szint feladata a pályázati és fejlesztési lehetőségek figyelése, az előkészítés koordinálása, a stratégiában kitűzött feladatok végrehajtásának összehangolása és a tervezett források és indikátorok teljesülésének nyomon követése, azaz a stratégiai program megvalósulásának menedzselése; stratégiai szinten szükséges kezelni a lehetséges beruházókkal, befektetőkkel történő kapcsolatfelvételt, projektgenerálást, élve a folyamatos kommunikáció, tájékoztatás lehetőségével a közös projekt-lehetőségek és támogatási lehetőségek feltérképezése és kiaknázása érdekében;
- az operatív szint a konkrét fejlesztések, projektek előkészítését, megvalósítását és nyomon követését koordinálja, közvetlen kapcsolatban áll a stratégiai menedzsmenttel, összehangolva az egyes részfeladatokat.

Összességében tehát kiemelendő, hogy a jelenleg működő szervezeti felépítés alapvetően alkalmas a várható feladatok, konkrétan az ITS-ben foglalt fejlesztések megvalósulásának menedzselésére, azonban a feladatok várhatóan növekvő volumene miatt racionális döntés lehet a bővítés, illetve kisebb belső szervezeti átalakítás, valamint a belső együttműködés rendszerének szabályozott formában történő fejlesztése.

7.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Kunszentmárton település a Tiszazug kistérségben terül el. A Tiszazug a Tisza és a Hármas-Körös közötti szögletet foglalja magába, a település a Tiszazug központjaként működött sok éven keresztül.

A Tiszazug települései az Alföld egyik jellegzetes átmeneti szerkezetű része. A Tiszántúl középső részét jellemző óriásfalvas településrend itt érintkezik a Tisza mellett elterülő közép- és kisfalvas övezettel.

A közigazgatási területét határolja: - északon: Tiszaföldvár, Cibakháza - Keleten: Öcsöd - délkeleten: Szentés (Csongrád megye) – Dél - Nyugaton, Nyugaton: Nagytóke (Csongrád megye) - nyugaton: Szelevény, Cserkeszőlő, Tiszainoka – észak-nyugaton: Nagyrév

Közvetlen közigazgatási szomszédjai: Öcsöd, Tiszaföldvár, Cibakháza, Nagyrév, Tiszainoka, Cserkeszőlő, Szelevény, Nagytőke, Szentés.

Kunszentmárton agglomerációs településgyűrűjét Tiszaföldvár, Tiszakécske, Csongrád, Szarvas és Mezőtúr képezik, míg külső bolygóvárosi gyűrűjét Kecskemét, (Kiskunfélegyháza), Békéscsaba és Szolnok alkotják.

17. táblázat: A Kunszentmártoni járás települései

Település	jogállás	terület (ha)	népesség (fő)
Kunszentmárton	város	143,65	8850
Cibakháza	nagyközség	38,21	4439
Csépa	község	29,67	1667
Cserkeszőlő	község	72,67	2119
Nagyrév	község	29,79	726
Öcsöd	nagyközség	103,66	3390
Szelevény	község	45,39	1073
Tiszaföldvár	város	80,34	11 548
Tiszainoka	község	17,92	406
Tiszakürt	község	28,48	1463
Tizzasas	község	28,79	1061

Forrás: www.jaras.info.hu

A településközi koordinációnak mind a tervezés, mind a megvalósítás során ki kell terjednie a járás településeivel folytatott egyeztetésekre. Kunszentmárton ennek érdekében a város ITS készítéséhez kapcsolódó partnerségi tervében meghatározta, milyen módon szükséges a releváns településekkel egyeztetni.

A partnerségi terv alapján a környező települések polgármestereinek bevonása az alábbi módon történik meg:

- A járáson belül a várossal közvetlen kapcsolatban lévő, vele közigazgatásilag határos települések polgármesterei a HECS (Helyi Egyeztető Csoport) tagjaként írásban meghívásra kerülnek a tervezési folyamat jelentősebb szakmai megbeszéléseire, egyeztetéseire. Az ITS célmeghatározó szakaszában számukra külön polgármesteri egyeztető fórum került összehívásra.

Amint a következő alfejezetben kifejtésre kerül, a térségi egyeztetés az ITS előkészítése kapcsán megvalósult.

További feladatként merül fel az ITS-ben foglalt és tervezett fejlesztések és a monitoring folyamat térségi szintű egyeztetése. Ezzel kapcsolatban Kunszentmárton a jövőre nézve is tervezi a HECS folytatásaként egyeztető és tájékoztató fórumok megtartását.

7.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

A Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal 2015 januárjában elkészítette a város fenntartható városfejlesztési programjának – integrált településfejlesztési stratégiájának (ITS) – társadalmi részvételhez kapcsolódó Partnerségi egyeztetési tervét, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabállyal.

A partnerségi egyeztetési terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- **Útmutató** a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)
- **Városfejlesztési Kézikönyv** (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is **fontos szerepe van** a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő (településfejlesztési koncepció és) integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Partneri csoportok

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

- A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör
 - államigazgatási szervek
 - önkormányzatok
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek
- Lakossági szint

A partnerségi terv alapján a **Képviselő testület** jogosult a folyamat eredményeként elkészült és a Belügyminisztérium által minőségbiztosított Integrált Településfejlesztési Stratégia elfogadására. A Képviselő testület a tervezési munka során, a főbb mérföldkövekhez kapcsolódóan, valamint a polgármester, az Irányító csoport, illetve a képviselők kérésére ennél nagyobb gyakorisággal tájékoztatást kap az ITS készítési munka előrehaladásáról, aktuális állásáról, főbb eredményeiről.

Az **irányító csoport** (ICS) Kunszentmárton Város főbb vezető tisztségviselőiből, a település főbb fejlesztési irányainak kijelöléséért felelős személyeiből tevődik össze. Ebbe a körbe tartozik a település polgármestere, az alpolgármester, jegyző, aljegyző a városi bizottságok vezetői, valamint a városi koordinátor. A városi tisztségviselők mellett fontos szerepe van a stratégiai irányok kijelölésében a kijelölt felelős tervezőnek, aki felelős az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozásáért, illetve feladata a dokumentumok kidolgozásába bevont további szakértők irányítása is.

Az irányító csoport (ICS) a tervezés során operatív döntés előkészítő munkát folytat, ezért kialakításánál fontos szempont a kezelhető méret, az elérhetőség, az összeférhetőség és az alapvető tájékozottság a feladatot és a város helyzetét illetően.

A szakmai egyeztetés szintjeiként **önkormányzati munkacsoport** (ÖMCS) és **helyi egyeztető csoport** (HECS) került létrehozásra. Előbbi révén az önkormányzat irodái és csoportjai, valamint az önkormányzati intézményvezetők aktív szerepet kaptak és kapnak a vizsgálati munkarész és a tervezési folyamat későbbi munkafázisai, valamint a városi koordinátor személyén keresztül a belső projektmenedzsment (így partnerségi, koordinációs és egyéb adminisztrációs) feladatok

vonatkozásában is. A HECS tagjai Kunszentmárton Város közeletének fontosabb szereplőiből, véleményformálóiból kerülnek kiválasztásra. Összehívása során elsősorban a helyi civil és szakmai szervezetek, fontosabb közszolgáltatási, oktatási, kulturális, turisztikai, valamint a város irányításáért felelős intézmények vezetőire számítunk, akik helyismeretükkel, sajátos nézőpontjukkal segíthetik a tervezői munkát. A Munkacsoport fontos résztvevője továbbá a helyi nyilvánosságot és magánszektor társadalmi-gazdasági érdekeit képviselő személy vagy szervezet, lakosság érdekeit képviselő személy és megjelenik a politika, mint érdekcsatornázó input-output szektor.

Kunszentmártonban a 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör bevonása, államigazgatási egyeztetés, és a jogszabály által előírt egyeztetési folyamat zajlott.

■ Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek:

A megalapozó vizsgálat és az ITS tervezése során eddig 3 alkalommal került sor helyi szintű egyeztetésre a szakmai partnerekkel és egyben helyi, térségi szereplőkkel is.

■ **ITS tervezés indító megbeszélés, Kunszentmárton, 2015. 01.23:**

Az indító megbeszélés célja volt, hogy a teljes ITS tervezési folyamatot felvázolja, illetve a legfontosabb mérföldkö események vonatkozásában rögzítse a határidőket.

A megbeszélés résztvevői megállapodtak a kapcsolattartásért és a felek részéről a koordinációért felelős személyekben és a tervezési folyamatban felállítandó munkacsoportok összetételében (irányító csoport, önkormányzati munkacsoport és helyi egyeztető csoport).

Rögzítésre került a Partnerségi Terv elkészítésének menete, főbb tartalmi elemei és a kapcsolódó elvárások.

A megbeszélések eredményeként előzetesen és vázlatosan rögzítésre kerültek a város számára leginkább fontos és eddig felmerült fejlesztési igények.

A megbeszéléseken hangsúlyozásra került a városi vezetés szándéka, hogy a lakosságot minél jobban bevonja az egyeztetésbe.

Az eseményekről részletes emlékeztető készült, továbbá a részvételt jelenléti ív és fotódokumentáció is alátámasztja.

■ **ICS, ÖMCS és HECS munkacsoporti ülések, Kunszentmárton, 2015. 02.16:**

Az ICS és ÖMCS workshop során ún. OPERA módszerrel került sor egyéni, kiscsoportos, majd nagyobb csoportokban zajló munkára. Ennek során első körben az átfogó fejlesztési célok, a város konkrét fejlesztési lehetőségei, kitörési pontjai kerültek azonosításra a résztvevők által. Részletes projektjavaslatokat itt a tervezők nem kértek, azokat a délutáni HECS (Helyi Egyeztető Csoport) workshop alkalmával azonosították.

A célok kijelölését támogató csoportmunka eredményeként a résztvevők összesen hat fejlesztési célt határoztak meg:

1. Városi infrastruktúra fejlesztése és lakókörnyezet fejlesztése
2. Turizmusfejlesztés
3. Energiahatékonyság növelése
4. Szociális ellátórendszer és egészségügyi fejlesztések, beleértve a gyermekszegénység elleni küzdelmet is
5. Gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás
6. Közlekedésfejlesztés, elérhetőség javítása

A délután folyamán a HECS (Hegyi Egyeztető Csoport) ülésén fenti fejlesztési célok elemzésére, illetve konkrét projektjavaslatok megfogalmazására került sor.

Az eseményekről részletes emlékeztető készült, továbbá a részvételt jelenléti ív és fotódokumentáció is alátámasztja.

■ **ICS, ÖMCS és HECS munkacsoporti ülések, Kunszentmárton, 2015. 04.29:**

A nap folyamán megrendezésre került mind az ICS, mind pedig az ÖMCS és HECS munkacsoportok ülése. A munka során a résztvevők egyrészt tájékoztatást kaptak a munka előre haladásáról, továbbá a folytatás fontosabb állomásairól. Ezt követően bemutatásra került a megalapozó vizsgálat eredményeit összegző SWOT táblázat, melynek eredményeit, megállapításait a résztvevők véleményezték, kiegészítették.

Ugyancsak részletes bemutatásra került a megalapozó vizsgálat konklúziói alapján felépített ITS célrendszer, amelyet a megjelentek elfogadtak.

Az eseményekről részletes emlékeztető készült, továbbá a részvételt jelenléti ív és fotódokumentáció is alátámasztja.

- Lakossági szint: az ITS tervezésének folyamatába egy alkalommal lakossági fórum is beépítésre került.

■ **Lakossági fórum, Kunszentmárton, 2015. 04. 29.**

A lakossági fórumra a 2015. április 29-én lebonyolított szakmai egyeztetéseket követően került sor. Ennek megfelelően a tervezők már a szakmai munkacsoportok véleményeinek ismeretében tudták prezentálni a tervezett fejlesztési célokat és konkrét fejlesztési elképzeléseket.

A tervezői munka eredményének bemutatását követően lehetőség nyílt a lakossági vélemények, hozzászólások megfogalmazására is. Az elhangzott véleményeket a tervezők rögzítették, a releváns javaslatokat beépítették a stratégia megfelelő tematikus fejezetébe.

Az eseményről részletes emlékeztető készült, továbbá a részvételt jelenléti ív és fotódokumentáció is alátámasztja.

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jelenléti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető az önkormányzatnál.

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján – <http://www.kunszentmarton.hu/> – elérhetőek.

7.5 Monitoring rendszer kialakítása

Az alábbi fejezetekben áttekintjük a Kunszentmárton integrált településfejlesztési stratégiája megvalósításához kapcsolódó monitoring rendszert. Előzetes ki kell emelni, hogy a fejlesztések előkészítése, kidolgozottsága nem áll azon a szinten, mely alapján az output és eredményindikátorok felelősséggel, pontosan számszerűsíthetők lennének. Ennek értelmében a táblázatokban jelzett értékek nem vállalások, csupán becslések, melyek tényleges értéke a projektek szakmai, műszaki tartalmának pontosítása során fog véglegesedni.

Vélemények
kezelése

7.5.1 Az ITS intézkedéseire kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

A következő táblázatban tervezett beavatkozásokként kerülnek bemutatásra az output és eredményindikátorok.

18. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Mértékegység és előzetes tervérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
A városi gazdaság fejlesztése a lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében	A KMR és a kevésbé fejlett régiók közsféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége	% (cca. 5)	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
A városi infrastruktúra és lakókörnyezet fejlesztése, élhetőbb környezet megteremtése	Primer energia felhasználás	PJ (cca. 0,005)	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
A városban elérhető szolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése	A betegek közül a várólista hossza miatt kórházba nem kerültek aránya ELEF mérés alapján	% (cca. 10)	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
A városi és térségi együttműködések ösztönzése a közösségi tudat, a helyi identitás és a társadalmi összetartozás erősítése és a hátrányos helyzet csökkentése érdekében	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	fő (cca. 600)	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente

19. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
Nem releváns.				

20. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai

Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
I. Városközpont akcióterület						
Városközpont megújítása	Megújult, vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága Városi területeken épített, vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ² db	0 0	300 1	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal „A” és „B” épültének energetikai szempontú felújítása	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év	0	nem becsülhető csökkenés	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
II. A Zöld város akcióterület						
A Széchenyi lakótelep és a Kossuth úti lakótelep közterületeinek rehabilitációja	Megújult, vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	0	3000	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Csapadékvíz és belvíz	Bel- és csapadék-vízvédelmi	m	0	500	Projekt előrehaladási	Évente

elvezetési problémák megoldása a Zöld város akcióterületen	létesítmények hossza				jelentések alapján Önkormányzati adatok	
--	----------------------	--	--	--	--	--

21. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések output indikátorai

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
Kulcsprojekt: Komplex városi és várostérségi turisztikai fejlesztés	Információs, szolgáltató és rendezvényközpont kialakítása Kunszentmártonban	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	0	500	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Kerékpárút kiépítése az Érparti sporttelepig	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	0	500	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	Térségi rendezvények szervezése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	0	500	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	Szabadstrand, kishajó kikötő, vízi turizmus, kölcsönzés, gasztronómia, sétány a Körös partján	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	0	500	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Kulcsprojekt: Gazdaságfejlesztési projektek	Kunszentmárton Ipari Park fejlesztése, bővítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	0	10	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati és Ipari Park adatok	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	Az Ipari Parkba vezető kerékpárút kiépítése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	0	3	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Hálózatos projektek							
Közszolgáltatások fejlesztése	Háziorvosi alapellátás fejlesztése	Jobb egészségügyi szolgáltatásban részesülő lakosság	személyek	0	1000	Projekt előrehaladási jelentések alapján Orvosi rendelőktől származó és Önkormányzati adatok	Évente
	Szociális ellátó rendszer fejlesztése	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	0	2	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Üzemi konyha kialakítása Kunszentmártonban	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	0	1	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Szociális bérlakás felújítás, építés,	Helyreállított lakóegységek	lakóegység	0	2	Projekt előrehaladási jelentések alapján	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	vásárlás	városi területeken				Önkormányzati adatok	
	Bölcsőde felújítása	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	0	25	Projekt előrehaladási jelentések alapján Intézményi és Önkormányzati adatok	Évente
	Óvodák felújítása	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	0	100	Projekt előrehaladási jelentések alapján Intézményi és Önkormányzati adatok	Évente
Energiahatékonysági fejlesztések	Középiskola és Gimnázium korszerűsítés, energiahatékonyság növelése - 3 épület esetében	A középületek éves primer energia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év	0	nem becsülhető csökkenés	Projekt előrehaladási jelentések alapján KLIK és Önkormányzati adatok	Évente
Települési közlekedésfejlesztés	Telekparti út és Vég u. felújítása	Az újrapiáltott vagy felújított közutak	km	0	2	Projekt előrehaladási	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
		teljes hossza				jelentések alapján Önkormányzati adatok	
	Kerékpárút kiépítése a Csengedi holtághoz	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (OP kondíciós lista alapján)	km	0	3	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Környezeti fejlesztések	Csapadékvíz hálózat fejlesztése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	0	10.000	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Hulladéklerakó telep rekultivációjának II. üteme	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	0	40	Projekt előrehaladási jelentések alapján Szolgáltatói és Önkormányzati adatok	Évente
	Belvízelvezető rendszer fejlesztése Kungyaluban	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	0	1.500	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
Egyéb projektek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló	db	0	1	Projekt előrehaladási	Évente

Projekt típusa	Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor (mértékegység)	Mértékegység	Indikátor bázisértéke	Indikátor célértéke	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	idős és beteg emberek részére	szociális alapszolgáltatások száma				jelentések alapján Önkormányzati adatok	
	Utak, járdák fejlesztése	Az újjraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	0	A rendelkezésre álló forrás függvényében	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Csapadékvíz hálózat további fejlesztése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	0	A rendelkezésre álló forrás függvényében	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati adatok	Évente
	Bökényi duzzasztó fejlesztése	---	---	---	---	---	---

Amint látható, néhány indikátor esetén nem került azonosításra bázis- és célérték. Ennek alapvető oka, hogy a monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek meghatározása akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek.

Ennek megfelelően a stratégia megvalósítása és az ITS monitorozása (első éves felülvizsgálata) során a célértékek meghatározása pótlásra került.

7.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

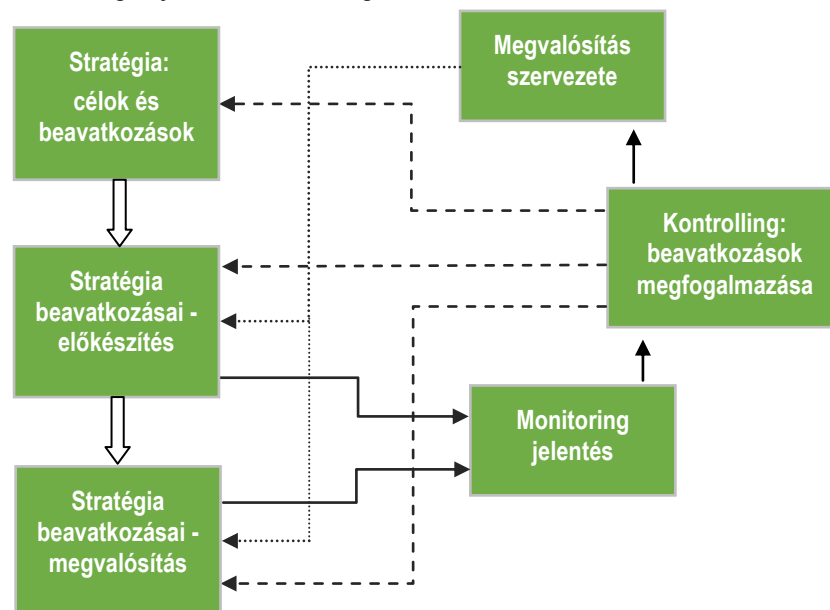
A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelősét
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7-éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

4. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

Forrás: saját szerkesztés

A monitoring folyamat szervezete:

- **Képviselőtestület:** a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket
- **Szakmai Bizottságok:** javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra
- **Monitoring bizottság:** negyedéves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja a negyedéves, illetve az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a monitoring bizottság tagjai:
 - Polgármester
 - A testületi bizottsági elnökök
 - Főépítész
 - A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője
 - Egyéb civil szervezetek
 - Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet
- **Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős:** a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy negyedéves, illetve éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a monitoring bizottság vezetője felé továbbítja.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

- **Negyedéves monitoring jelentés:** a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti és egyezteti a szervezet vezetőjével. A Monitoring Bizottság a jelentést minden esetben elfogadja, és saját hatáskörében döntéseket hoz a megvalósítással kapcsolatban. Szükség szerint – a monitoring bizottság javaslatai alapján – a jelentést az illetékes szakbizottságok, illetve a képviselőtestület is megtárgyalják, és meghozzák a szükséges döntéseket. A jelentés tartalma kiterjed:
 - a beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladására,
 - a beavatkozások megvalósításának előrehaladására,
 - a stratégia megvalósításának előrehaladására; célok megvalósulása,
 - a különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítására,
 - javaslatok megfogalmazására, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is.
- **Éves monitoring jelentés:** az éves jelentés elkészítéséért, hasonlóan a negyedéves jelentésekhez, az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
 - A megvalósítás szervezeti keretei
 - A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése

- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése
 - A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
 - A megvalósításra fordított pénzügyi források
 - A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
 - A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása
 - Melléklet: A negyedéves jelentések összefoglalása és értékelése
- **Értékelő lapok:** a különböző értékelő lapok szerepe, hogy az egyes tevékenységek kapcsán a tervezett beavatkozások előrehaladása, az azokkal kapcsolatos problémák a lehető legobjektívebb módon megítélhetők legyenek. A formalizált értékelő lapok le kell, fedjék a célokat, a beavatkozásokat, valamint az indikátorokat is. Az értékelő lapok a negyedéves és éves jelentések mellékletét képezik.

A partnerek tájékoztatása

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra meghatározott rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában.

A képviselőtestület emellett biztosítja a helyi lakosság tájékoztatását is, részben a honlapon történő kommunikáció, részben pedig nyilvános közmeghallgatás révén, melyen beszámol az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

Melléletek

Partnerségi lépések dokumentálása

Partnerségi lépések dokumentálása (Partnerségi Tervben vállalt lépések teljesülésének igazolása) – Jelenléti ívek, fotók, ppt-k, emlékeztetők, államigazgatási egyeztetetés felkérő levél, beérkező vélemények és azokra adott tervezői válaszok

1. sz. melléklet

Indító megbeszélés jelenléti íve 2015. január 23.

JELENLÉTI ÍV

a(z) „Indító megbeszélésről”

Kunszentmárton Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. január 23. 10:00

Helyszín: Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal, 5440. Kunszentmárton, Köztársaság tér 1.

Név	Szervezet	Aláírás
Véner-Várkonyi Ágnes HATVIOÉ POLYAK BEVÁTA	Önkormányzat Önkormányzat	Ménzes-Nagy-Kék Dajni Polj
Nagy Katalin	Önkormányzat	Nagy Katalin
JAVZA FERGES	TRENCON COWI	[Handwritten Signature]
BODVÁR KRISZTIÁN	TRENCON COWI	[Handwritten Signature]

2. sz. melléklet

ÖMCS és ICS workshop jelenléti íve 2015. február 16.

JELENLÉTI ÍV

a(z) „1. sz. ICS és ÖMCS összevont munkacsoport ülés, helyzetelemző és célkijelölő workshop”

Kunszentmárton Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. február 16. 9:00

Helyszín: Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal, 5440. Kunszentmárton, Köztársaság tér 1.

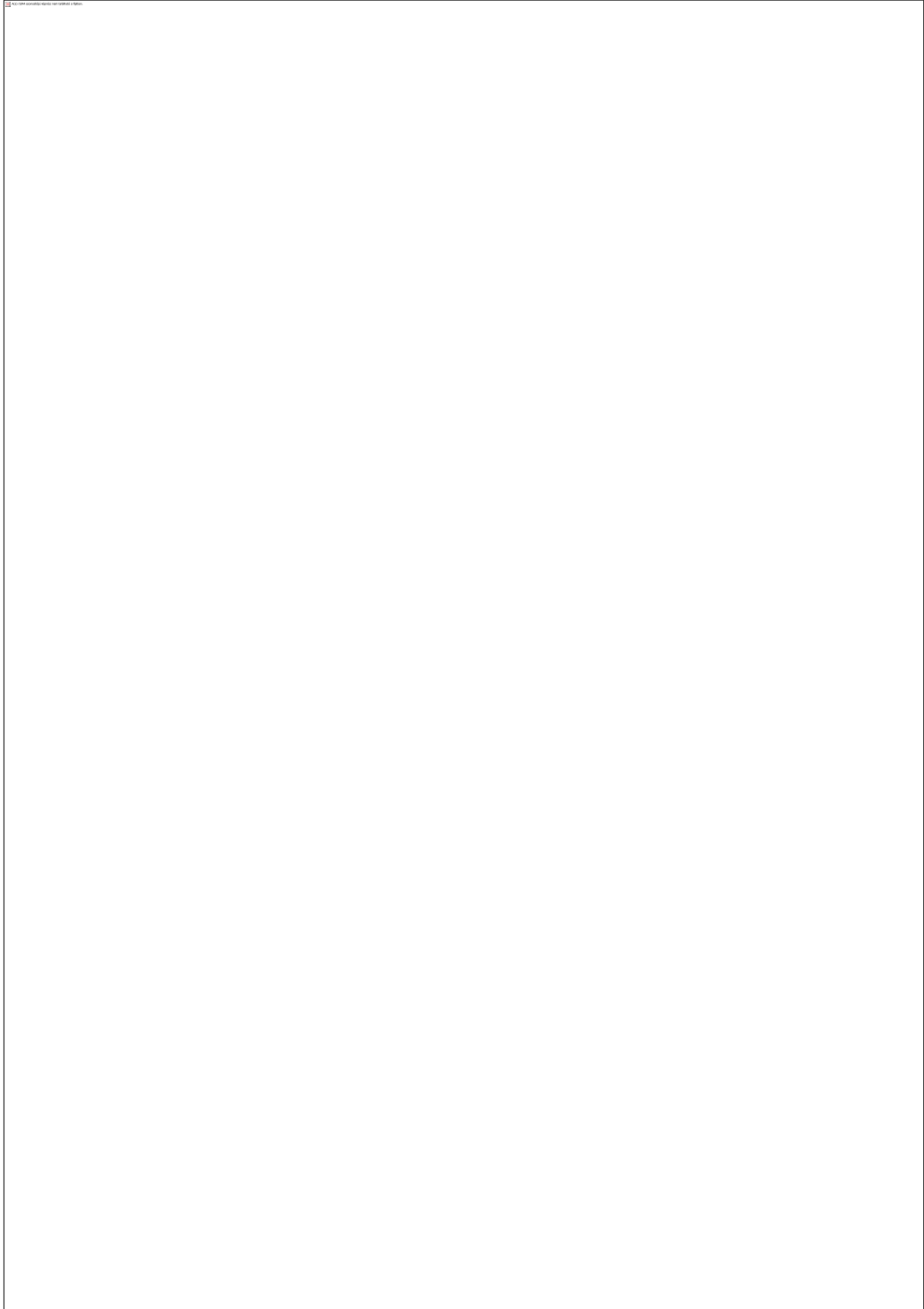
Név	Szervezet	Alíírás
Wenner-Várkonyi Ágnes	Önkormányzat	Wenner-Várkonyi Ágnes
D ^r Hajos István	UEK	Hajos István
Fajócska István	Önk.	Fajócska István
DR FÁZEKAS MARGIT	Önk. biz.	Fázekas Margit
SZABÓ MIHALYNE	Kunszentmártoni Ált. Isk. AMT	Szabó Mihályne
Dobai Szabó Judit	Önkormányzat	Dobai Szabó Judit
Dr. Zodor Zsuzsanna	Kunszentmártoni Közös Hivatal	Zodor Zsuzsanna
Dr. Hoffmann Zoltán	KKÖH Kertész	Hoffmann Zoltán
KATONA ZSÓZS	Városöngyógyintézet	Katona Zsuzsanna
Dr. PÉTER ZSUZSANNA	KKÖH	Péter Zsuzsanna
Szabó Zoltán	KKÖH	Szabó Zoltán
Sallai Veres Judit	Szociális Alapellátási Központ és Balesetvédelem	Sallai Veres Judit
Csik Jánosné	KG SZI	Csik Jánosné
Nagy Kálmán	KKÖH Kertész	Nagy Kálmán
Dobai Szabó Judit	KKÖH	Dobai Szabó Judit
ANNA FÜLÖPES	TRENECON COWI	Anna Fülöpés
ZARANDI ANNA	TRENECON COWI	Zarandi Anna
KELLŐ BALÁZS	TRENECON COWI	Kellő Balázs

ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

3. sz. melléklet

HECS workshop jelenléti íve 2015. február 16.

4. sz. melléklet

ÖMCS – ICS 2. workshop jelenléti íve 2015. április 29..

JELENLÉTI ÍV

a(z) „2. sz. Irányító Csoport és Önkormányzati Munkacsoport, Helyzetelemzés bemutatása és ITS célrendszer egyeztetése” workshop

Kunszentmárton Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. április 29. 13 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
Wenner-Várkonyi Áthla	Kisújlak Város Önkorm.	Wenner-Várkonyi Áthla
Csik Jánosné	KGSZ	Csik Jánosné
Szabó Mihályné	Kunszentmártoni ÁH. Isk. és AMI	Szabó Mihályné
Dányiné Polya Berni	Kisújlak Város Önkorm.	Dányiné Polya Berni
Szabószéplényi Zsuzsanna	KKÖH.	Szabószéplényi Zsuzsanna
Dr. Péter Zsuzsanna	KKÖH.	Dr. Péter Zsuzsanna
Sármay István	JNK Szolnok és Környék	Sármay István
Faludi István	Kisújlak Város Önkorm.	Faludi István
Faludi János	Kisújlak Város Önkorm.	Faludi János
Szabószéplényi Zsuzsanna	Kisújlak Város Önkorm.	Szabószéplényi Zsuzsanna
Kovács András	Kunszentmártoni AMK	Kovács András
Döme Zsuzsanna	Szoc. Alapellátás Kft. B	Döme Zsuzsanna

ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

5. sz. melléklet

HECS 2. workshop jelenléti íve 2015. április 29.

JELENLÉTI ÍV

a(z) „2. sz. Helyi Egyeztető Csoport, Helyzetelemzés bemutatása és ITS célrendszer egyeztetése”
workshop

Kunszentmárton Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. április 29. 14:30 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
Wéssner-Várkonyi Ábrika	Katona Város Önkormányzata	Wéssner-Várkonyi Ábrika
DÁNYI NÉ POLYÁK RENÁTA	Kunszentmárton Város Önkormányzata	Dányi Renáta
BURZON ATILIA	HOD TESSZ SZÜ	Burzon Attila
Szokolai Lajos	Orbán - Orbán - László	Szokolai Lajos
Kövesdy István	Szent Miklós Plébánia	Kövesdy István
Székely Erzsébet	Alkotók Szabad Társaság	Székely Erzsébet
Kovácsné Szabó Katalin	Hunkos névű Társaság	Kovácsné Szabó Katalin
J. Kis István	OMSZ	J. Kis István
CSEHI KATALIN	AUSZM KFT	Csehi Katalin
CSATARI IMRE NÉ	MSZ MKK Helyi Társaság	Csatariné Imre
HARGÁNYI ANDREA	NP HUNGARIA KFT.	Hargányi Andrea
VERES MARGIT TERÉZIA	CIVIL SZERVEZETEK	Veres Margit Terézia
Czink István Ferencné	Moz Kor Törzsvégző Egyesület	Czink István Ferencné
GÁCSI KATALIN	KMKK ZRT. (VOTÁO)	Gácsi Katalin
Szántó Imre	Köszvény R.K.	Szántó Imre
BURKA ISTVÁN	Nagyvári ÖNK	Burka István
BENDESSY KISS ERZSÉBET	TUDÁNYOS JAVASLATOK	Bendessy Kiss Erzsébet
DÖME PÉTER PÁL	HUNGAROTEFTELŐZŐ KFT.	Döme Péter Pál

ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program - Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban –
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

6. sz. melléklet

Lakossági fórum jelenléti íve 2015. április 29.

JELENLÉTI ÍV

a(z) „Helyzetelemzés bemutatása és ITS célrendszer egyeztetése” lakossági fórum

Kunszentmárton Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. április 29. 17:00 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
Wémesvári Attila	Katona Város Önkormányzat	Wémesvári Attila
DANVINE POLYKÉZELÉS	Katona Város Önkormányzat	Danvine Polykés
Kelemen Ákos		Kelemen Ákos
Hegedűs Anikó		Hegedűs Anikó
Dr. Szabó-Támas		Dr. Szabó-Támas
JAUERNIK ESTER		Jauernik Ester
Balayti István		Balayti István
Sándósi György		Sándósi György

ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program - Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban –
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

